

JAARVERSLAG 2009

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

J A A R V E R S L A G 2 0 0 9

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

INHOUD

VOORWOORD

5

1. COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA IN HOOFDLIJNEN

6

2. LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP EN WERELDOMROEP

14

3. REGIONALE PUBLIEKE OMROEP

32

4. LOKALE PUBLIEKE OMROEP

38

5. COMMERCIEËLE OMROEP

48

6. KABELZAKEN

56

7. OVERIGE MEDIAZAKEN

60

8. VASTE BOEKENPRIJS

68

9. FINANCIËLE VERANTWOORDING

76

ACCOUNTANTSVERKLARING

88

VOORWOORD

In de afgelopen decennia is het Nederlandse televisielandschap onherkenbaar veranderd. Bij de oprichting van het Commissariaat voor de Media, op 1 januari 1988, bestond de Nederlandse televisie nog uit twee zenders, spoedig aangevuld met Nederland 3. Een overzichtelijk aantal. Maar ook met de komst van de commerciële zenders in de jaren na 1988 veranderde voor het toezicht door het Commissariaat niets wezenlijks: nog steeds was er sprake van een vergunningstelsel dat de toegang tot de schaarse distributiemogelijkheden voor programma's – de televisie- en radiozenders – regelde.

Nu is alles anders. In het digitale tijdperk zijn er vele mogelijkheden om audiovisuele content te verspreiden. Met de nieuwe Mediawet, die een platformonafhankelijke benadering hanteert, kan nu ook audiovisueel media-aanbod dat via internet of via mobiele applicaties wordt verspreid onder het toezicht van het Commissariaat vallen. We hebben immers nog steeds de wettelijke plicht om minderjarigen te beschermen tegen schadelijke content, om maar een voorbeeld te

noemen. Maar hoe om te gaan met duizenden websites? Het is dan ook zaak zeer zorgvuldig te definiëren welke mediadiensten onder ons toezicht vallen.

Het is echter niet voldoende om slechts de regels te handhaven. Juist in de snel veranderende mediawereld moeten we vooruitkijken. Dat betekent dat het Commissariaat sneller en proactief moet kunnen reageren op wat er wordt bedacht en ontwikkeld. Sommige initiatieven, van publieke of van commerciële mediadiensten, zijn nu eenmaal te kostbaar om het risico te lopen dat ze, eenmaal ontwikkeld en geïmplementeerd, alsnog in strijd blijken met een wettelijke bepaling. Tegelijk moeten we waken voor overregulering, die elke creatieve vrijheid al bij voorbaat van voetangels en -klemmen voorziet.

Het Commissariaat is in 2009 gestart met een aantal toekomstverkenningen, waarin verschillende scenario's voor zowel de media als het toezicht daarop de revue passeren. Wat moet de rol van het toezicht in de toekomst zijn? Een belangrijke vraag, die we het komende jaar graag dichterbij een antwoord brengen.

Hilversum, maart 2010

Tineke Bahlmann, voorzitter
Madeleine de Cock Buning, commissaris
Jan van Cuilenburg, commissaris

1.

A photograph of a modern staircase with light-colored wooden steps and a glass railing. The staircase is viewed through a glass wall, creating a layered effect. A person is visible on the upper part of the stairs. The text is overlaid on a white rectangular background.

**COMMISSARIAAT
VOOR DE MEDIA
IN HOOFDLIJNEN**

1. COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA IN HOOFDLIJNEN

HET JAAR 2009 WAS VOOR HET COMMISSARIAAT EEN BIJZONDER INTENSIEF JAAR. VEEL TIJD IS BESTEED AAN DE LEDENTELLING VAN DE LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPEN, HET MONITOREN VAN HUN LEDENWERFACTIVITEITEN EN DE ADVISERING OVER DE AANVRAGEN VOOR EEN ERKENNING. HET COMMISSARIAAT HEEFT HANDHAVEND OPGETREDEN BIJ FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN ROND OMROEPVERENIGING LLINK, INCIDENTEN BIJ DE MOSLIMOMROEPEN EN ENKELE ANDERE IN HET OOG SPRINGENDE OVERTREDINGEN VAN DE MEDIAWET. OOK HEEFT DE ORGANISATIE ZICH INTENSIEF VOORBEREID OP DE IMPLEMENTATIE VAN DE EUROPESE RICHTLIJN VOOR AUDIOVISUELE MEDIADIENSTEN (AVMD) IN DE NEDERLANDSE WET. NA EEN ZORGVULDIGE AFBAKENING VAN HET TOEZICHT OP MET NAME DE ONLINE NON-LINEAIRE MEDIADIENSTEN IS EEN WERKBAAR MODEL VASTGESTELD, DAT ZICH DE KOMENDE TIJD ZAL MOETEN BEWIJZEN.

TOEZICHT IN 2009: HOOFDPUNTEN

ERKENNINGVERLENING

In 2009 moesten de nieuwe erkenningen worden verleend aan landelijke publieke omroepen voor de periode 2010-2015. Het Commissariaat heeft daartoe twaalf aanvragen beoordeeld: acht van omroepverenigingen die al een erkenning hadden, twee van omroepverenigingen met een voorlopige erkenning en twee van de nieuwe initiatieven PowNed en Wakker Nederland alias WNL. In de herfst van 2009 heeft het Commissariaat de minister van OCW over deze aanvragen geadviseerd. Ook hield het Commissariaat nauw zicht op de verschillende ledenwerfacties en toetste die aan de voorwaarden die daaraan zijn gesteld in de Mediawet. Aan omroepvereniging LLINK werd een boete opgelegd omdat de omroep voor de ledenwerving in zee was gegaan met een derde partij en die partij daarbij onevenredig had bevoordeeld. Mede op verzoek van de minister van OCW heeft het Commissariaat alle bevindingen in een evaluatie samengevat.

2.42 OMROEPEN

In 2009 bereikten de bestuurlijke problemen binnen de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd (SVIZ), waar deze organisatie sinds haar oprichting in 2007 mee kampte, hun hoogtepunt. Het Commissariaat heeft druk op de bestuurders uitgeoefend om terug te treden en plaats te maken voor een bestuur dat boven de partijen staat. Uiteindelijk zijn onafhankelijke bestuurders bereid gevonden tot 1 september 2010 het bestuur van de SVIZ over te nemen. Om herhaling van dergelijke conflicten te voorkomen, heeft het Commissariaat bij de beoordeling van de aanvragen van kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grond-

slag, de zogenaamde 2.42-omroepen, zeer zorgvuldig afgewogen welke aanvrager de erkenning voor de hoofdstroming van de islam moest krijgen. Uiteindelijk is de Stichting Moslim Omroep Nederland (SMON) aangewezen voor de nieuwe erkenningsperiode van 2010-2015. Voor de hoofdstromingen van het boeddhisme, het hindoeïsme, het humanisme, het jodendom, het katholicisme en het protestantisme wees het Commissariaat de bestaande organisaties aan voor de nieuwe periode.

LOKALE OMROEPEN

Sinds de inwerkingtreding van de Mediawet 2008 beschikt het Commissariaat over een ruimer toetsingskader voor de aanwijzing van lokale omroepen: ook de prestaties van de omroep in de voorafgaande zendtijdperiode zijn bij de beoordeling betrokken. Tevens is het voornemen om meer te gaan informeren en consulteren in 2009 in praktijk gebracht middels vijf drukbezochte informatiebijeenkomsten op centrale locaties in het land. Daar werden lokale omroepen op een toegankelijke manier geïnformeerd over de eisen van de Mediawet 2008 en over het beleid en toezicht van het Commissariaat. Tot slot is het Handboek Financiële Verantwoording vastgesteld, waarvan het gebruik met ingang van 2010 verplicht wordt gesteld. Op deze manier hoopt het Commissariaat meer uniformiteit te bewerkstelligen in de kwaliteit van de verslaglegging en verantwoording door lokale omroepen. Overigens zijn ook de Handboeken Financiële Verantwoording voor de landelijke publieke omroepen, inclusief Wereldomroep en Ster, en het handboek voor het Commissariaat aangepast.

TOEZICHT OP NIEUWE AANBIEDERS VAN MEDIADIENSTEN

Vooruitlopend op de implementatie van de Europese Richtlijn voor audiovisuele mediadiensten heeft het Commissariaat criteria ontwikkeld die een onderscheid moeten maken tussen mobiele en online mediadiensten waarop al dan niet toezicht moet worden gehouden. Met behulp van een speciaal ontwikkelde digitale zoekrobot kunnen op internet relevante sites worden gevonden en geclassificeerd. Het Commissariaat onderzoekt op deze manier de aard van de online av-content en zal op basis hiervan zijn toezichtbeleid verder ontwikkelen.

PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING

Publieke omroepen willen graag kunnen samenwerken met private partijen, van uitgevers tot culturele instellingen. Het Commissariaat heeft in 2009 het beleid inzake publiek-private samenwerking verruimd en op onderdelen aangepast. Het Commissariaat zal de samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen voortaan op dezelfde wijze beoordelen als de samenwerking tussen mediabedrijven en publieke omroepen. Dit betekent dat de samenwerking noch als sponsoring noch als nevenactiviteit wordt aangemerkt indien sprake is van gelijkwaardige samenwerking.

PROGRAMMATOEZICHT

Bij de inhoudelijke controle had het Commissariaat meer aandacht voor wat er 'achter de schermen' gebeurt op het gebied van reclame-uitingen en sponsoring. Omdat niet alles vanaf het scherm kan worden beoordeeld, zijn bij onduidelijkheid over de mediawettelijke toelaatbaarheid van programma's de contracten en overeenkomsten van die programma's opgevraagd. Aandacht ging bijvoorbeeld uit naar een kinderprogramma van de TROS: Bibaboerderij. Het Commissariaat heeft de TROS wegens ongeoorloofde sponsoring van een kinderprogramma en overtreding van het dienstbaarheidsverbod bij dit programma twee keer een boete van €135.000 opgelegd.

VASTE BOEKENPRIJS

Bij het toezicht op de vaste boekenprijs kreeg het Commissariaat te maken met een verkoper die via internet Nederlandstalige boeken met korting verkocht. BoekenConcurrent verkocht via internet, naar eigen zeggen vanuit Curaçao, Nederlandstalige boeken met kortingen van 10 tot 20%. Het Commissariaat is van oordeel dat BoekenConcurrent onder de Nederlandse Wet op de vaste boekenprijs valt en dat de toegepaste kortingen niet zijn toegestaan. De ondernemingsactiviteiten van BoekenConcurrent vinden voornamelijk plaats in Nederland. Daarnaast blijven de boeken die aan eindafnemers in Nederland worden verkocht, fysiek binnen de Nederlandse landsgrenzen. In het

kader van de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs heeft het Commissariaat BoekenConcurrent een last onder dwangsom opgelegd.

TOEKOMSTVERKENNING

Het medialandschap is volop in beweging. Continu verschijnen nieuwe studies over de toekomst ervan, want er liggen nog grote uitdagingen omtrent de rol van internet, de ontwikkeling van interactieve media, de dominante mediaspelers en de wensen en behoeften van gebruikers. Deze veranderingen hebben vanzelfsprekend ook gevolgen voor het Commissariaat.

In de zomer van 2009 heeft het Commissariaat gewerkt aan een viertal scenario's voor het medialandschap in 2025. Hoe ziet het er dan uit? En wat is dan de rol van het toezicht? Na het bestuderen van onderzoeksrapporten en het afnemen van interviews met nationale en internationale deskundigen is besloten om de scenario's te baseren op twee 'dimensies' met een hoge impact op het Commissariaat: de 'rol van de overheid' en de 'dominantie aanbieder/gebruiker'. Daarmee is de focus gelegd op de drie belangrijkste partijen in de omgeving van het Commissariaat: de overheid, media-aanbieders en mediagebruikers. Wat de rol van het toezicht in de toekomst moet zijn is in grote mate afhankelijk van het gedrag, de belangen en de wensen van deze drie partijen. Het uitwerken van de dimensies heeft geresulteerd in vier scenario's. Met deze scenario's als basis zal de discussie over de toekomstige koers van het Commissariaat in 2010 verder gaan.

VOORUITBLIK 2010

Terwijl de techniek in hoog tempo voortsnelst zijn de ogen van Europa, de binnenlandse politiek en de opiniërende media scherp gefocust op het doen en laten van met name de publieke omroep. Daarnaast is het optreden van toezichthouders in toenemende mate een thema in de maatschappelijke discussie. Het Commissariaat kan en wil deze ontwikkelingen bij het bepalen van zijn handhavings- en toezichtsbeleid niet negeren. Van toezichthouders verwacht men in deze tijd dat zij zeer dicht op de hun toevertrouwde materie zitten, dat zij in plaats van een afwachter een uiterst proactieve houding aannemen.

Zo komt de aandacht voor de publieke omroep steeds sterker te liggen op zorgvuldige besteding van publieke middelen. Daarbij gaat het niet alleen om de salarissen, maar ook om de multimediale taakopdracht van de publieke omroep. Nu advertentie-inkomsten onder druk staan, volgen commerciële partijen met nog meer aandacht de gedragingen van de publieke omroep, zeker waar die zich op een concurrerende markt begeven. In een dergelijk klimaat dient de toezichthouder snel, betrokken en waar nodig streng

van zijn aanwezigheid blijk te geven. Daartoe zal het Commissariaat een aantal organisatorische en culturele veranderingen inzetten.

Verder staat op de agenda van het Commissariaat, naast de reguliere toezichthoudende taken, onder meer:

AUDIOVISUELE MEDIADIENSTEN

Na de implementatie van de Europese Richtlijn voor audiovisuele diensten is het werk voor het Commissariaat nog lang niet gedaan. De inventarisatie welke diensten onder het toezicht vallen is nog in volle gang en zal in 2010 een inschatting van de hoeveelheid diensten opleveren. Het zal hoe dan ook een aanmerkelijke uitbreiding zijn van het aantal toezichtobjecten. Intussen is begonnen met de aanschaf van een logsysteem waarmee zowel het lineaire als het non-lineaire (on demand) aanbod te volgen is. Daarbij wordt tevens in kaart gebracht wat de personele consequenties zijn van deze uitbreiding van het toezicht.

WEBLOKET VOOR REGISTRATIE AV-MEDIADIENSTEN

De aanbieders van non-lineaire av-mediadiensten zullen zich ook moeten laten registreren. Het Commissariaat zal daartoe een systeem ontwikkelen, waarvan een webloket deel zal uitmaken. Omdat vele van deze aanbieders nog niet eerder met overheidstoezicht te maken hebben gehad, zal de communicatie met hen in 2010 nadrukkelijk aandacht krijgen.

PROGRAMMATOEZICHT

Het programmatoezicht zal in 2010 verder verschuiven naar grotere zaken, waarbij vaak constructies met derden aan de orde zijn. Aangezien lang niet alles op het scherm valt te zien, zal vaker naar contracten worden gevraagd. Kleinere overtredingen als een onjuiste sponsorvermelding of een product dat iets te nadrukkelijk in beeld komt, zullen wel worden gesignaleerd en genoteerd, maar zullen net als in voorgaande jaren niet in alle gevallen leiden tot een sanctieprocedure.

FINANCIËEL TOEZICHT

Het Commissariaat zal in 2010 verdergaan met het opstellen van een risicoanalyse, die met name is gericht op de landelijke publieke omroep. Aandachtspunten daarbij zijn onder meer de cultuur bij de omroep, waar nog regelmatig contracten ontbreken, niet zijn gedateerd of niet zijn ondertekend. Ook de beperkte administratieve organisatie en interne beheersing ziet het Commissariaat als een mogelijk risico. Omdat de mogelijkheid dat omroepen het bestel moeten verlaten ook risico's zal opleveren bij de financiële afwikkeling daarvan, zeker gezien de toenemende samenwerking met derden, zal het Commissariaat in het financi-

ele toezicht meer aandacht besteden aan contracten tussen omroepen en derden.

2.42-OMROEPEN

De inrichting van de governance bij de 2.42-omroepen krijgt bijzondere aandacht. Het Commissariaat zal, zeker voor de kleinste instellingen, aansturen op de inrichting van een gezamenlijke back office, omdat daar door de geringe omvang van de organisatie adequate functiescheiding feitelijk onmogelijk is. In 2010 zal begeleiding door het Commissariaat nodig zijn om de organisatorische omgeving zodanig te structureren dat de efficiency wordt bevorderd en recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van good governance. Ook zal met betrokkenen het systeem van zendtijd voor kerken en genootschappen op geestelijke grondslag worden geëvalueerd.

KLANTENRADEN

Om een pluriform samengesteld programmapakket op de kabel te garanderen, voorziet de Mediawet in een systeem van consumenteninvloed via programmaraden. Het functioneren van deze programmaraden is van verschillende kanten kritisch gevolgd: zo zou het systeem tamelijk omslachtig zijn en tot veel administratieve lasten leiden. In oktober 2009 heeft de minister van OCW zijn plannen voor een alternatieve manier van consumenteninvloed op het kabelaanbod ontvouwd: marktonderzoek naar voorkeuren van kabelabonnees, advisering door klantenraden en voorlichting. Het Commissariaat krijgt in dit systeem een belangrijke rol, onder meer door op onderzoekskwaliteit te monitoren en erop toe te zien dat de kabelexploitanten zorgvuldig omgaan met de resultaten van het marktonderzoek en dat de klantenraden serieus worden genomen.

MEDIAMONITOR

De jaarlijkse Mediamonitor is in 2009 gesplitst in twee delen: een deel met een terugblik op actuele ontwikkelingen en een later verschijnend deel gevuld met resultaten van een onderzoek. Deze opzet zal worden voortgezet. In 2010 zal onder meer, in samenwerking met het Stimuleringsfonds voor de pers, een onderzoek worden uitgevoerd naar lokale nieuwsvoorziening en het lokale nieuwsgebruik.

ADULT CHANNELS

Onder de commerciële omroepinstellingen met een Nederlandse toestemming bevinden zich opvallend veel die zogeheten adult content, oftewel pornografisch materiaal in diverse gradaties, uitzenden. Vele van hen richten zich uitsluitend op het buitenland, vanwaar steeds meer klachten binnenkomen bij de Europese Commissie. Het Commissariaat zal in 2010 op twee manieren bijzondere aandacht besteden aan

NAAM

Joan Terpstra

LEEFTIJD

48 jaar

AFDELING

Strategie, Beleid
en Onderzoek

“Door wat interne verschuivingen ben ik in 2009 druk geweest met allerlei praktische, organisatorische zaken binnen het Commissariaat. Misschien is dat wel mede waarom ik zo genoten heb van de toekomstverkenningen, die we met een klein clubje hebben opgezet. Elke organisatie zou zulke momenten van reflectie én projectie moeten afdwingen. Juist ook het Commissariaat, dat zich in een zeer dynamische omgeving bevindt, waar de technologische ontwikkelingen heel snel gaan. Dan is het goed om een stap terug te zetten, ons af te vragen of we de goede dingen doen. Want nu alles zo snel verandert, moeten we nog beter nadenken over de toekomst. We hebben daarbij geprobeerd het nu te ontstijgen door heel ver vooruit te kijken en een aantal scenario's op te stellen. Hoe ziet het toezicht er dan uit? Wat is de verhouding tussen overheid, toezichthouder, aanbieders en consumenten? Wat ik daarvan heb geleerd, is dat de onzekerheid van de uitkomst van alle huidige veranderingen heel inspirerend kan werken. Je kunt je voorbereiden, maar je zult hoe dan ook flexibel moeten zijn. Zowel in de manier waarop je de organisatie inricht als in de benadering van het toezicht. Bijvoorbeeld door prioriteiten te verleggen als omstandigheden daartoe aanleiding geven. Er gebeurt nu zoveel buiten onze poort, ons werkterrein wijzigt op allerlei manieren. We moeten dat opzoeken, het in ons opnemen en er iets mee doen. Proactief, snel, betrokken. Dat is een mooie uitdaging voor ons. En leuk om over na te denken!”

NAAM
Bertus Seuninga

LEEFTIJD
50 jaar

AFDELING
Bedrijfsbureau

"Als huismeester zorg ik er bij het Commissariaat voor dat alles op rolletjes loopt. Ik onderhoud de binnen- en buitenkant van het pand, zorg dat alle mogelijke kantoormaterialen op voorraad zijn, verricht klein technisch onderhoud en onderhoud de contacten met alle leveranciers. Ik heb een echte einzelgängersfunctie en kan in vrijheid functioneren, heerlijk. Dit alles overigens altijd in samenspraak met de Coördinator van het Bedrijfsbureau. Maar mijn belangrijkste taak, of in elk geval de meest zichtbare, is wel het regelen van de lunch. We hebben de goede gewoonte om zo veel mogelijk gezamenlijk te lunchen, dus het is aan mij om in te schatten hoeveel eters er daadwerkelijk aan tafel zullen zitten. Daarnaast verzorg ik het natje en het droogje tijdens iedere vorm van bijeenkomst in het pand. Ik vind het een voorrecht om in dit gebouw te werken, nog steeds het mooiste gebouw van Hilversum. Mijn inspanningen hier worden gewaardeerd, daarom ga ik elke dag met plezier naar mijn werk. Wie zegt mij dat na?"

deze adult channels. In de eerste plaats zal van nieuwe aanvragers nog nauwgezet worden nagegaan of zij terecht in Nederland een toestemming aanvragen. In de tweede plaats wil het Commissariaat een werkbare definitie geven van het begrip ernstige schade. De AVMD-richtlijn maakt nu onderscheid tussen lineaire diensten, waar ernstig schadelijk aanbod niet is toegestaan, en aanbod dat slechts on demand verkrijgbaar is en door het non-lineaire karakter wel content uit de categorie ernstige schade mag bevatten. Het is dus noodzakelijk het begrip nadere inhoud te geven.

NIEUWSBRIEF VASTE BOEKENPRIJS

Om uitgevers, importeurs en verkopers van boeken en bladmuziekuitgaven op een laagdrempelige manier te informeren over de toepassing van de regels over de vaste boekenprijs, is eind 2009 de eerste editie van een nieuwsbrief verschenen. In 2010 zal het informeren door middel van de nieuwsbrief worden gecontinueerd.

DE ORGANISATIE

Het Commissariaat voor de Media hield in 2009 toezicht op 286 lokale, 13 regionale, 22 landelijke publieke omroepen en 503 commerciële omroepen (toestemmingen voor radio, televisie en kabelkrant). Er werden 52 hoorzittingen gehouden en 425 besluiten genomen. Besluiten worden gepubliceerd op de website van het Commissariaat en in het magazine CoMedia, dat vijf keer per jaar verschijnt.

MISSIE

Het Commissariaat voor de Media handhaaft de Mediawet door onafhankelijk toezicht op de publieke en de commerciële omroep. Door handhaving van de Mediawet draagt het Commissariaat bij aan:

- onafhankelijkheid, kwaliteit en diversiteit van de maatschappelijke informatievoorziening, zowel via publieke als commerciële omroep;
- non-commercialiteit van de publieke omroep;
- eerlijke verhoudingen tussen publieke en commerciële omroep;
- transparantie in eigendomsverhoudingen in de mediasector.

Het Commissariaat voor de Media handhaaft de Wet op de vaste boekenprijs door onafhankelijk toezicht op uitgevers en verkopers van boeken en muziekuitgaven.

Door handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs draagt het Commissariaat bij aan een ruim en breed gespreid aanbod van boeken en muziekuitgaven.

COLLEGE EN MEDEWERKERS

Het Commissariaat staat onder leiding van drie commissarissen. In 2009 nam voorzitter mr. Inge Brakman afscheid van het Commissariaat voor de Media. Zij werd als collegevoorzitter opgevolgd door zittend commissaris prof. dr. Tineke Bahlmann, die tijdelijk met prof. dr. Jan van Cuilenburg het college vormde. Per 1 juli 2009 was het college weer een driemanschap dankzij de benoeming van prof. dr. mr. Madeleine de Cock Buning tot commissaris. Zij wist zich als expert op het gebied van mediarecht in korte tijd onmisbaar te maken binnen het college.

Het college wordt ondersteund door een ambtelijk apparaat verdeeld over de afdelingen Zendtijd- en Kabelzaken, Programmatoezicht, Financieel Toezicht, Juridische Zaken, Bureau Vaste Boekenprijs, Strategie, Beleid en Onderzoek, Bureau Communicatie, Personeel, Organisatie & Informatisering en Bedrijfsbureau.

De portefeuillevverdeling van de commissarissen was vanaf 1 juli 2009 als volgt:

Tineke Bahlmann: financieel toezicht publieke omroep, bedrijfsbureau, personeel & organisatie, communicatie;

Jan van Cuilenburg: zendtijd- en kabelzaken, handhaving vaste boekenprijs, strategie, beleid en onderzoek, informatisering;

Madeleine de Cock Buning: juridische zaken, programmatoezicht, beoordeling nevenactiviteiten publieke omroep.

Op 31 december 2009 waren er 50 personen in dienst: 22 mannen en 28 vrouwen. In het verslagjaar verlieten 8 medewerkers (2 mannen en 6 vrouwen) het Commissariaat en traden 6 medewerkers (3 mannen en 3 vrouwen) in dienst.

EXTERNE VASTE ADVISEURS

Bij de behandeling van bezwaarschriften tegen opgelegde sancties voor overtreding van reclame- en sponsorregels, schakelt het Commissariaat waar nodig de Adviescommissie Bezwaarschriften in. Mr. A. Herstel, lid van de Adviescommissie, heeft opgetreden als waarnemend voorzitter tot op 1 april 2009 prof. mr. drs. F.C.M.A. Michiels aantrad als nieuwe voorzitter. De commissie bestaat verder uit dr. W. Hins, mevrouw mr. G.J. Heevel en mevrouw mr. I. Konings. Het secretariaat berust bij mr. M. Dellebeke. Voor procesvertegenwoordiging en externe juridische advisering van het Commissariaat werden in een aantal gevallen mr. G.H.L. Weesing en Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. ingeschakeld.

2.

**LANDELIJKE
PUBLIEKE OMROEP
EN WERELDOMROEP**

2. LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP EN WERELDOMROEP

IN HET JAAR 2009 IS NOG EENS DUIDELIJK GEWORDEN HOEVEEL INSTANTIES ZICH MET DE LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP BEZIG HOUDEN EN HOE INDRUKWEKKEND DE BELEIDS- EN VERANTWOORDINGS CYCLUS ER UIT ZIET. DE BELEIDSAFDELINGEN BIJ OMROEPEN EN ADVIESORGANEN HEBBEN OVERUREN GEMAAKT.

Nadat eerst alle omroepinstellingen een zelfevaluatie hadden opgesteld werden zij bezocht door de visitatie-commissie die medio 2009 haar rapport "De publieke omroep: het spel, de spelers, het doel" heeft uitgebracht. Later in het jaar hebben de omroepverenigingen en de educatieve omroep een beleidsplan moeten indienen ter onderbouwing van hun aanvragen om een erkenning. Over deze aanvragen is advies uitgebracht door de raad van bestuur van de NPO, de Raad voor Cultuur en het Commissariaat voor de Media. Vervolgens heeft NPO de jaarlijkse meerjarenbegroting het licht doen zien, waarover eveneens advies is uitgebracht door het Commissariaat. De begroting bevatte bovendien in 2009 voor het eerst de rapportage over de naleving van de prestatieovereenkomst die de publieke omroep met de minister van OCW heeft gesloten. Het Commissariaat heeft zijn bevindingen over deze rapportage naar buiten gebracht. Dit alles

gebeurde in de aanloop naar het Concessiebeleidsplan dat in het voorjaar van 2010 zal verschijnen en waarin de publieke omroep de plannen voor de komende tien jaar zal ontvouwen.

In 2009 zijn door de omroepen veel nevenactiviteiten bij het Commissariaat aangemeld. De hoeveelheid laat zien dat de omroepen ook buiten het vervullen van hun hoofdtaak uiterst actief zijn. Het toetsen van nevenactiviteiten is daardoor binnen het werk van het Commissariaat een steeds prominenter plaats gaan innemen. Door de wijziging van de Mediawet vindt toetsing tegenwoordig vooraf plaats. De omroepen mogen dus pas met een nevenactiviteit beginnen als goedkeuring van het Commissariaat is verkregen. Voor het nemen van beslissingen geldt een termijn van acht weken, wat niet lang is voor vaak lastige beoordelingen van marktconformiteit en relatie met de hoofdtaak.

ZENDTIJD

ERKENNINGEN OMROEPEN

Voor het publieke bestel was 2009 een spannend jaar. De in 2005 verleende erkenningen lopen af op 31 augustus 2010, dus moesten in 2009 door de minister van OCW nieuwe erkenningen worden toegewezen voor de periode 2010-2015. Om in aanmerking te komen voor een erkenning, moesten de bestaande en de aspirant-omroepen halverwege het jaar hun aanvragen indienen bij de Commissariaat, de Raad voor Cultuur en de raad van bestuur van de Nederlandse Publieke Omroep, waarna deze drie instanties in de herfst van 2009 hun advies uitbrachten aan de minister. In totaal werden twaalf aanvragen beoordeeld: acht van omroepverenigingen die al een erkenning hadden, twee van omroepverenigingen met een voorlopige erkenning en twee van de nieuwe initiatieven PowNed en Wakker Nederland alias WNL.

LEDENWERVING

Om genoeg leden in het bestand te hebben voor een nieuwe erkenning en zoveel mogelijk zendtijd, waren alle publieke omroepen eind 2008 en begin 2009 druk bezig met ledenwerving. Een lid telt volgens de Mediawet mee als hij minstens zestien jaar oud is, in Nederland woonachtig en aan de omroepvereniging de contributie van minstens € 5,72 heeft betaald. Het Commissariaat hield nauw zicht op de verschillende ledenwerfacties en toetste die aan de voorwaarden die daaraan zijn gesteld in de regelgeving. Mede op verzoek van de minister van OCW heeft het Commissariaat de bevindingen in een evaluatie samengevat.

LEDENWERVING TEGEN HET LICHT

Het Commissariaat voor de Media heeft, mede op verzoek van minister Plasterk, de ledenwerfcampagnes van de omroepverenigingen en nieuwe initiatieven - in het kader van de erkenningverlening voor de periode 2010-2015 - geëvalueerd. De belangrijkste conclusie is dat de omroepen over het algemeen goed de mediawettelijke regels hebben nageleefd. Op basis van de evaluatie doet het Commissariaat een aantal aanbevelingen.

Een kwestie die voor discussie zorgde in de media, was het weggeven van dure cadeaus door omroepen bij lidmaatschap. Uit de evaluatie blijkt dat in totaal 112 cadeaus bij een lidmaatschap werden aangeboden. Daarvan hadden er vijf een te grote waarde. Hoewel dus doorgaans werd voldaan aan de wettelijke voorwaarden, leek het alsof veel nieuwe leden als het ware werden 'gekocht'. Dit heeft te maken met het verschil tussen de maximale waarde die een cadeau volgens de regelgeving mag hebben en die is gebaseerd op de inkoopprijs, en de winkelwaarde van een cadeau.

Het Commissariaat stelt in het rapport daarom voor deze regels opnieuw tegen het licht te houden. Het zou beter zijn om in de

toekomst bij het bepalen van de waarde van een cadeau uit te gaan van de winkelwaarde. Wel vindt het Commissariaat dat het mogelijk moet blijven om cd's en dvd's van programma's weg te geven bij een lidmaatschap, aangezien programma's de core business van omroepen zijn. In die gevallen kan een uitzondering op de regel worden gemaakt.

Een andere conclusie van de evaluatie is dat een evenrediger verdeling van zendtijd voor ledenwerving is gewenst, met name rond goed bekeken programma's. Het Commissariaat pleit ervoor dat de NPO dit voorafgaand aan de volgende erkenningsperiode zal regelen.

Leden die voldoen aan de eisen die de Mediawet stelt, tellen mee voor de erkenningverlening, ook als zij bijvoorbeeld met te dure cadeaus zijn geworven. In dergelijke gevallen kan slechts een boete worden opgelegd. Overwogen zou kunnen worden om de Mediawet op dit punt aan te passen, zodat verkeerd geworven leden niet meegeteld worden. Tot slot heeft het Commissariaat gekeken naar de verschillen tussen nieuwe initiatieven en bestaande omroepverenigingen op het gebied van ledenwerving. Nieuwe initiatieven vallen als zodanig nog niet onder de toepassing van de wet, en kunnen in principe alles uit de kast halen om leden te werven. Uit het oogpunt van eerlijke concurrentie lijkt het goed om een voorziening in de wet op te nemen voor nieuwe initiatieven. Zo kunnen ook zij aan de mediawettelijke regels worden gehouden tijdens hun ledenwerving.

LEDENTELLINGEN

Op grond van artikel 2.25 van de Mediawet 2008 komen omroepen alleen in aanmerking voor een erkenning als zij al een (voorlopige) erkenning hebben en een ledental van minimaal 150.000. Nieuwe initiatieven die een voorlopige erkenning aanvragen, moeten over minstens 50.000 leden beschikken. Aan het Commissariaat de taak de telling van het aantal leden uit te voeren, daartoe in staat gesteld doordat alle aanvragers hun ledenbestand ter beschikking stelden.

Uit de ledenbestanden van de aanvragers, met als peildatum 1 april 2009, is een aselechte maar empirisch representatieve steekproef genomen van 500 of 1000 leden. Op basis van de resultaten van die steekproef kwam het Commissariaat tot de ledentallen die meetellen voor de erkenningverlening. Ter vergelijking zijn ook de ledentallen opgenomen zoals die in 2004 zijn vastgesteld.

Aspirant-omroepverenigingen MAX en LliNK hadden beide voldoende leden – dus meer dan 150.000 – behaald om in aanmerking te komen voor een erkenning. PowNed en Wakker Nederland voldeden aan de minimumeis van 50.000 leden voor de status van aspirant-omroep.

Omroep	2009	2004
AVRO	403.522	392.933
BNN	303.306	216.446
EO	439.293	476.169
KRO	456.490	476.489
LLiNK	152.796	52.191
MAX	238.770	65.155
NCRV	365.909	364.823
TROS	465.455	430.918
VARA	360.356	419.998
VPRO	362.340	361.893
PowNed	52.249	-
Wakker Nederland	59.501	-
Totaal aantal leden	3.659.987	3.257.015

DE SPEURTOCHT NAAR HET ONBEKENDE OMROEPLID

Omroepverenigingen en nieuwe initiatieven die deel willen (blijven) uitmaken van het publieke bestel, hebben hun ledenbestand per 1 april 2009 aangeleverd bij het Commissariaat. Voor het controleren van die bestanden volgt het Commissariaat een transparant protocol, opdat omroepen steeds precies weten hoe hun vlag erbij hangt. Begin juli is de controle door het Commissariaat afgerond.

De erkenningverlening voor de publieke omroep kent een heldere procedure. Eind juli moeten alle omroepverenigingen hun aanvragen voor een erkenning voor 2010-2015 inleveren bij het Commissariaat, samen met hun beleidsplan voor die periode. Voor 1 oktober brengen de Raad voor Cultuur, de raad van bestuur van de NPO en het Commissariaat voor de Media afzonderlijk advies uit aan de minister, die uiteindelijk beslist over de erkenningverlening. Een belangrijk onderdeel van het beleidsplan van elke omroep is het ledenbestand, dat aangeeft op hoeveel geld en zendtijd de betreffende omroep recht heeft. Dat door de omroep opgegeven ledenbestand wordt gecontroleerd door het Commissariaat, om zo tot een eerlijke weging van de aanhang van alle omroepen te komen.

Aselecte steekproef

Controle van het ledenbestand van de omroepen: het klinkt eenvoudig. Maar hoe scheid je kaf en koren in een bestand van soms meer dan 500.000 leden? Peter Veenman, hoofd financieel toezicht bij het Commissariaat en projectleider van de ledentellingen, legt uit: "Op 8 april, de uiterste datum om de ledenbestanden aan te leveren, hebben we keurig van elke omroep hun ledenbestand ontvangen. Een externe accountant heeft vervolgens uit deze omvangrijke ledenbestanden een aselechte steekproef getrokken. Dit is allemaal zodanig gedocumenteerd dat de procedure volledig transparant is. De steekproef geven we door aan de omroepen, zodat zij de gelegenheid krijgen om eventuele ontbrekende informatie aan te vullen. Vervolgens zijn we aan de slag gegaan om elke steekproef, in omvang variërend van 500 tot 1000 leden, helemaal uit te pluizen. Doel van die steekproef is om met minimaal 95% statistische betrouwbaarheid, binnen een onnauwkeurigheidsmarge van bijna 2%, het aantal leden van een omroep vast te stellen."

Achterhalen ontbrekende gegevens

Voor de goede orde: ook deze toetsing is uitbesteed aan de externe accountant. Niet alleen vanwege het belang van onafhankelijkheid, maar ook omdat het Commissariaat daarvoor onvoldoende capaciteit heeft. De toetsing van de steekproef uit de ledenbestanden gebeurt via de BSN -administratie, de landelijke database van burgerservicenummers. Van belang is dat de geboortedatum van het lid bekend is. Is dat niet het geval, dan worden de wel bekende gegevens van het omroeplid met een verzoek tot verificatie gestuurd naar de gemeenten waar hij of zij volgens de ledenadministratie woonachtig is. Veenman: "Ook de omroepen zijn van die ontbrekende gegevens op de hoogte gesteld. Voor hen loont het om zelf die gegevens te achterhalen, want elk geverifieerd lid betekent extra geld en zendtijd. Als van een steekproef van 500 leden uit een totaal van 400.000 vijf procent niet geverifieerd kan worden, scheelt dat ook vijf procent in het totale ledenaantal. Vandaar dat een omroep moeite en tijd steekt in het achterhalen van vijftig ontbrekende leden. Dat gebeurt ook volop: sommige omroepen hebben daar zelfs een apart team op gezet. Overigens is de kwaliteit van de aangeleverde ledenbestanden goed. De afwijkingen zijn in alle gevallen kleiner dan drie procent."

Net die ene...

Bij de steekproef uit het ledenbestand van een van de landelijke omroepverenigingen bleek van de 500 onderzochte namen één persoon niet traceerbaar. De omroep heeft er veel, zo niet alles, aan gedaan om deze persoon te vinden en de juiste gegevens boven tafel te krijgen. Het bleek te gaan om een oudere man die al jaren in een verzorgingshuis zit. Zijn vrouw wist niet meer precies de geboortedatum van haar man: was het nu 3-11 of 11-3? Na het zoveelste telefoontje van de omroep gooide de getergde mevrouw de hoorn op de haak, waarna de omroep het Commissariaat verzocht naar de datum te kijken. Via het burgerservicesysteem kon die uiteindelijk worden gevonden. Veenman: "Het lijkt een heel gedoe voor één lid, maar net dat ene lid minder kan verstrekken gevolgen hebben voor het totaal aantal leden. Vandaar dat omroepen alles uit de kast halen om alle gegevens van de leden binnen de steekproef te achterhalen."

STROMING EN TOEGEVOEGDE WAARDE

Een voldoende ledental is niet de enige voorwaarde voor een plek in het publieke bestel. Een omroep moet tevens volledig rechtsbevoegd zijn en een in de statuten omschreven maatschappelijke stroming vertegenwoordigen. Voor nieuwkomers betekent dit dat zij een andere stroming moeten vertegenwoordigen dan die waarvoor de reeds erkende omroepen staan. Dit begrip van 'toegevoegde waarde' strekt zich ook uit tot de voorgenomen programmering: de inhoud en strekking van hun programma's moeten de potentie hebben bepaalde door de publieke omroep niet of slecht bereikte doelgroepen te trekken. In het geval van de omroepen met een voorlopige erkenning moet worden vastgesteld of zij op dit gebied hebben waargemaakt wat bij de toetreding tot het bestel in 2005 is toegezegd.

ADVIES OMROEPEN MET VOORLOPIGE ERKENNING

Het oordeel dat het Commissariaat heeft gevormd over MAX en LliNK, de twee omroepen met een voorlopige erkenning, is gebaseerd op kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van de NPO, op het rapport van de Visitatiecommissie Landelijke Publieke Omroep en natuurlijk op eigen ervaringen met deze twee organisaties. Het Commissariaat was van oordeel dat MAX heeft waargemaakt wat vijf jaar geleden is beloofd, maar dat dit niet geldt voor LliNK. De programma's van LliNK waren te weinig succesvol, er is te weinig initiatief ontplooid om met andere omroepen programmatisch samen te werken en LliNK heeft niet voldoende bijgedragen aan een gevarieerder bereik van de publieke omroep. Ook is LliNK zodanige contractuele verplichtingen aangegaan dat de financiële positie onhoudbaar werd. Over de aanvraag van LliNK heeft het Commissariaat derhalve een negatief advies uitgebracht. Voor MAX was het advies positief, onder het voorbehoud dat de omroep een scheiding aan zou brengen tussen bestuur en toezicht. De omroep zegde onmiddellijk toe per 1 januari 2010 een onafhankelijke raad van toezicht in te stellen.

ADVIES NIEUWE INITIATIEVEN

Over nieuwkomer PowNed heeft het Commissariaat positief geadviseerd. PowNed zal zich richten op mensen met een eigen mening die zij ook willen kunnen uitdragen, door PowNed de 'netwerkgeneratie' genoemd. Hoewel de programmering naar inhoud (nieuws, opinie, satire en entertainment) dicht tegen die van BNN zal aanliggen, denkt het Commissariaat dat PowNed een impuls kan vormen om jongeren weer te betrekken bij de publieke omroep.

Wakker Nederland (WNL) kiest voor een programmering die is gericht op publiek met een conservatieve inslag:

bezorgde burgers, conservatief-liberalen, ondernemers, de 'hardwerkende ruggengraat van de samenleving'. De programmavoorstellen laten een systematisch conservatief-liberale benadering van maatschappelijke thema's zien, hetgeen inhoudelijk vernieuwend kan zijn. Naar genre programma's is de toegevoegde waarde niet erg overtuigend, naast het feit dat volgens de gegevens van NPO/KLO de bezorgde burger al redelijk goed wordt bediend door de publieke omroep. Ook heeft WNL nog het nodige te doen met het aanscherpen van de governance en het ontvlechten van alle banden met de Telegraaf Mediagroep. Op grond van deze aarzelingen kon het Commissariaat op voorhand niet tot een positief advies komen. Hierop heeft WNL gereageerd door waar het Commissariaat dat nodig achtte veranderingen door te voeren. Zo werd de naam formeel veranderd in WNL, zijn in de statuten de taken en bevoegdheden van directie, bestuur, raad van toezicht en ledenraad helder aangegeven en heeft de vereniging zich statutair gecommitteerd aan het beloningskader voor omroepinstellingen. Op grond van deze aanpassingen heeft het Commissariaat de minister geadviseerd WNL de gevraagde voorlopige erkenning te verlenen.

ADVIES ERKENDE OMROEPEN

Het Commissariaat heeft positief geadviseerd over de erkenningsaanvragen van AVRO, BNN, EO, KRO, NCRV, VARA en VPRO. Het advies over de TROS was negatief; de omroep heeft in de afgelopen jaren te vaak boetes en waarschuwingen gekregen voor overtredingen van reclame- en sponsorregels en het dienstbaarheidsverbod. Het Commissariaat adviseerde de TROS pas een erkenning te verlenen als ze op overtuigender wijze dan in het beleidsplan gebeurt duidelijk zou maken van plan te zijn de Mediawet na te leven. Hierop heeft de TROS enkele concrete maatregelen getroffen om toekomstige overtredingen van de Mediawet te voorkomen. Zo worden medewerkers nader geïnformeerd over het belang en de naleving van de wet en zal een extra jurist worden aangetrokken die alle activiteiten van de TROS in een vroeg stadium zal toetsen aan de Mediawet. Ook wil de TROS het contact met het Commissariaat intensiveren, mogelijk zelfs door maandelijks overleg te voeren. Door deze maatregelen is het Commissariaat ervan overtuigd geraakt dat het de TROS ernst is met de naleving van de Mediawet en de minister is vervolgens positief geadviseerd over de erkenningsaanvraag.

ERKENNING VERZORGING EDUCATIEF MEDIA-AANBOD

De minister van OCW verleent ook eens in de vijf jaar een erkenning voor het verzorgen van educatief media-aanbod voor de landelijke publieke

mediadienst. De erkenning van de Stichting Educatieve Omroepcombinatie (Educom), een samenwerkingsverband van RVU en Teleac, loopt op 1 september 2010 ten einde. Het Commissariaat ontving voor de komende erkenningsperiode een aanvraag van zowel Educom als van de Stichting Educatieve Media Allochtonen (STEMA). Omdat STEMA niet aan alle mediawettelijke eisen voldeed, heeft het Commissariaat geadviseerd die aanvraag af te wijzen. De aanvraag van Educom werd omgeven door vragen rondom de voorgenomen fusie tussen RVU en Teleac, waarmee inmiddels ook de NPS in verband is gebracht. Het Commissariaat heeft geadviseerd Educom de erkenning te verlenen op voorwaarde dat de onzekerheid over de fusievoornemens is weggenomen.

AANWIJZING 2.42-OMROEPEN

Het Commissariaat heeft voor de periode van 1 september 2010 tot 31 december 2015 de aanvragen beoordeeld van kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag, de zogenaamde 2.42-omroepen. De bestaande organisaties voor de hoofdstromingen van het boeddhisme, het hindoeïsme, het humanisme, het Jodendom, het katholicisme en het protestantisme zijn ook voor de nieuwe periode aangewezen voor het verzorgen van media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst. In sommige gevallen op voorwaarde dat voor 1 juni 2010 de governance en de administratieve organisatie op orde zijn.

• Commotie rondom SVIZ

In 2009 bereikten de bestuurlijke problemen binnen de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd (SVIZ), waar deze organisatie sinds haar oprichting in 2007 mee kampte, hun hoogtepunt. Publiek geld dat bestemd was voor programma's werd gebruikt voor juridische procedures en onderlinge strijd. Minister Plasterk sprak publiek zijn verontwaardiging hierover uit en vroeg de SVIZ orde op zaken te stellen. Hij wees er zelfs op dat de zendtijd voor de islam in gevaar zou kunnen komen. De minister vroeg het Commissariaat om in actie te komen. Het Commissariaat zag dat bemiddeling een gepasseerd station was, dus restte intrekking van zendtijd of het aftreden van het voltallige bestuur van de SVIZ. Intrekking van de zendtijd zou echter het personeel, dat geen deel had in de onderlinge ruzies van de bestuurders, onevenredig treffen. Het Commissariaat heeft daarom druk op de bestuurders uitgeoefend om terug te treden en plaats te maken voor een bestuur dat boven de partijen staat. Dit is uiteindelijk gelukt en alle bestuurders hebben gehoor gegeven aan de oproep van het Commissariaat. De heren mr. drs. G.J. Wolffensperger, ir. S. Benayad en drs. K. Boutachekourt werden bereid gevonden om tot 1 september 2010 het bestuur van de SVIZ over te nemen.

• Nieuwe aanwijzing moslimomroep

Om herhaling van dergelijke conflicten te voorkomen, heeft het Commissariaat zeer zorgvuldig afgewogen welke van de drie nieuwe aanvragers, alle drie representatief voor de hoofdstroming van de Islam, moest worden aangewezen. De Stichting Verenigde Moslimomroep (VMO) had de kleinste achterban en viel af. Ten aanzien van de Stichting Moslimomroep (SMO) en de Stichting Moslim Omroep Nederland (SMON) viel niet objectief vast te stellen welke van de twee de grootste achterban heeft. Naar het oordeel van het Commissariaat bood de SMON de meeste garanties dat naast de eerste generatie moslims ook de tweede en derde generatie als doelgroep worden betrokken in het publieke bestel. Verder bood het bestuursmodel van de SMON voldoende waarborgen om herhaling van de conflicten die de moslimomroepen in het verleden hebben gekenmerkt, te voorkomen. De SMON is dan ook aangewezen voor de periode van 1 september 2010 tot 31 december 2015.

• Afgewezen aanvragen

De aanwijzingsaanvraag van de Enige en Universele Rokerskerk van God werd afgewezen; de aangegeven aanhang van zo'n 3000 personen is een te kleine achterban om de religie als een hoofdstroming in de Nederlandse samenleving te beschouwen. De aanvraag van de Stichting Afro-Caribische Levensbeschouwing en Spiritualiteit is om dezelfde reden afgewezen.

TOEGEWEZEN ZENDTIJD 2.42-OMROEPEN, POLITIEKE PARTIJEN EN DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

Jaarlijks stelt de minister van OCW op advies van het Commissariaat de totale hoeveelheid uren vast die beschikbaar zijn voor de 2.42-omroepen, politieke partijen en de minister van Algemene Zaken.

De hoeveelheid televisie-uren is voor de periode van september 2009 tot september 2010 als volgt verdeeld:

- aan de kerkgenootschappen NIK (NIK Media), VKZ (IKON/ZvK) en RKK samen 223 uur;
- aan de genootschappen op geestelijke grondslag BUN (BOS), OHM, HOS (HUMAN) en SVIZ (NIO/NMO) samen 147 uur;
- aan de politieke partijen samen 8 uur en 30 minuten;
- aan de minister van Algemene Zaken 13 uur.

De hoeveelheid radio-uren is als volgt toegewezen:

- aan de kerkgenootschappen NIK (NIK Media), VKZ (IKON/ZvK) en RKK samen 650 uur;
- aan de genootschappen op geestelijke grondslag BUN (BOS), OHM, HOS (HUMAN) en SVIZ

(NIO/NMO) samen 494 uur;

- aan de politieke partijen samen 35 uur;
- aan de minister van Algemene Zaken 60 uur en 40 minuten.

• Extra uren

Artikel 2.48 van de Mediawet 2008 stelt dat het Commissariaat in bijzondere gevallen of voor bijzondere doelen extra uren kan vaststellen en toewijzen. In 2009 heeft het Commissariaat aan de BUN eenmaal extra uren toegewezen: 60 minuten voor het programma Compassie in tijden van turbulentie, een samenvatting van de op 4 juni 2009 gehouden lezing door de Dalai Lama.

• Verkiezingen leden Europees Parlement

Op grond van artikel 6.1 van de Mediawet 2008 wijst het Commissariaat op de algemene programmakanalen van de landelijke publieke omroep een aantal uren toe aan politieke partijen die in Nederland deelnemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement. Deze verkiezingen vonden plaats op 4 juni 2009. Het Commissariaat heeft gedurende de drie daaraan voorafgaande weken aan elk van de zeventien deelnemende politieke partijen 20 radiominuten en 18 televisie-minuten toegewezen.

PROGRAMMATOEZICHT

Het Commissariaat controleert programma's van de landelijke publieke omroepen middels een nieuwe selectiemethodiek. Alle programma's worden daarmee in ieder geval één keer gecontroleerd. Voor programma's die uit meer dan één aflevering bestaan, wordt op basis van die eerste beoordeling(en) een inschatting gemaakt hoe groot het risico is dat mediawettelijke bepalingen zullen worden overtreden. Tevens wordt dan bepaald of het toezicht op de programma's uit die serie wordt gecontinueerd of niet.

Bij de inhoudelijke controle heeft het Commissariaat nu meer aandacht voor wat er 'achter de schermen' gebeurt op het gebied van reclame-uitingen en sponsoring. Omdat niet alles vanaf het scherm kan worden beoordeeld, vraagt het Commissariaat bij onduide-

lijkheid over de mediawettelijke toelaatbaarheid van programma's vaker dan voorheen de contracten en overeenkomsten van die programma's op. Een aantal omroepen heeft inmiddels kennis gemaakt met deze werkwijze.

Dit jaar zijn bijvoorbeeld Studio Sport (NOS), De Leescoupé (KRO) en De volgende keer beter (EO) aan een nader onderzoek onderworpen. Veel aandacht ging uit naar een kinderprogramma van de TROS: Bibaboerderij. Het Commissariaat heeft de TROS wegens ongeoorloofde sponsoring en overtreding van het dienstbaarheidsverbod bij dit programma twee keer een boete van €135.000 opgelegd. De TROS heeft tegen de boete bezwaar aangetekend, de procedure zal in 2010 worden afgerond.

NIEUWSBERICHT WEBSITE - 9 NOVEMBER 2009

DUBBELE BOETE BIBABOERDERIJ

Het Commissariaat voor de Media legt de TROS twee keer de maximale boete op voor het programma Bibaboerderij. De eerste boete van 135.000 euro wordt opgelegd vanwege het feit dat het programma is gesponsord terwijl dat niet is toegestaan. De TROS heeft slechts een fractie van de productiekosten van het programma betaald. Het Commissariaat beschouwt de sponsoring als een zeer ernstige, structurele overtreding omdat de TROS de gehele serie van 130 afleveringen feitelijk zo goed als om niet heeft verkregen. Bovendien gaat het om een programma dat is bestemd voor kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar. Programma's voor die doelgroep mogen bij de publieke omroep nooit worden gesponsord.

Een tweede boete van 135.000 euro krijgt de TROS voor overtreding van het zogeheten dienstbaarheidsverbod. Met het uitzenden van de serie heeft de TROS naar het oordeel van het Commissariaat onder andere een bekende supermarktketen in de gelegenheid gesteld het concept Bibaboerderij op grote schaal onder de aandacht van het publiek te brengen. Het Commissariaat heeft moeten constateren dat het uitzenden van Bibaboerderij en het op de markt brengen van de 'bibaproducten' zorgvuldig op elkaar zijn afgestemd. Mede vanwege het commerciële belang dat derden hadden bij uitzending van het programma, beschouwt het Commissariaat ook deze overtreding als zeer ernstig. Voor de hoogte van de boete speelt ook mee dat de TROS al vaker een boete heeft gekregen voor overtreding van het verbod op dienstbaarheid.

HANDHAVING RECLAMEZENDTIJD

Dankzij een nieuwe methode van toezicht, waarmee in principe volledige controle mogelijk is, heeft het Commissariaat de controle op naleving van de regels voor reclamezendtijd geïntensiveerd. Voor zover de wettelijke bepalingen zijn overtreden, zullen begin 2010 passende sancties worden opgelegd.

AUDITIEPROGRAMMA'S

Al in 2008 deed het Commissariaat onderzoek naar de invloed van (commerciële) derden op de totstandkoming van auditieprogramma's als *Evita*, *Op zoek naar Joseph*. Met de AVRO, die beide programma's uitzond, is toen gesproken over de voorwaarden waaronder samenwerking met derden toelaatbaar is. Zo heeft het Commissariaat erop gewezen dat in dergelijke programma's de theaterproductie slechts beperkt, op neutrale wijze en in algemene termen mag worden getoond of vermeld en dat in het programma geen mededelingen mogen worden gedaan over andere artiesten dan de kandidaten, kaartverkoop, speeldata en dergelijke. Ook mag bij de marketing van de theaterproductie niet worden verwezen naar het televisieprogramma en moeten minimaal twee maanden verstrijken tussen uitzending en theaterproductie. Verder moet de omroep duidelijk kunnen aangeven wat de aard is van de samenwerking tussen de buitenproducent en de producent van de theaterproductie. De omroep heeft daarbij de plicht om ervoor te zorgen dat de buitenproducent geen ontoelaatbare afspraken maakt. Ten slotte mag niet met één enkele theaterproducent worden samengewerkt. De omroep dient een transparant beleid aan dergelijke samenwerkingen ten grondslag te leggen, zodat ook kleinere gezelschappen aan bod kunnen komen.

FINANCIERING MEDISCHE PROGRAMMA'S

In 2008 heeft het Commissariaat uitgebreid onderzoek verricht naar de financiering van medische programma's van diverse publieke omroepen. Daaruit bleek, naast enkele overtredingen van de sponsorbepalingen, dat de productiekosten van de programma's veelal volledig worden gedekt door de financiële bijdragen van de cofinanciers. De resultaten zijn besproken met de betreffende omroepen. Vervolgens heeft het Commissariaat in een brief aan de NPO voorgesteld via de Code Goed Bestuur en Integriteit te regelen dat cofinanciers in samenwerkingsovereenkomsten de garantie geven dat ze zelf de beslissing tot cofinanciering hebben genomen en dat die beslissing niet is ingegeven door (voorwaarden van) derden. Ontbreekt zo'n verklaring, dan zal het Commissariaat de bijdrage van deze derde beoordelen op grond van de sponsorregels. Ook deed het Commissariaat aan de NPO nogmaals het verzoek

de externe bijdrage aan programma's te maximeren op 50%, teneinde te voorkomen dat derden een te grote invloed krijgen op de programma-inhoud.

SAMENWERKING PUBLIEKE OMROEP MET CULTURELE INSTELLINGEN

Steeds vaker maken publieke omroepen gebruik van de mogelijkheid tot samenwerking met mediabedrijven en culturele instellingen. Het Commissariaat heeft in 2009 het beleid inzake publiek-private samenwerking verruimd en op onderdelen aangepast. Het Commissariaat zal de samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen voortaan op dezelfde wijze beoordelen als de samenwerking tussen mediabedrijven en publieke omroepen. Dit betekent dat de samenwerking niet als sponsoring of als nevenactiviteit wordt aangemerkt indien sprake is van gelijkwaardige samenwerking.

Voor het noemen van een product van een culturele instelling in de programmatitel kan een ontheffing worden gevraagd van het reclameverbod. De omroep moet zich wel altijd inspannen om aanhakende reclame te voorkomen. Onder culturele instellingen verstaat het Commissariaat uitvoerders van podiumkunsten, musea, bioscoop en filmhuis, culturele centra, culturele festivals, erfgoedinstellingen en ondersteunende instellingen als bedoeld in paragraaf 6 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen.

PROGRAMMAQUOTA

De Publieke Omroep en de Wereldomroep rapporteren jaarlijks over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties en de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen. Voor het eerst wordt ook gerapporteerd over het percentage oorspronkelijk Nederlandstalige programmaonderdelen voorzien van ondertiteling ten behoeve van mensen met een auditieve beperking. In 2009 heeft het Commissariaat vastgesteld dat de landelijke publieke omroep in 2008 aan alle programmaquota voldeed. Dat geldt niet voor de Wereldomroep, die met 3 % onder de voorgeschreven 10% aan onafhankelijke Europese producties bleef – net als in 2006 en 2007. De programmering van de Wereldomroep bestaat evenwel uit een mix van programma's van de NPO, die het vereiste percentage ruimschoots haalde. De digitale themakanalen *Geschiedenis* en *Hilversum Best* haalden de minimumeis van 33% aan recente producties niet.

PROGRAMMAQUOTA 2008 (IN PROCENTEN)

	A Europese productie (≥ 50%)	B Onafhankelijke Europese productie (≥ 25% land. pub.) (≥ 10% thema- kanalen)	C Recente productie * (≥ 33%)	D Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (≥ 50%)	E Oorspronkelijk Nederlandstalige productie voorzien van ondertiteling (≥ 80%)
Nederland 1	99	35	96	97	84
Nederland 2	95	28	94	87	79
Nederland 3	86	52	70	72	81
101 TV	100	16	95	99	ontheffing
3VOOR12 Central	67	41	70	96	ontheffing
3VOOR12 On Stage	100	32	100	88	ontheffing
Consumenten TV	100	12	100	100	ontheffing
Cultura	94	32	71	84	ontheffing
DNTV	100	47	95	100	ontheffing
Geloven	100	14	100	100	ontheffing
Geschiedenis	100	17	29	100	ontheffing
Hilversum Best	100	48	31	93	ontheffing
Holland Doc	93	59	81	75	ontheffing
Humor TV	100	31	79	74	ontheffing
Nederland-e	99	19	63	100	ontheffing
Omega TV	90	35	60	90	ontheffing
Opvoeden doe je zo!	100	50	43	99	ontheffing
Sterren.nl	100	19	75	100	ontheffing
Wereldomroep (BVN)	100	3	100	100	n.v.t.

* Betreft een percentage van het aandeel in opdracht geproduceerde onafhankelijke producties in het tijdvak 16:00-24:00 uur per televisieprogramma.

FINANCIEEL TOEZICHT

De landelijke publieke omroepen ontvingen in 2009 een bedrag van 760,4 miljoen euro. De tabel op deze pagina laat zien hoe dat bedrag is onderverdeeld.

BUDGET LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPINSTELLINGEN (X MLN €)

	Radio		Televisie		Overig		Totaal	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Omroepverenigingen en NPS	46,4	45,4	260,2	244,5			306,6	289,9
NOS	18,3	15,0	85,4	90,7			103,7	105,7
Educom	2,2	2,2	16,7	15,8			18,9	18,0
Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag	6,1	4,4	21,2	15,5			27,3	19,9
Overige zendgemachtigden	0,0	0,2	0,0	1,0			0,0	1,2
Themakanalen	8,0	7,1	3,7	12,7			11,7	19,8
Ontwikkeling diensten nieuwe media					2,5	3,5	2,5	3,5
Internet					23,9	26,7	23,9	26,7
Gezamenlijke staf en diensten					89,5	76,9	89,5	76,9
NOB Beheertaak					23,5	23,5	23,5	23,5
Programmaversterking					143,1	144,5	143,1	144,5
Switch-over en exploitatiekort 2007					2,0	2,0	2,0	2,0
CoBo fonds					7,2	6,4	7,2	6,4
Naburige rechten					0,5	1,0	0,5	1,0
Totaal	81,0	74,3	387,2	380,2	292,2	284,5	760,4	739,0
Wereldomroep							45,9	43,5

NAAM

Pam Werdler

LEEFTIJD

48 jaar

AFDELING

Programmatoezicht

"Ik voel me zeer betrokken bij het onderzoek dat we hebben gedaan naar de financiering van medische programma's door de farmaceutische industrie. Voordat ik bij het Commissariaat kwam werken, was ik twaalf jaar programmamaker, onder andere bij de publieke omroep. Ik weet dus van dichtbij hoe programma's tot stand komen en ook dat er soms ontoelaatbare praktijken zijn. De publieke zenders hebben een taak om maatschappelijk relevante programma's te maken die 'schoon' zijn, dat wil zeggen onafhankelijk van derden, dus zonder ongeoorloofde derde geldstromen, en met objectieve informatie. Zeker als het over gezondheid en medicatie gaat. Daar mag je niet mee sjoemelen. Een hoogtepunt was voor mij daarom het moment waarop we met verschillende omroepen om de tafel zaten om de onderzoeksresultaten te bespreken. Omroepen weten nu dat we ze goed in de gaten houden op het gebied van medische sponsoring, ze zijn alerter geworden in hun handelen. Toch blijft het ingewikkeld om dit soort afspraken achter de schermen te controleren. Het is uiteindelijk lastig om te toetsen of wat contractueel is vastgelegd in de praktijk ook werkelijk ten uitvoer wordt gebracht. Waar het mij om gaat is dat omroepen zelf meer ethisch besef krijgen van wat wel en niet kan. Door ons onderzoek hebben we in elk geval weer een stap gezet in die richting."

BEOORDELING JAARREKENINGEN 2008

In 2008 zijn de jaarrekeningen van 2006 en 2007 beoordeeld. Omdat niet alle controles over 2007 in 2008 konden worden afgerond, zijn die in de eerste helft van 2009 voltooid. Het Commissariaat heeft zich in 2009 ten doel gesteld de jaarrekeningen van de landelijke publieke omroepen eerder te toetsen. Door een andere aanpak is dat gelukt en zijn alle landelijke omroepen voor het jaareinde getoetst.

BESTEMMINGSFONDS

Het Commissariaat beheert het Bestemmingsfonds dat bestaat uit de Algemene Mediareserve en verzorgt de bevoorschotting van onder meer de landelijke publieke omroep. In het systeem van financiering van de Publieke Omroep fungeert het Bestemmingsfonds als buffer voor tegenvallende reclame-opbrengsten van de Ster, als liquidatiereserve in geval van discontinuïteit van een van de omroepen en ter financiering van de rekening-courant met de Ster. Afgesproken is dat de reserve structureel een minimumbedrag van 90 miljoen euro bevat. Over het Bestemmingsfonds wordt door het Commissariaat verantwoording afgelegd via de zogenaamde beheerjaarrekening. Ook bij deze jaarrekening is een accountantsverklaring van getrouwheid en rechtmatigheid opgenomen.

BESTEMMINGSFONDS (X € MLN)

Stand ultimo 2008	101
Exploitatieresultaat 2009	0
Stand ultimo 2009	101

KOSTEN EXTERNE ADVISEURS

Sinds 2004 doet het Commissariaat jaarlijks onderzoek naar de kosten van externe adviseurs bij de Landelijke Publieke Omroepen (LPO), de Stichting Muziekcentrum van de Omroep (MCO) en Radio Nederland Wereldomroep (RNW). Doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de bestedingen die met de inhuur van externe adviseurs gepaard gaan. Daarbij is ook gekeken naar ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren. Eventuele verschillen tussen omroepen, of de redenen die omroepen hebben om expertise van buitenaf aan te trekken, zijn daarbij buiten beschouwing gelaten.

De totale kosten voor extern advies bedroegen in 2008 € 6,3 miljoen op een totaal jaarbudget van ruim 847 miljoen euro. In 2007 was dit nog € 7,9 miljoen. De dalende tendens lijkt zich dus voort te zetten. Het totale jaarbudget daalde van € 856,3 miljoen in 2007 naar € 847,1 miljoen in 2008.

ONDERZOEK TOPINKOMENS PUBLIEKE OMROEP 2008

Het Commissariaat heeft onderzoek gedaan naar de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT), zoals verantwoord in de financiële jaarverslagen 2008 van de landelijke publieke omroepen. Uit het onderzoek blijkt dat het totale aantal topinkomens bij de publieke omroep is gedaald van 54 in 2007 naar 47 in 2008. Het normbedrag voor 2008 is € 181.000,-. Gecorrigeerd voor tien bijzondere gevallen die de norm overschreden door eenmalige beloningscomponenten zoals ontslagvergoedingen of uitbetaling van vakantiedagen, waren er in 2008 37 personen die regulier meer verdienen dan de WOPT-norm. Ook in 2007 waren er tien bijzondere gevallen.

Het totale aantal bestuurders met een topinkomen is in 2008 met één toegenomen tot 18, het aantal programmamakers en presentatoren is gedaald van 37 in 2007 naar 29 in 2008. In het onderzoek is alleen gekeken naar mensen met een dienstbetrekking of freelance contract; betalingen aan bv's zijn niet meegenomen, omdat in die gevallen geen WOPT-melding vereist is. Achteraf, tijdens de beoordeling van de jaarrekeningen, is wel vastgesteld dat door de omroepen enkele WOPT-meldingen ten onrechte niet waren gedaan.

NIEUWE VERSIE HANDBOEKEN FINANCIËLE VERANTWOORDING

De afdeling Financieel Toezicht heeft in 2009 bijgedragen aan de ontwikkeling van twee vernieuwde Handboeken Financiële Verantwoording. Het handboek voor de landelijke publieke omroepen, inclusief Wereldomroep en Ster, en het handboek voor het Commissariaat zijn aangepast.

Voor de aanpassing van het handboek voor de landelijke omroepen is een werkgroep gevormd van vertegenwoordigers van het ministerie van OCW, het Commissariaat, de NPO en verschillende omroepen. Waar nodig is er ook afstemming geweest met deskundigen als accountants en juristen. Het handboek voor de landelijke omroepen bevat een beperkt aantal wijzigingen, omdat dit handboek inhoudelijk reeds voor 2008 herzien was. Belangrijkste aanpassing was die van de terminologie en de artikelnummering aan de nieuwe Mediawet. Daarnaast is de mogelijkheid voor lineaire afschrijving van bedrijfsgebouwen en verbouwingen toegevoegd. De deponeringsplicht is expliciet van toepassing verklaard en de voorgeschreven modellen in het handboek zijn waar nodig aangepast.

Het handboek voor het Commissariaat is aangepast in een overleg tussen het ministerie en het Commissariaat.

Het Commissariaat heeft voorgesteld het handboek minder gedetailleerd en voorschrijvend te maken, zodat wijzigingen in de toekomst makkelijker in het verantwoordingsmodel kunnen worden opgenomen. Bovendien moest ook dit handboek worden aangepast aan de nieuwe Mediawet. Beide handboeken bevat-

ten nu een controleprotocol, dat is afgestemd met het NIVRA.

De nieuwe handboeken zijn door het Commissariaat aangeboden aan de omroepen, die een exemplaar dienen te verstrekken aan hun accountant.

NIEUWSBERICHT WEBSITE – 25 MAART 2009

BOETE VOOR LLiNK

Het Commissariaat voor de Media heeft omroepvereniging LLiNK een boete opgelegd van € 107.500,-. De omroep is voor de ledenwerving in zee gegaan met een derde partij en heeft die partij daarbij onevenredig bevoordeeld.

Tijdens een accountantsonderzoek in opdracht van het Commissariaat in november 2008 kwam een contract aan het licht dat de omroep heeft afgesloten met een bedrijf dat voor de omroep de wervingscampagne organiseert. De inhoud van de overeenkomst is zodanig dat er geen sprake is van normaal economisch handelen door de omroep. Het bedrijf waarmee de overeenkomst is aangegaan wordt, als LLiNK op 1 april 150.000 leden heeft, een hoge return on investment in het vooruitzicht gesteld. Het Commissariaat is van oordeel dat LLiNK hiermee dienstbaar

wordt aan winst door derden. Bovendien leidt de overeenkomst tot een aanzienlijke schuld van LLiNK aan de derde partij, zodat de omroep voor zijn voortbestaan afhankelijk wordt van die partij. Ook dit beschouwt het Commissariaat niet als normaal economisch handelen van een publieke omroep. Verder heeft LLiNK zich al tijdens de ledenwerfcampagne dienstbaar getoond aan de derde partij, door deze gelegenheid te geven zijn commerciële diensten onder de aandacht van het publiek te brengen.

Het Commissariaat concludeert dat de samenwerking met de derde partij in strijd is met het beginsel van non-commercialiteit, dat uitgangspunt moet zijn bij al het handelen van een publieke omroep. De handelwijze van LLiNK wordt aangemerkt als een zeer ernstige overtreding, waaraan het Commissariaat een sanctie verbindt van € 107.500,-.

GOVERNANCE

Goed bestuur is helaas nog steeds geen vanzelfsprekendheid in de omroepwereld, zo bleek in 2009.

• Geldproblemen omroep LLiNK

In het voorjaar van 2009 werd bekend dat LLiNK in liquiditeitsproblemen was gekomen. LLiNK vroeg surséance van betaling aan en dat werd door de rechter toegevoegd. Het Commissariaat onderzocht de tekorten en mocht adviseren over het al dan niet continueren van de bevoorschotting van LLiNK door de Publieke Omroep. Daarnaast heeft het Commissariaat LLiNK in maart 2009 een boete opgelegd van € 107.500,-. LLiNK was voor de ledenwerving in zee gegaan met een derde partij, die daarbij onevenredig werd bevoordeeld.

• Misbruik van omroepgeld bij NMO

Nadat het Commissariaat in de afgelopen jaren al de nodige aandacht heeft besteed aan de bestuurlijke perikelen bij de NMO, is er eind 2008 aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie. Dit ten gevolge van een financieel onderzoek naar aanleiding van de jaarrekeningtoetsing van NMO en ontvangen signalen over mogelijke malversaties. Dit onderzoek is gevolgd door een diepgaand onderzoek door een financieel recherchebureau. De uitkomsten daarvan gaven het Commissariaat reden bij het Openbaar Ministerie aangifte te doen tegen de oud-

directeur van de NMO. In het voorjaar van 2009 heeft de FIOD-ECD enkele invallen gedaan en in november 2009 werd de oud-directeur opgepakt op verdenking van misbruik van omroepgeld bij de NMO. In hetzelfde onderzoek stuitte het openbaar ministerie op een vermoeden van valsheid in geschrifte door enkele producenten, tegen wie ook een nader onderzoek is ingesteld.

• Joodse Omroep

Begin 2009 constateerde het bestuur van de Joodse Omroep dat er sprake was van misbruik van omroepmiddelen, waarna het Commissariaat het bestuur heeft geadviseerd nader onderzoek te laten doen door een extern bureau. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de Joodse Omroep uiteindelijk, in overleg met het Commissariaat, aangifte gedaan tegen haar voormalige directeur bij het Openbaar Ministerie.

• Uitbreiding bevoegdheden Commissariaat

Het Commissariaat constateerde in 2009 dat het bevoegdheden mist om daadkrachtig en wettelijk te kunnen ingrijpen bij zaken met een financieel karakter, zoals die dit jaar speelden bij LLiNK, NMO en Joodse Omroep. In dat kader is vanaf 2009 een werkgroep gestart, samen met het ministerie en de NPO, om te onderzoeken hoe de bevoegdheden van het Commissariaat kunnen worden uitgebreid.

• Scheiding bestuur en onafhankelijk toezicht

Bovenstaande kwesties tonen andermaal hoe belangrijk het is dat publieke omroepen hun bestuurlijke organisatie goed inrichten, met name door bestuur en toezicht strikt te scheiden, en gedetailleerd verantwoording afleggen over de besteding van het publieke geld. Mede daarom is nu in artikel 2.142a van de Mediawet 2008 vastgelegd dat de omroepverenigingen in hun bestuurlijke organisatie een duidelijk onderscheid aanbrengen tussen dagelijks bestuur en een onafhankelijk toezicht daarop. In de adviezen over de erkenningsaanvragen en de aanvragen van de 2.42-omroepen heeft het Commissariaat daar de nodige opmerkingen over gemaakt.

• Centrale backoffice 2.42-omroepen

In een speciale bijeenkomst met de 2.42-omroepen heeft het Commissariaat nog eens het belang benadrukt van een goede functiescheiding in de administratieve organisatie. Aanleiding hiervoor vormden niet alleen berichten over gebreken in de administratieve

organisatie, maar ook de vraag of deze organisaties niet te klein zijn voor een deugdelijke functiescheiding. In hun aanvraag voor nieuwe zendtijd hebben de betreffende instellingen dit punt moeten behandelen. Functiescheiding kan door een gecentraliseerde backoffice of door de administratie onder te brengen bij een omroepvereniging.

OPVOLGING ONDERZOEK REKENKAMER

In oktober 2009 publiceerde de Rekenkamer haar Terugblikrapportage 'Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 5'. Uit deze rapportage blijkt dat het Commissariaat nu duidelijke en volledige afspraken heeft gemaakt met het ministerie over de prestatie-informatie die de minster moet ontvangen. Ook wordt gewerkt aan de uitbreiding van de bevoegdheden van het Commissariaat en is een begin gemaakt met het baseren van het financiële toezicht op een risicoanalyse.

ADVIEZEN MEERJARENBEGROTINGEN

• Meerjarenbegroting NPO

Het Commissariaat heeft zijn advies uitgebracht over de Meerjarenbegroting 2010 - 2014 van de Nederlandse Publieke Omroep. Bij de beoordeling werden geen grote wijzigingen geconstateerd ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting. Niet zo verwonderlijk, aangezien de NPO in het voorjaar van 2010 het Concessiebeleidsplan voor de komende tien jaar zal presenteren waarin een groot aantal onderwerpen diepgaand zal worden uitgewerkt.

Bovendien worden in 2010 nog de nodige veranderingen verwacht, waarvan de impact vooraf niet geheel valt in te schatten. Dan gaat het bijvoorbeeld om de toetreding van WNL en PowNed tot het publieke bestel en het toepassen van een glijdende schaal voor de verdeling van budget en zendtijd.

Expressie, kunst en diversiteit zijn in de Meerjarenbegroting evenals vorig jaar tot speerpunten benoemd. Nieuw in de begroting is de invloed van de recessie, die tot nu toegrotendeels aan de publieke omroep voorbij is gegaan. Door deze veranderde economische situatie zal de NPO behoedzaam in de markt moeten opereren.

Het Commissariaat heeft in zijn advies enkele onderwerpen aangewezen die ook in het Concessiebeleidsplan dienen te worden meegenomen, zoals nader uitgewerkte (bereiks)doelstellingen voor Kunst & Cultuur, een algemene visie op samenwerking met derde partijen, een integrale aanpak van het diversiteitsvraag-

stuk, een goed onderbouwde visie op de zenderprofielen en een verdere uitwerking van de digitale contentstrategie.

Voor het eerst heeft het Commissariaat ook de naleving van de 'prestatieovereenkomst publieke omroep (2008- 2010)' beoordeeld. Algemene conclusie is dat de publieke omroep heeft waargemaakt wat in de prestatieovereenkomst is beloofd. Op verschillende terreinen is zelfs meer resultaat behaald dan was afgesproken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hoeveelheid kunstprogramma's, educatieve programmering en nieuwe audiovisuele programmering op internet.

Een kritische noot betreft het feit dat, ondanks enige verbetering op dit punt, de beleidsvoornemens nog steeds niet financieel worden uitgewerkt, iets wat in voorgaande jaren ook al het geval was. Hierdoor is het niet mogelijk een goed beeld te krijgen van de aan de voornemens gerelateerde kosten. Tot slot vindt het Commissariaat dat er meer afstemming zou moeten zijn tussen de vele verantwoordingsdocumenten en -momenten ten aanzien van het voorgenomen beleid en de behaalde resultaten van de publieke omroep. Dit zou de overzichtelijkheid en transparantie zeer ten goede komen.

• Meerjarenbegroting Wereldomroep

Het potentiële werkterrein van de Wereldomroep

omvat vrijwel de hele wereld. Omwille van haalbaarheid, effectiviteit en efficiency wordt een geografische focus gehanteerd, zijn de doelgroepen scherp omschreven en is de relatie met Nederland steeds van belang. Daarbij probeert men steeds onderscheidend te zijn en content te vermijden die reeds door andere aanbieders wordt geboden. De distributiemogelijkheden van de programma's ontwikkelen zich snel. Verspreiding via internet kan grote kostenvoordelen met zich meebrengen, maar er zijn talloze gebieden en doelgroepen die op die wijze (nog) nauwelijks te bereiken zijn. Traditionele distributiemethoden als de korte golf en de middengolf blijven daardoor belangrijk en voorlopig nog in gebruik. De Wereldomroep houdt nieuwe ontwikkelingen in de mediasector scherp in de gaten en kijkt steeds naar nieuwe mogelijkheden op het gebied van interactie met doelgroepen en gebruik van media. Mede daarvoor is men van plan een klanttevredenheidsonderzoek te laten uitvoeren onder partners en eindgebruikers.

De Wereldomroep wil de samenwerking met de NPO intensiveren en waar mogelijk overgaan tot integratie van organisatieonderdelen, zoals al is gebeurd met de sportredactie. Reeds zichtbare samenwerking is het

gedeeld gebruik van software, contentmanagement-systemen, programmamateriaal en de productie van gezamenlijke websites. Het Commissariaat juicht de reeds bestaande samenwerking toe en pleit voor de verdere intensivering daarvan.

Het Commissariaat acht ook voor de Wereldomroep de vertaling van strategie naar concrete, meetbare en tijdgebonden doelstellingen van belang. De prestatieovereenkomst met de minister van OCW is daarin een goede stap. De Wereldomroep geeft evenwel aan dat de prestatieafspraken nog nieuw zijn en daarom niet altijd even goed van kwaliteit. Het Commissariaat deelt die visie en stelt daarom voor een risicoparagraaf op te nemen in het beleidsplan. In die paragraaf kunnen dan de belangrijkste versturende factoren voor het realiseren van de doelstellingen worden opgenomen.

Tot slot betreurt het Commissariaat dat in de Meerjarenbegroting geen beschrijving is opgenomen van de wijze waarop in het afgelopen kalenderjaar uitvoering is gegeven aan de publieke mediaopdracht. Ook is onduidelijk of het geplande – en naar verwachting complexe en kostbare – klanttevredenheidsonderzoek is meegenomen in de begroting.

BESLUITEN 2009

SANCTIEBESCHIKKINGEN

Datum	Omroep	Aanleiding	Boete
23 januari	LLiNK	Met het samenwerkingsverband tussen Omroep LLiNK en Dijk Producties BV in het kader van de ledenwerving (garantstelling voor LLiNK) heeft de omroep zich dienstbaar gemaakt aan het maken van winst door derden.	€ 107.500,-
26 mei	MAX	Het weggeven van cadeaus (cd's en dvd's) aan nieuwe leden.	€ 12.500,-
23 juni	VARA	Het weggeven van een geschenk aan nieuwe leden (een bespaarbox).	€ 12.500,-
9 juli	BNN	Niet toegestane zelfpromotie van de Coen en Sander Show.	€ 20.000,-
10 september	NOS	Niet toegestane reclame-uitingen van de Sponsor Bingo Loterij in de bumper rond uitzendingen van Studio Sport.	€ 60.000,-
22 oktober	TROS	Overtreding van het sponsor- en dienstbaarheidsverbod inzake het programma Bibaboerderij.	€ 270.000,-
24 november	EO	Niet toegestane reclame-uitingen en sponsoring van de programmaserie Op uw gezondheid.	€ 50.000,-

BESLISSINGEN OP BEZWAAR

Datum	Omroep	Besluit
20 januari	Teleac/NOT	Het bezwaar van Teachers TV tegen het besluit van 11 september 2008, waarin Teleac/NOT is toegestaan de nevenactiviteit 'Leraar24' uit te voeren, wordt ongegrond verklaard.
20 januari	NMO	Het bezwaar van de NMO tegen de brief van 4 augustus 2008 aan de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) waarin is verzocht de bekostiging uit te betalen aan de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd, wordt niet-ontvankelijk verklaard.
9 juni	AVRO	Het bezwaar van de AVRO inzake de als niet langer toegestaan beoordeelde nevenactiviteit TV Film (programmablad) wordt ongegrond verklaard.
24 augustus	TROS	Het bezwaar van de TROS tegen het besluit van 23 december 2008, waarbij een boete van € 35.000,- is opgelegd omdat de TROS met de cruisereis 'Alle fans aan dek' dienstbaar is geweest aan het maken van winst door Van der Valk Vakanties, wordt ongegrond verklaard.
15 september	NPO	Het bezwaar van de NPO tegen het besluit van 1 juli 2008, waarbij een boete van € 50.000,- is opgelegd vanwege overtreding van het dienstbaarheidsverbod met het Radio 2 project rond Trijntje Oosterhuis, wordt ongegrond verklaard.
17 november	LLiNK	Het bezwaar van omroepvereniging LLiNK tegen de opgelegde boete van € 107.500,- wegens het overtreden van het dienstbaarheidsverbod wordt ongegrond verklaard.
15 december	BNN	Het bezwaar inzake de ledentelling op 1 april 2009, waarbij het aantal voor de erkenning meetellende leden van de omroep is vastgesteld op 303.306, wordt ongegrond verklaard.

WAARSCHUWINGEN

Datum	Omroep	Besluit
20 januari	LLiNK	Rond de welkomstgeschenken aan nieuwe leden zijn mediarechtelijke bepalingen overtreden
3 november	FunX	Testpanel op website FunX.org moet in overeenstemming worden gebracht met de Mediawet 2008

WOB-VERZOEKEN

Datum besluit	Indiener	Wob verzoek	Besluit
12 februari	WilMar Press and Productions	Jaarrekeningen exploitatie omroepgidsen	Gedeeltelijk toegewezen
7 mei	SBS Broadcasting BV	Besluit naar aanleiding van Wob verzoek van 6 april 2009 van SBS inzake AVRO TV Film	Gedeeltelijk toegewezen
16 juni	AVRO	Uitspraak voorzieningenrechter Amsterdam inzake Wob verzoek SBS - AVRO TV Film	Verzoek om voorlopige voorziening afgewezen
5 november	WilMar Press and Productions	Stukken TV Film / AVRO	Gedeeltelijk toegewezen
5 november	DutchMedia	Jaarrekeningen 2006 en 2007 van de NPO	Gedeeltelijk toegewezen
1 december	AVRO	Wob verzoek van SBS - AVRO TV Film	Beslissing op bezwaar ongegrond
1 december	SBS Broadcasting BV	Wob verzoek van SBS - AVRO TV Film	Beslissing op bezwaar ongegrond

ONTHEFFINGEN

Datum	Besluit
26 februari	Aan de NPO wordt voor de twaalf themakanalen ontheffing verleend van de ondertitelingsverplichting.
12 maart	BNN krijgt ontheffing om tijdens het radioprogramma De Coen en Sander Show op 12 maart ledenwervende oproepen uit te zenden.
2 juni	AKN/NCRV krijgt ontheffing voor het programma Knooppunt Kranenburg op Radio 2, waarin een verslag van de wielrit op Alpe d'Huez voor het KWF.
2 juni	Aan de NPO wordt ontheffing verleend voor het programma Serious Request 3FM ten bate van het malariaprogramma van het Nederlandse Rode Kruis.
16 juni	Teleac / NOT krijgt ontheffing voor de programma's Knoop in je zakdoek en Knoop Muziek Gala ten bate van het Fonds Verstandelijk Gehandicapten.

HANDHAVINGSVERZOEK

Een verzoek van DutchNews.nl om handhaving jegens de Wereldomroep wegens de samenwerking met NRC, is op 10 november 2009 afgewezen.

PUBLIJK-PRIVATE SAMENWERKING

De KRO had het voornemen om met Jonge Gezinnen B.V. (Ouders van Nu) een samenwerking aan te gaan voor de KRO-websites moeders.kro.nl en moederenquête.nl. Op die sites konden dan onder Nederlandse moeders enquêtes worden gehouden rond het thema moederschap. Het Commissariaat is van oordeel dat hier sprake is van een gelijkwaardige crossmediale samenwerking; er is dus geen sprake van een nevenactiviteit. Na drie jaar zal de samenwerking worden geëvalueerd.

NEVENACTIVITEITEN

Met de inwerkingtreding van de Mediawet 2008 per 1 januari 2009, moeten de publieke omroepen hun nevenactiviteiten vooraf ter toetsing aanmelden bij het Commissariaat. De meldingsplicht geldt voor alle nevenactiviteiten, dus ook voor de activiteiten waarvoorheen generieke ontheffingen voor waren verleend. Ten behoeve van aanmelding en toetsing zijn de nevenactiviteiten met ingang van het jaar 2009 naar hun aard ingedeeld in dertien clusters. De eerste melding in een cluster wordt volledig getoetst aan de mediawettelijke voorwaarden voor het verrichten van nevenactiviteiten. Vervolgmeldingen worden marginaal getoetst, met uitzondering van nevenactiviteiten waarbij licenties betrokken zijn en nevenactiviteiten binnen de clusters 'uitgeven van dagbladen' en 'deelnemingen', die volledig worden getoetst. Overigens heeft het Commissariaat altijd het recht om steekproefsgewijs of naar aanleiding van een handhavingsverzoek, of als het daar anderszins aanleiding toe ziet, nevenactiviteiten volledig te toetsen.

Als gevolg van de nieuwe regels zijn in 2009 beduidend meer nevenactiviteiten door de landelijke publieke omroepen aangemeld en door het Commissariaat beoordeeld dan in voorgaande jaren. In totaal werden 89 activiteiten toegestaan, uiteenlopend van het uitbrengen van dvd's en het exploiteren van webwinkels tot het in licentie geven van de naam van een programma. Drie nevenactiviteiten konden niet worden goedgekeurd. Dit betrof het uitgeven van de kalender 'Blootgewoon' door de KRO, licentieverlening voor naam en logo van het KRO-programma Boer zoekt Vrouw ten behoeve van promotiemateriaal voor een op de Nederlandse markt te brengen kwaliteitsbrood, en de dvd-box van de NOS '50 jaar Studio Sport'. Overigens heeft de KRO de constructie rond de Blootgewoon-kalender in 2010 aangepast, waardoor de nevenactiviteit alsnog kon worden goedgekeurd. Alle nevenactiviteiten worden opgenomen in het Register op de website van het Commissariaat.

KLACHT

In de klachtregeling van het Commissariaat is opgenomen dat van klachten melding wordt gemaakt in het jaarverslag. Tot op heden hoefde nooit gevolg te worden gegeven aan dit voorschrift. In 2009 is echter één formele klacht ingediend. Deze was afkomstig van een voormalig omroepdirecteur die van mening was dat onvoldoende actie was ondernomen na meldingen van vermeende misstanden bij een van de 2.42 omroepen. Het Commissariaat heeft de klacht ongegrond verklaard. Een klacht van dezelfde strekking is door betrokkene ingediend bij de Nationale Ombudsman. Deze heeft in 2009 nog geen oordeel uitgesproken.

NAAM

Rutger Fortuin

LEEFTIJD

37 jaar

AFDELING

**Strategie, Beleid
en Onderzoek**

"Als voormalig stafmedewerker van de Raad voor Rechtsbijstand ben ik wellicht een vreemde eend in deze Hilversumse bijt. Toen mijn werk bij de Raad stopte, wilde ik graag verder met het thema verantwoording en toezicht in een publieke setting. Opeens kwam daar het Commissariaat op mijn pad. Hoewel ik geen ervaring met de media had, was ik meteen zeer geboeid door het werk hier. De mediawereld is dynamisch en sterk aan het innoveren, het politieke krachtenveld is best complex. De afgelopen maanden heb ik me flink ingelezen in de kwesties die spelen en ik kreeg meteen een rol bij de erkenningen: ik mocht de dossiers van Omroep MAX en de AVRO behandelen. Dat is het beste inwerktraject dat je je kunt wensen, je hebt direct te maken met vele aspecten van het werk van het Commissariaat. Vervolgens heb ik een advies geschreven over de Meerjarenbegroting van de NPO. Ik houd van dat beschouwende proces: plan lezen, overleggen, me een mening vormen, schrijven, afstemmen met het college. De analyse, het nadenken over de kern van de zaak, over de rol van het Commissariaat, dat doe ik graag. Het is mooi als je daarmee tot een breed gedragen resultaat komt. Nu is de vormgeving van ons toezicht op av-mediadiensten het belangrijkste onderwerp voor mij: hoe gaan we het doen, hoe vullen we de criteria in? De basis is er inmiddels, in 2010 zullen we die verder moeten invullen, kijken hoe het in de praktijk gaat werken. Ik ben benieuwd."

3.

**REGIONALE
PUBLIEKE
OMROEP**

3. REGIONALE PUBLIEKE OMROEP

IN DECEMBER 2008 BRACHT HET COMMISSARIAAT ZIJN EVALUATIE VAN HET IN 2006 INGEVOERDE NIEUWE FINANCIERINGSSYSTEEM VOOR DE REGIONALE OMROEPEN NAAR BUITEN. IN HET VORIGE JAARVERSLAG IS UITVOERIG STIL GESTAAN BIJ DEZE EVALUATIE. IN HET NAJAAR VAN 2009 HEEFT DE MINISTER VAN OCW IN EEN BELEIDSBRIEF OVER DE REGIONALE OMROEP GEREAGEERD OP DE UITKOMSTEN VAN DE EVALUATIE. IN GROTE LIJNEN ONDERSCHRIJFT DE MINISTER DE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VAN HET COMMISSARIAAT.

Op de constatering dat er onduidelijkheid en discussie is over de vraag waar de zorg en eindverantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroep ligt, antwoordt de minister dat het rijk verantwoordelijk blijft voor kosten die rechtstreeks voortvloeien uit beleidskeuzes van de rijksoverheid, zoals de omschakeling van analoge ethertelevisie, de zogeheten switch over. Daarnaast blijft er rijksverantwoordelijkheid voor aansluiting van de regio bij landelijke voorzieningen. Daarbij valt te denken aan toegang tot het mediafonds, het audiovisueel archief bij het Instituut voor Beeld en Geluid, Uitzending Gemist en uitwisseling van nieuwsdiensten.

Verder toont de minister zich een voorstander van goede samenwerking tussen de publieke omroepen op alle niveaus. Verdergaande programmatische samenwerking wordt toegejuicht. De al bestaande samenwerking, die tot uitdrukking komt in het 'doorprieken' van journaals, aankoop van programma's en gebruik van beeldmateriaal, zou uitgebouwd kunnen worden door, bijvoorbeeld, onderling afspraken te maken over gezamenlijke mediaproducties. Ook wijst de beleidsbrief op de mogelijkheid van regionale vensterprogrammering op de landelijke netten. Op deze vensterprogrammering, waarover in het verleden al veel is gesproken, is ook al gewezen in de jaarlijkse Mediamonitor van het Commissariaat.

De radio- en televisieprogramma's van de regionale omroepen behoren voor de kabelexploitanten tot het pakket dat verplicht moet worden doorgegeven aan iedere aangeslotene op de kabel. Met de nog steeds voortschrijdende digitalisering gaan de grote kabelmaatschappijen ertoe over om de programma's van de regionale omroepen te clusteren, waardoor voor het publiek niet alleen de regionale omroep uit de eigen provincie te ontvangen is, maar de programma's van alle dertien regionale omroepen beschikbaar zijn. Probleem voor de regionale omroepen is de vindbaarheid van de programma's in het omvangrijke digitale pakket. De praktijk leert dat de kijkers toch vooral

afstemmen op de eerste twintig zenders in het pakket. Daarna wordt het voor hen lastiger om een weg te vinden in het aanbod. Kabelexploitanten bieden ondersteuning in de vorm van elektronische programmagidsen, maar de regionale omroepen klagen dat zij daar alleen te vinden zijn in de hogere nummers. Zij pleiten voor betere vindbaarheid en vinden daarbij steun van enkele mediawoordvoerders in de Kamer. Het Commissariaat heeft wel begrip voor het standpunt van de regionale omroepen, maar kan hen niet tegemoet komen, omdat het takenpakket zich beperkt tot toezicht op naleving van de must carry-verplichting.

ZENDTIJD

De regionale omroepen moeten elke vijf jaar opnieuw een zendtijdaanvraag indienen. In dit kader heeft het Commissariaat in 2009 aan de volgende regionale media-instellingen zendtijd toegewezen:

- Stichting Regionale Omroep Groningen voor de provincie Groningen bij besluit van 13 januari 2009
- Stichting Omroep Gelderland voor de provincie Gelderland bij besluit van 28 april 2009
- Stichting Regionale Omroep West voor een deel van de provincie Zuid-Holland bij besluit van 26 mei 2009
- Stichting Regionale Omroep Rotterdam-Rijnmond en omgeving voor een deel van de provincie Zuid-Holland bij besluit van 26 mei 2009
- Stichting Omroep Zeeland voor de provincie Zeeland bij besluit van 8 december 2009

Met de inwerkingtreding van de Mediawet 2008 is de aanwijzing van de dagen en uren in artikel 22, Mediabesluit (oud) komen te vervallen.

PROGRAMMATOEZICHT

In 2009 is een aantal incidentele controles op programmaniveau uitgevoerd. Een grootschalige controle van de programma's van de regionale omroepen staat gepland voor 2010.

PROGRAMMAQUOTA

De regionale publieke omroepen rapporteren jaarlijks

over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties en de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen. Er wordt gerapporteerd over een steekproef van vier door het Commissariaat aangewezen weken. Omroep Zeeland heeft in 2008 niet voldaan aan het voorgeschreven percentage onafhankelijk Europees product van 10 procent. De overige regionale omroepen voldeden aan alle programmaquota.

COMEDIA 128

EVALUATIE FINANCIERINGS- STRUCTUUR REGIONALE OMROEP

Het Commissariaat voor de Media heeft in opdracht van minister Plasterk een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de gewijzigde financieringsstructuur van de regionale publieke omroep. De evaluatie heeft betrekking op de periode vanaf 1 januari 2006, het moment waarop de verantwoordelijkheid voor de financiering is neergelegd bij de provinciebesturen. Het Commissariaat constateert dat de provincies hebben voldaan aan hun zorgplicht voor de regionale omroepen en dat de financiering eenvoudiger en transparanter is geworden nu die via één partij (de provincie) verloopt.

Uit het onderzoek blijkt dat er aan de omroepen geen schriftelijke voorwaarden gesteld zijn die de onafhankelijkheid in gevaar brengen. Tegelijk wijst het Commissariaat erop dat provincies er blijvend voor moeten zorgen zich niet in te laten met het programmabeleid van de omroep: provincies moeten zich terughoudend opstellen en niet op zoek gaan naar afspraken en voorwaarden. Verder merkt het Commissariaat op dat de regionale omroep gebaat zou zijn bij een scherpere taakverdeling tussen de landelijke, regionale en lokale omroep. De minister zal op basis van het evaluatierapport en de rapporten 'Kracht in de regio' (ROOS /IPO) en 'Stemmen uit de regio' (CDA) de Tweede Kamer informeren over het beleid ten aanzien van de regionale omroep.

FINANCIËLE BIJDRAGEN

BATEN RADIO EN TELEVISIE REGIONALE MEDIA-INSTELLINGEN 2008 (x €1000)

Provincie	Omroep	Totaal subsidie provincie	Reclame + bartering + sponsoring	Overige baten	Baten 2008	Baten 2007
Friesland	Omrop Fryslân	11.548	3.218	185	14.951	14.205
Groningen	RTV Noord	8.207	2.726	141	11.074	10.712
Drenthe	RTV Drenthe	8.163	1.572	29	9.764	9.309
Overijssel	RTV Oost	10.222	3.490	107	13.819	13.492
Gelderland	RTV Gelderland	15.904	2.624	40	18.568	18.139
Utrecht	RTV Utrecht	10.232	3.658	318	14.208	13.073
Flevoland	Omroep Flevoland	7.064	985	40	8.089	8.031
Zeeland	Omroep Zeeland	7.643	806	16	8.465	8.267
Noord-Brabant	Omroep Brabant	15.116	4.510	208	19.834	19.966
Limburg	Omroep Limburg	9.906	1.158	337	11.401	11.159
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	13.945	2.755	72	16.772	16.850
Zuid-Holland	RTV West	9.418	4.688	130	14.236	12.976
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	9.401	6.150	102	15.653	15.282
	Totaal baten	136.769	38.340	1.725	176.834	171.461

BESLUITEN 2009

ONTHEFFING

Aan Salto Omroep Amsterdam is ontheffing van de reclamebepalingen verleend in het kader van een liefdadigheidsactie tijdens het Jordaanfestival.

TOEGESTANE NEVENACTIVITEITEN

Omroep	Nevenactiviteit
Stichting Omrop Fryslân	Verhuur van bedrijfsruimte
Stichting Omrop Fryslân	Websjop
Stichting Omroep Gelderland	Uitgave boek 'Gelderse Geheimen'
Stichting Omroep Gelderland	S-TV Broadcast Your School
Stichting RTV Noord-Holland	Verkoop van beeldfragmenten aan particulieren (op aanvraag) en aan bedrijven
Stichting Regionale Omroep Brabant	Produceeren van commercials, bedrijfsfilms en televisieprogramma's voor commerciële derden

NAAM

Matthijs Bremer

LEEFTIJD

45 jaar

AFDELING

Programmatoezicht

"De ledenwerving door de omroepen, daar ben ik begin 2009 veel mee bezig geweest. Wat voor cadeautjes werden weggegeven, welke wervende spotjes zonden ze uit? Naarmate de campagnes vorderden, nam de waarde van de cadeaus steeds meer toe, in die zin kun je best stellen dat sommige omroepen leden hebben 'gekocht'. Ik ben zelf ook voor één jaar lid geworden van een omroep omdat ik het welkomstcadeau zo leuk vond. We hebben diverse keren omroepen op de vingers moeten tikken, soms gingen ze over de schreef. Daarbij hebben we steeds kunnen volstaan met waarschuwingen, alleen LLink is flink beboet. Verder vormen de programmaquota voor mij jaarlijks een groot project: doen de omroepen wat ze zeggen te doen? In 2009 hield men zich heel behoorlijk aan de afgesproken quota, maar hoe zal dat in de toekomst zijn? Met alle ontwikkelingen binnen de nieuwe media hebben we straks misschien wel honderd mensen nodig voor het toezicht. Hoe zien we toe op nieuwe platforms? Met ingang van 2010 vallen ook mediadiensten op internet onder ons toezicht. Wat doen we dan met, ik noem maar iets, een verwoed amateurfilmer, die zijn films op internet zet en met een zoekfunctie ontsluit? Als hij ook nog een bannertje op zijn site plaatst, is het volgens de nieuwe Mediawet een mediadienst. Moeten we die site dan ook controleren of schieten we dan ons doel voorbij? Dat zijn interessante kwesties. Het is boeiend om al die veranderingen van nabij mee te maken, vooral omdat we op zoek zijn en blijven naar de juiste invulling van ons toezicht."

4.

**LOKALE
PUBLIEKE
OMROEP**

4. LOKALE PUBLIEKE OMROEP

DE LOKALE OMROEPEN – OF LOKALE MEDIA-INSTELLINGEN ZOALS ZE TEGENWOORDIG IN MEDIAWETTELIJKE TERMEN HETEN – VRAGEN STRUCTUREEL VEEL AANDACHT VAN DE AFDELING ZENDTIJD- EN KABELZAKEN. DE BIJNA 300 OMROEPEN MOETEN OM DE VIJF JAAR BIJ HET COMMISSARIAAT LANGS MET EEN AANVRAAG VOOR EEN ZENDTIJD-TOEWIJZING VOOR DE VOLGENDE VIJF JAAR. TOT 2009 LEUNDE HET COMMISSARIAAT BIJ ZIJN BESLISSING OP DE AANVRAAG VRIJWEL UITSLUITEND OP HET ADVIES DAT DE GEMEENTERAAD UITBRENGT OVER DE REPRESENTATIVITEIT VAN DE AANVRAGER. MET HET VAN KRACHT WORDEN VAN DE MEDIAWET 2008 BESCHIKT HET COMMISSARIAAT OVER EEN RUIMER TOETSINGSKADER. ARTIKEL 2.63 VAN DIE WET BEPAALT DAT HET COMMISSARIAAT BIJ ZIJN BESLISSING ALLE FACTOREN BETREKT DIE VOOR HET FUNCTIONEREN VAN DE OMROEP VAN BELANG KUNNEN ZIJN. POSITIEVE EN NEGATIEVE ERVARINGEN UIT HET VERLEDEN, ZOALS DIE ONDER MEER UIT HET TOEZICHT OP DE LOKALE OMROEPEN NAAR VOREN KOMEN, ZIJN DUS MEDE BEPALEND GEWORDEN VOOR HET OORDEEL VAN HET COMMISSARIAAT OVER DE NIEUWE ZENDTIJDTOEWIJZING.

In 2008 kondigde het Commissariaat aan dat het zich sterker wilde gaan richten op communicatie met de sector. Door deze aanpak snijdt het mes aan twee kanten: de omroepen kunnen op de hoogte worden gebracht van de meest actuele spelregels en het Commissariaat krijgt beter inzicht in wat de lokale omroepen bezighoudt. In april en mei 2009 zijn er verspreid over het land vijf drukbezochte bijeenkomsten geweest, waar in workshops van gedachten gewisseld is over financiële verantwoording, reclame en sponsoring, het functioneren van het programmabeleidsbepalend orgaan en de invulling van het inhoudelijke programmavoorschrift. Bij aanvang van de serie voorlichtingsavonden werden de lokale omroepen bij toerbeurt toegesproken door commissaris Jan van Cuilenburg en door Tineke Bahlmann, de toen net aangetreden nieuwe voorzitter van het Commissariaat. Zij wezen de aanwezigen op de kansen voor de lokale omroep om zich in een tijd van teruglopende dagbladoplages op te werpen als de nieuwsvoorziening bij uitstek binnen gemeenten.

Uit de controle van de financiële gegevens van de lokale omroepen komt naar voren dat er grote verschillen zijn in de kwaliteit van de verantwoording. Om meer uniformiteit te bewerkstelligen in de verslaglegging is in februari 2009 het Handboek Financiële Verantwoording vastgesteld. Het gebruik van het handboek is in 2009 nog een keuze, maar in 2010 verandert dat in een verplichting.

Een verdere verandering in het financiële toezicht is dat het Commissariaat heeft besloten om de administratieve lasten voor lokale omroepen die met een

gering budget moeten werken, terug te brengen. Voor omroepen met baten onder de € 100.000,- is het vanaf 2009 niet langer verplicht om de financiële gegevens te laten controleren door een accountant. Komen de baten boven de grens van € 100.000,- dan blijft een accountantsverklaring verplicht.

De lokale omroepen hebben lang strijd geleverd voor structurele publieke financiering van hun activiteiten. Hun pleidooien waren lang tevergeefs, maar in 2009 is in de Mediawet vastgelegd dat de gemeenten vanaf 1 januari 2010 een zorgplicht hebben voor de bekostiging van de lokale omroep. Als de gemeente positief adviseert over de aanvraag die de omroep bij het Commissariaat indient, ontstaat de plicht om ten minste € 1,30 voor elke woonruimte in de gemeente ter beschikking te stellen aan de lokale omroep. Het Commissariaat heeft tot taak erop toe te zien dat het gemeentebestuur ook daadwerkelijk invulling geeft aan deze zorgplicht.

De nieuwe wijze van financiering betekent niet dat de gemeente ook zeggenschap krijgt over de inhoud van de programma's die de lokale omroep uitzendt. De gemeente toetst achteraf de doelmatigheid en doeltreffendheid van de bestedingen van de door haar verstrekte middelen en ziet toe of aan de bekostigingsvoorwaarden is voldaan. Er mogen echter geen voorwaarden worden opgelegd die te maken hebben met vorm en inhoud van het media-aanbod op radio, televisie en internet. Uitgangspunt blijft de redactionele autonomie en de onafhankelijkheid van de lokale omroep.

In 2009 heeft het Commissariaat 45 instellingen op hun verzoek voor 5 jaar aangewezen als lokale media-instelling. Ten behoeve van de gemeenten Wassenaar en Druten is de lokale media-instelling uit een buurgemeente (respectievelijk Leidschendam en Beuningen) aangewezen. Vanwege een gemeentelijke herindeling is de aanwijzing van de Stichting Lokale- en Huisomroep De Branding als lokale media-instelling voor Bennebroek ingetrokken en in verband met een faillissement en het staken van de activiteiten is die van de Stichting Lokale Omroep Zwolle voor Zwolle ingetrokken.

Het Commissariaat heeft in 2007 de Stadsomroep aangewezen als lokale media-instelling voor Amersfoort en Leusden. Dit in weerwil van de adviezen van de betrokken gemeenteraden die de voorkeur gaven aan de nieuwe kandidaat RTV Eemstad. Het bezwaar daartegen van de gemeenteraad van Amersfoort is door het Commissariaat niet-ontvankelijk verklaard. Tegen de uitspraak van de Rechtbank Utrecht, die het eens was met de niet-ontvankelijkverklaring van het Commissariaat, is met succes hoger beroep ingesteld: de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het beroep gegrond verklaard. Het Commissariaat moest zich derhalve inhoudelijk over de bezwaren van de gemeenteraad buigen. Bij besluit van 31 maart 2009 heeft het Commissariaat die evenwel ongegrond verklaard. Het beroep van de gemeenteraad daartegen is nog in behandeling bij de rechtbank.

Vier aanwijzingsaanvragen zijn afgewezen. Het betrof in drie gevallen een tweede gegadigde voor één gemeente (Hof van Twente, Nuth en Ede). De aan-

vraag van de Stichting Lokale Omroep Wageningen is afgewezen omdat door de beëindiging van de subsidierelatie met de gemeente Wageningen en het geringe aantal vrijwilligers dat de SLOW aan zich weet te binden, aannemelijk is dat de SLOW haar betalingsproblemen niet te boven zal komen. Dit zal onvermijdelijk leiden tot de beëindiging van haar activiteiten als lokale media-instelling.

Bij besluit van 24 februari 2009 heeft het Commissariaat Holland Centraal aangewezen als lokale media-instelling voor de gemeenten Leiden, Hillegom, Lisse, Voorschoten, Oegstgeest, Teylingen en Zoeterwoude. Tegen dit besluit, met name tegen de aanwijzing van Holland Centraal als lokale media-instelling voor de gemeente Teylingen, tekende Omroep 8 bezwaar aan en diende meteen een aanwijzingsaanvraag voor Teylingen in. Het Commissariaat verklaarde Omroep 8 niet-ontvankelijk, omdat zij door de late indiening van haar aanwijzingsaanvraag niet kon worden aangemerkt als belanghebbende.

Nederland telde eind 2009 in totaal 286 lokale media-instellingen in 393 gemeenten; 65 daarvan verzorgen media-aanbod voor meer dan één gemeente. De dichtheid per provincie verschilt. De provincies Friesland, Drenthe, Flevoland en Zeeland hebben een dichtheid rond de 70%. De provincies Limburg, Noord-Brabant en Zuid-Holland voeren de lijst aan met een dichtheid van meer dan 95%.

LOKALE OMROEPEN PER PROVINCIE IN 2009

Provincie	Aantal gemeenten	Gemeenten met lokale omroep	%
Drenthe	12	8	67
Flevoland	6	4	67
Friesland	31	22	71
Gelderland	56	55	98
Groningen	25	20	80
Limburg	40	39	98
Noord-Brabant	68	65	96
Noord-Holland	60	52	87
Overijssel	25	23	92
Utrecht	29	25	86
Zeeland	13	9	69
Zuid-Holland	76	71	93
Totaal	441	393	89

NAAM

Elselien Eijsvogel

LEEFTIJD

38 jaar

AFDELING

Financieel Toezicht

"Naast het toetsen van de jaarrekeningen van de landelijke, regionale en lokale omroepen en het beoordelen van de meerjarenbegroting, ben ik het afgelopen jaar druk bezig geweest met handboeken. Zo hebben we het financieel handboek voor regionale omroepen vernieuwd en dat voor lokale omroepen opgesteld. Voor de lokale omroepen is niet langer verplicht dat zij altijd een accountantsverklaring meesturen bij hun jaarrekening, maar wij stellen natuurlijk wel eisen aan de jaarrekening. Bij de regionale omroepen was al eerder geregeld dat zij worden gefinancierd door de provincie, hetgeen wij moeten controleren. De financiering evalueren wij elke drie jaar en op lokaal niveau willen we het op een gelijkwaardige manier aanpakken. De samenwerking rond de totstandkoming van de handboeken ging trouwens soepel, zowel intern als extern. VNG, ROOS, IPO, OLON, alle belangenorganisaties waren doordrongen van het gezamenlijke belang, dat werkt prettig. Tussen al die drukte door heb ik voor het ministerie ook weer de omroepsalaries onder de loep genomen. In 2008 was daar veel over te doen, dit jaar alweer minder. Het verhaal is wel ongeveer bekend, denk ik, dus het heeft minder nieuws waarde. Ook heeft de NPO nu een beloningskader opgesteld. Het leukste van 2009 vond ik onze informatiebijeenkomsten in het land. Ik heb meegewerkt aan het ontwikkelen van onze presentatie en die ook een paar keer gegeven. Omdat we normaal gesproken het hele jaar in Hilversum zitten, was het leerzaam ook eens met de mensen 'uit het veld' van gedachten te wisselen."

ONTWIKKELINGEN LOKALE OMROEP

	2009	2008	2007	2006
Aantal gemeenten in Nederland	441	443	443	458
Aantal gemeenten met lokale media-instelling	393	384	385	404
Aantal lokale media-instellingen	286	285	292	295
Aantal lokale media-instellingen voor meerdere gemeenten	65	63	62	66
Hernieuwde aanwijzingen	42	79	48	38
Nieuwe aanwijzingen	3	2	13	9
Ingetrokken aanwijzingen	1	5	10	10
Verlopen aanwijzingen	2	4	6	2

GEBRUIK VAN ZENDTIJD DOOR LOKALE MEDIA-INSTELLINGEN IN 2009

Gebruikte media [1]	aantal	
Media-instelling met alleen radio	81	
Media-instelling met alleen televisie	3	
Media-instelling met alleen tekst-tv	0	
Media-instellingen met televisie + tekst-tv (geen radio)	9	
Media-instelling met radio + televisie	16	
Media-instelling met radio + tekst-tv	65	
Media-instellingen met radio + televisie + tekst-tv	101	

Gebruikte media [2]	aantal	% *
Totaal aantal media-instellingen met radio	265	97,4
Totaal aantal media-instellingen met televisie	130	47,8
Totaal aantal media-instellingen met tekst-tv	176	64,7
Totaal aantal media-instellingen met teletekst	67	24,6
Totaal aantal media-instellingen met een website	272	100,0

Productie van programmaonderdelen	aantal	% *
Media-instellingen die alle programmaonderdelen zelf produceren	144	52,9
Media-instellingen die productie (deels) uitbesteden	132	48,5
Productie uitbesteed aan:		
andere lokale media-instelling	25	9,2
regionale media-instelling	52	19,1
stichting/vereniging (bijv. ziekenomroep)	32	11,8
productiebedrijf	46	16,9
anders (bijv. NOS of onderwijsinstelling)	36	13,2

Reclame en sponsoring	aantal	% *
Media-instellingen die geen reclameboodschappen uitzenden	18	6,6
Media-instellingen die wel reclameboodschappen uitzenden	255	93,8
Media-instellingen die werken met een extern acquisitiebedrijf	79	29,0
Media-instellingen die geen gesponsorde programma's uitzenden	208	76,5
Media-instellingen die wel gesponsorde programma's uitzenden	65	23,9

*Percentages zijn gebaseerd op de gegevens van de 272 media-instellingen die elektronisch informatie hebben opgeleverd

TOEZICHT

ALGEMEEN

In het kader van het integrale toezicht 2008/2009 dienden 283 lokale media-instellingen informatie aan te leveren. Daarvan leverden 244 instellingen hun informatie compleet aan. De jaarrekening, al dan niet voorzien van een accountantsverklaring, werd door 257 instellingen aangeleverd en 253 instellingen hebben de notulen van de vergaderingen van het programmabeleidbepalend orgaan (pbo) opgestuurd. Drie lokale media-instellingen leverden de informatie op papier aan en 272 instellingen deden dit via het elektronisch formulier. Slechts zes media-instellingen leverden geen enkele informatie.

De Rechtbank Groningen deed op 5 november 2009 uitspraak in het beroep van de Stichting Omroep Menterwolde (SOM) tegen de boete van € 650, opgelegd door het Commissariaat wegens overtreding van de informatieplicht. De SOM had verzuimd tijdig, dat wil zeggen voor 1 september 2008, de verplichte informatie naar het Commissariaat te sturen. Hoewel het Commissariaat redelijkerwijs tot een boete had besloten, vond de rechtbank dat het Commissariaat onvoldoende had gemotiveerd waarom de door SOM aangevoerde omstandigheden niet als verzachtend zijn aangemerkt. De rechtbank verklaarde het beroep van SOM gegrond en voorzag zelf in de zaak: de boete werd vastgesteld op € 300,-.

In tegenstelling tot voorgaande jaren heeft het Commissariaat in 2009 geen boetes opgelegd voor het niet of niet tijdig aanleveren van de gevraagde informatie. Met de inwerkingtreding van de Mediawet 2008, per 1 januari 2009, moet het Commissariaat acht slaan op alle factoren die voor het functioneren van de lokale publieke media-instelling van belang kunnen zijn. In dat kader heeft het Commissariaat een begin gemaakt met het betrekken van de naleving van de informatieplicht bij de beoordeling over de (hernieuwde) aanvraag tot aanwijzing als lokale media-instelling. Het Commissariaat is in 2009 met betrekking tot drie aanwijzingsaanvragen voornemens geweest deze af te wijzen. Dit met name door het meermaals niet (volledig) voldoen aan de jaarlijkse informatieplicht en het onvoldoende functioneren van het pbo van de lokale media-instellingen. Het Commissariaat heeft, nadat de betreffende media-instellingen zijn gehoord, twee daarvan een herkansing gegeven. Van de derde, Stichting Lokale Omroep Wageningen, is de aanvraag afgewezen. Zij heeft haar activiteiten moeten staken.

MODELREGLEMENT PROGRAMMA-
BELEIDBEPALEND ORGAAN

Dit reglement, dat in overleg met de OLON tot stand is gekomen, heeft het Commissariaat tijdens de informatiebijeenkomsten in het land gepresenteerd. Het programmabeleidbepalend orgaan is door de wetgever belast met de opdracht om het media-aanbodbeleid van de lokale omroep te bepalen. In de Mediawet 2008 ontbreekt echter een nadere aanduiding van dat media-aanbod of van de wijze waarop het pbo dat beleid moet vaststellen. Om verwarring over rol en functie van het pbo te voorkomen, heeft het Commissariaat de taken en bevoegdheden van het pbo nader omschreven in een modelreglement.

VOORLICHTINGSBIJEENKOMSTEN
IN HET LAND

In de Handhavingsbrief 2009 benoemde het Commissariaat zijn voornemen om meer te informeren en consulteren. Dit voornemen is in de eerste helft van 2009 in praktijk gebracht toen het Commissariaat op centrale locaties in het land vijf informatiebijeenkomsten organiseerde onder het motto 'Het CvdM en de nieuwe spelregels'. Tijdens deze bijeenkomsten werden lokale omroepen op een toegankelijke manier geïnformeerd over de eisen die de (nieuwe) Mediawet aan hen stelt en over het beleid en toezicht van het Commissariaat. Op het programma stonden twee plenaire presentaties over respectievelijk de rol en visie van het Commissariaat en de veranderingen in de wet. In vier workshop sessies werden vervolgens de onderwerpen 'Financiële verantwoording', 'Reclame en sponsoring', 'Programmering, beleid en ICE' en 'Bestuur en PBO' verder uitgediept.

De bijeenkomsten werden druk bezocht; tijdens de workshops grepen vele bezoekers hun kans met de medewerkers van het Commissariaat van gedachten te wisselen over de mediawettelijke mogelijkheden en invloed daarvan op de omroeppraktijk op lokaal niveau. Het succes van deze voorlichtingsbijeenkomsten maakt duidelijk dat onder lokale media-instellingen veel behoefte bestaat aan duidelijke informatie en voorlichting op het gebied van mediaregelgeving. Het Commissariaat zal ook in de toekomst proberen in deze behoefte te voorzien.

FINANCIËN LOKALE MEDIA-INSTELLINGEN 2008

Tussen de financiële posities van de 286 lokale omroepen die op 1 januari 2008 een zendtijdtoewijzing hadden, bestaan grote verschillen. De budgetten van de omroepen in de vier grote steden (G4) wijken aanzienlijk af

van die van de overige omroepen, maar ook onderling is de verscheidenheid groot. Verreweg het grootste deel van de inkomsten van de G4 komt voor rekening van de Amsterdamse lokale omroep. Om te voorkomen dat de G4-omroepen het financiële beeld van de sector te veel vertekenen, zijn ze in twee tabellen niet opgenomen.

BATEN EN LASTEN LOKALE MEDIA-INSTELLINGEN (EXCLUSIEF G4) (X € 1.000)

	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
282 omroepen, excl. G4 in 2008* (incl. saldo bijz. baten en lasten)	17.621	15.197	2.424

* 2008, volgens eigen digitale opgave

BATEN EN LASTEN G4 (X € 1.000)

Grote 4 omroepen in 2008	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
Amsterdam	10.670	11.146	476-
Utrecht	952	877	75
Rotterdam**	825	712	113
Den Haag	798	772	26
Totaal (incl. saldo bijz. baten en lasten)	13.245	13.507	262-

** Geen digitale invoer; wél jaarrekening ontvangen en verwerkt

BATEN (INCLUSIEF G4) OPGESPLITST NAAR HERKOMST (X € 1.000)

286 omroepen*	2008		2007		2006	
Reclame	8.921	29%	9.250	31%	9.449	32%
Sponsoring	362	1%	406	1%	199	1%
Subsidie	14.237	46%	12.743	43%	12.573	42%
Overige opbrengsten	7.346	24%	7.432	25%	7.499	25%
Totaal baten	30.866	100%	29.832	100%	29.720	100%

* 2008, volgens eigen digitale opgave

BATEN (EXCLUSIEF G4) OPGESPLITST NAAR HERKOMST (X € 1.000)

282 omroepen, excl. G4 in 2008	2008		2007		2006	
Reclame	5.608	32%	5.924	36%	5.863	36%
Sponsoring	332	2%	362	2%	199	1%
Subsidie	8.397	48%	7.128	43%	6.735	42%
Overige opbrengsten	3.284	19%	3.123	19%	3.287	20%
Totaal baten	17.621	100%	16.536	100%	16.084	100%

BATEN G4 OMROEPEN OPGESPLITST NAAR HERKOMST (X € 1.000)

4 omroepen	2008		2007		2006	
Reclame	3.313	25%	3.327	25%	3.585	26%
Sponsoring	30	0%	44	0%	-	0%
Subsidie	5.840	44%	5.615	42%	5.838	43%
Overige opbrengsten	4.062	31%	4.310	32%	4.212	31%
Totaal baten	13.245	100%	13.296	100%	13.636	100%

NAAM

Hans Ottenhoff

LEEFTIJD

53 jaar

AFDELING

Zendtijd- en Kabelzaken

"Het is een dossier waarmee ik al dik vijf jaar bezig ben, maar in 2009 is er dan eindelijk een doorbraak geweest in het gedoe rondom de moslimomroepen. De Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd, het overkoepelende orgaan van de twee moslimomroepen, werd de afgelopen tijd gekenmerkt door bestuurlijke impasses en interne onenigheden. Wij hebben voorgesteld dat het bestuur zou aftreden en dat wij nieuwe, onafhankelijke bestuursleden zouden voorstellen – benoemen mogen wij niet. Dat was nog niet eenvoudig: waar vind je echt onafhankelijke mensen met een moslimachtergrond? Bovendien lopen die mensen een afbreukrisico als het ze niet lukt om de zaak op de rails te krijgen. Toch is het gelukt enkele goede mensen voor te dragen en benoemd te krijgen; tot 1 september 2010 kunnen NMO en NIO hun programma's gewoon blijven uitzenden. Intussen zijn wij alweer bezig met de zendtijddeling voor de komende vijf jaar. We zullen moeten kiezen, want de moslimzendtijd wordt maar aan één moslimomroep toegewezen. Dit dossier is voorlopig dus nog niet van mijn bordje af."

"Ik zit in de projectgroep die de erkenningen regelt, dus ik houdt me ook bezig met de zendtijdtoewijzing aan de educatieve omroepen. Met het oog daarop is de mogelijke fusie tussen Teleac, RVU en NPS natuurlijk een interessante ontwikkeling. Ook heb ik nog ander een lastig dossier dat aandacht vraagt: de strijd tussen Ziggo en enkele programmaraden over de doorgifte van TVE, France 2 en RaiUno in het analoge pakket. De voorzieningenrechter besliste in het voordeel van de programmaraden, maar Ziggo is in beroep gegaan. Hoe goed je het dossier ook kent, het is altijd weer afwachten hoe de hogere rechter beslist. Dat maakt dit werk ook zo leuk."

BESLUITEN 2009

ONTHEFFINGEN

Datum	Omroep	Besluit
17 maart	Stichting RTV Veluwezoom	Ontheffing van reclamebepalingen voor een radio-actie voor de Stichting Kika en de landelijke vrijwilligersdagen
2 juni	Stichting Twente FM (voorheen Dinkelland-Tubbergen)	Ontheffing van reclamebepalingen voor een radio-actie voor de Stichting Kika
15 december	Stichting Optimaal FM	Ontheffing van reclamebepalingen voor de radio-actie Recht uit het Hart
15 december	Omroeporganisatie Nens	Ontheffing van reclamebepalingen voor de radio-actie Glazen Huis

TOEGESTANE NEVENACTIVITEITEN

Omroep	Besluit
Stichting Waalstad Media	Het verkopen van dvd's van eerder uitgezonden programma's
Vereniging RTV Katwijk	Het verkopen van dvd's van tv-programma's, onderdelen van tv-programma's of tv-series die zijn uitgezonden
Stichting Lokale Omroep Nuenen	Het verkopen van dvd's van uitgezonden televisieprogramma's

5.

A blurred photograph of a meeting around a wooden table. Several people are seated at the table, which is covered with papers and documents. A potted plant is visible on the right side of the table. The image is intentionally out of focus, creating a sense of motion or a candid moment. A white rectangular box is overlaid on the upper right portion of the image, containing the text 'COMMERCIËLE OMROEP' in green capital letters.

COMMERCIËLE OMROEP

5. COMMERCIEËLE OMROEP

AL VAKER HEEFT HET COMMISSARIAAT AANDACHT BESTEED AAN DE WENSELIJKHEID VAN HET CREËREN VAN EEN GELIJK SPEELVELD VOOR BINNEN- EN BUITENLANDSE COMMERCIEËLE OMROEP. OMDAT DE RTL-ZENDERS ZOALS BEKEND OPEREREN ONDER LUXEMBURGSE VLAG HEBBEN ZIJ MEER MOGELIJKHEDEN OP HET GEBIED VAN RECLAME EN SPONSORING DAN BINNENLANDSE CONCURRENTEN ZOALS DE SBS-ZENDERS. IN 2009 IS DOOR HET VAN KRACHT WORDEN VAN DE NIEUWE MEDIAWET EEN BELANGRIJKE STAP GEZET OP WEG NAAR GELIJKE KANSEN.

De verschillende regimes werden gelijkgetrokken doordat de wetgever op de meeste gebieden geen gebruik maakt van de bij minimum harmonisatie geboden mogelijkheid om strenger te reguleren, waardoor eerder ongelijkheid was ontstaan. Om te beginnen is de regel dat reclameblokken van elkaar gescheiden moeten zijn door een tijdsverloop van ten minste twintig minuten komen te vervallen. Aan het maximum van twaalf minuten reclame per uur is niet getornd, maar commerciële omroepen kunnen binnen dat maximum meer blokken uitzenden. Daarbij helpt dat de minimale duur van reclameblokken is teruggebracht van anderhalve naar één minuut. Een verdere tegemoetkoming bestaat eruit dat films bij de commerciële omroepen vaker onderbroken mogen worden dan voorheen, omdat nu bij het bepalen van de lengte van de film ook de reclamezendtijd meetelt.

Nieuw is verder dat de commerciële omroepen vanaf 2009 gebruik mogen maken van split screen adverti-

sing. Bij deze vorm van reclame kan de kijker op een deel van het beeldscherm het programma blijven volgen, terwijl de overige ruimte wordt gevuld met reclameboodschappen. Het Commissariaat is voornemens om in beleidsregels nader uit te werken hoe de commerciële omroepen met deze vorm van reclame om mogen gaan.

Sponsorvermeldingen moesten altijd op een neutrale manier getoond worden. Het bleef veelal bij een kort billboard met de tekst "mede mogelijk gemaakt door". Onder het nieuwe regime is het toegestaan dat aan de sponsorvermeldingen een slogan wordt toegevoegd, mits deze niet te wervend van karakter is. De Beleidsregels sponsoring commerciële omroep zijn door het Commissariaat aan de nieuwe regels aangepast.

Al met al is door de wijziging van de Mediawet een belangrijke stap gezet om het zo gewenste gelijke speelveld tot stand te brengen

TOESTEMMINGEN

In het verslagjaar 2009 zijn 98 toestemmingen verleend voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst. Er zijn 45 toestemmingen ingetrokken: 17 voor radio, 22 voor televisie en 6 voor kabelkrant. Over het geheel genomen nam het aantal toestemmingen toe

met 6. Het onderscheid tussen programma's voor algemene omroep en programma's voor bijzondere omroep is met het in werking treden van de Mediawet 2008 komen te vervallen.

VERLENDE TOESTEMMINGEN VOOR COMMERCIEËLE OMROEPDIENSTEN

	2009	2008
Radio	180	178 (17)
Televisie	115	206 (64)
Kabelkrant	208	113
Totaal	503	497

(Tussen haakjes het aantal verleende toestemmingen voor bijzondere omroep)

Bij besluit van 6 november 2008 heeft het Commissariaat de toestemming aan de Stichting Nederlandse Muziek ingetrokken. De Stichting had over de jaren 2007 en 2008 niet voldaan aan de verplichting om toezichtkosten te betalen en was inmiddels failliet verklaard. De Stichting kwam tegen het intrekkingbesluit in bezwaar, maar verzuimde, ook na het gunnen van een hersteltermijn, haar bezwaar nader te motiveren. In februari 2009 verklaarde het Commissariaat het bezwaar derhalve niet-ontvankelijk.

Chellomedia Programming maakte in het verslagjaar bezwaar tegen het besluit van het Commissariaat om voor de televisieprogramma's Film1.1, Film1.2, Film1.3 en Film1Action in plaats van één toestemming vier afzonderlijke toestemmingen te verlenen waardoor vier keer toezichtkosten verschuldigd zouden zijn. Op grond van nadere informatie – Film1.2, Film1.3 en Film1Action worden uitsluitend gebruikt voor het herhalen van de films die eerder op Film1.1 te zien zijn geweest – besloot het Commissariaat het bezwaar gegrond te verklaren.

De lokale media-instelling Radio Omroep Stichting Albrandswaard (ROSA) heeft bezwaar gemaakt tegen een door het Commissariaat verleende toestemming aan Radio Omroep Stichting Hoogvliet voor het verzorgen van een omroepdienst voor een bijzonder doel, in dit geval de kunstmarkt in Rhon. ROSA maakte met name bezwaar tegen de verlening van een toestemming binnen haar verzorgingsgebied. Aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar is het Commissariaat niet toegekomen. ROSA verzuimde, ook na het gunnen van een hersteltermijn, haar bezwaar nader te motiveren. Het Commissariaat verklaarde het bezwaar derhalve niet-ontvankelijk.

TOEZICHTKOSTEN

Aan het verkrijgen van een toestemming voor een commerciële omroepdienst is de verplichting verbonden om jaarlijks aan het Commissariaat een bedrag te betalen ter vergoeding van de toezichtkosten. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van het gebruikte medium, van het aantal huishoudens dat wordt bereikt en van het aantal uitzendingen per dag. Voor radio wordt de helft en voor kabelkranten een kwart van het televisietarief in rekening gebracht. De vergoeding kent een minimumbedrag van €113 en kan oplopen tot €20.400. In 2009 is over het jaar 2008 een bedrag van €1.229.532,93 in rekening gebracht.

In 2009 is een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Commissariaat en de directie MLB van het ministerie van OCW actief geweest ter voorbereiding van een nieuwe ministeriële regeling voor het

heffen van toezichtkosten. De Regeling toezichtkosten commerciële omroep 2002 is eind 2009 ingetrokken. Op dit moment ligt de grondslag voor het heffen van toezichtkosten in een bijlage van de Mediaregeling 2008 die op 30 december 2009 is gepubliceerd. Hierin is nog geen voorziening getroffen voor het heffen van toezichtkosten voor audiovisuele mediadiensten op aanvraag (veelal via internet). In een nieuwe Regeling toezichtkosten commerciële omroep, vast te stellen door het ministerie, zal wel aandacht worden besteed aan deze nieuwe categorie van mediadiensten.

Het Commissariaat heeft in het verslagjaar één beslissing op bezwaar genomen betreffende de vaststelling van de hoogte van de toezichtkosten. NostalgieNet achtte het in rekening gebrachte bedrag onbillijk en gebaseerd op regelgeving die niet meer paste bij het huidige tv-landschap. NostalgieNet is een digitaal themakanaal dat voor een betrekkelijk kleine doelgroep interessant is. Niettemin kan het programma, nu het is opgenomen in de digitale programmapakketten van Canal Digitaal, Digitenne, KPN en onder meer de kabelexploitanten UPC en Ziggo, door meer dan 1 miljoen huishoudens worden ontvangen. Het Commissariaat zag geen aanleiding af te wijken van de op grond van de ministeriële regeling vastgestelde hoogte van de toezichtkosten en verklaarde het bezwaar niet-ontvankelijk.

GELIEERDHEID COMMERCIELE ETHERRADIO

Begin 2009 zijn door het ministerie van Economische Zaken twee FM-vergunningen ingetrokken, omdat niet aan de betalingsverplichting werd voldaan. Het betrof de kavels A7 (ongeclassificeerd) en A8 (klassiek/Jazz). In eerste instantie is een versnelde procedure gestart op basis van de verdeling in 2003. Het Commissariaat heeft onder meer onderzocht of sprake was van ongeoorloofde gelieerdheid tussen de aanvragers onderling of met commerciële omroepen die reeds in het bezit waren van een etherfrequentie. Het Commissariaat heeft voorts meer aanvragen om toestemming voor het verzorgen van een radio-omroep ontvangen, aangezien een toestemming van het Commissariaat één van de voorwaarden was om aan de verdelingsprocedure mee te kunnen doen.

Deze verdeelprocedure is in juni 2009 stopgezet, omdat het ministerie van Economische Zaken haar beleid ten aanzien van analoge en digitale etherradio had bijgesteld. Het lag daarom in de rede reeds bij de herverdeling van deze twee vrijgekomen kavels voorwaarden ten aanzien van de digitalisering te stellen. Er zal voor de twee kavels nog een nieuwe verdeelprocedure worden gestart.

PROGRAMMATOEZICHT**LANDELIJKE COMMERCIËLE
MEDIA-INSTELLINGEN**

Het Commissariaat heeft de gebruikte selectiemethode voor toezicht op programma's in 2008 aangepast. Werden programma's voorheen middels steekproeven gecontroleerd, nu worden van de, in marktaandeel gemeten, 'grotere' commerciële omroepen alle nieuwe of gewijzigde programma's en programmaformules in ieder geval één keer bekeken. Voor programma's die uit meer dan één aflevering bestaan, wordt op basis van die eerste beoordeling(en) een inschatting gemaakt hoe groot het risico is dat mediawettelijke bepalingen zullen worden overtreden. Tevens wordt dan bepaald of het toezicht op de programma's uit die serie wordt gecontinueerd of niet. De overige landelijke zenders worden op basis van steekproeven gecontroleerd. Daarnaast kunnen klachten aanleiding geven tot nader onderzoek.

LEVEL PLAYING FIELD

Het Commissariaat streeft naar een level playing field voor de commerciële omroepen in Nederland. Hoewel RTL onder het Luxemburgse toezicht valt, worden ook de programma's van RTL door het Commissariaat gevolgd. Het Commissariaat is daarmee in staat om in het overleg met de Luxemburgse toezichthouder aan te geven waarin de praktijk van RTL verschilt met die van commerciële zenders die onder het Nederlandse toezicht vallen.

**WAARSCHUWING NIET-LANDELIJKE
COMMERCIEËLEN**

Van een zestal niet-landelijke commerciële omroepen heeft het Commissariaat in 2008 twee dagen integrale programmering opgevraagd. Dat ging niet zonder slag of stoot: de bewaarplicht, die stelt dat alle programma's tot minimaal twee weken na uitzending bewaard moeten blijven, bleek nogal eens te worden verzaakt. Bij de inhoudelijke beoordeling van de programma's kwamen eveneens bepaalde overtredingen herhaaldelijk aan het licht. Het grootste aantal betreft de regels rondom sluikreclame, sponsorvermeldingen, het gebruik van 'met dank aan'-mededelingen en de herkenbaarheid en lengte van reclameblokken. Om verdere overtredingen te voorkomen, heeft het Commissariaat aan de zes omroepen in 2009 een waarschuwende brief gestuurd. Inmiddels is een nieuwe controle gestart om na te gaan in hoeverre de omroepen zich nu wel houden aan de mediawettelijke bepalingen. Uitkomsten daarvan zijn in de loop van 2010 beschikbaar.

**CONTROLE COMMERCIËLE
ETHERRADIO**

In het kader van het samenwerkingsprotocol met het Agentschap Telecom (AT) heeft het Commissariaat in 2009 zeven etheromroepen gecontroleerd op naleving van de formatverplichtingen. Nadat het AT de controle had aangekondigd, heeft het Commissariaat het benodigde materiaal opgevraagd. De bevindingen naar aanleiding van de controle van dit materiaal zijn overgedragen aan het AT, dat zal besluiten of wordt overgegaan tot handhaving.

HANDHAVING RECLAMEZENDTIJD

Dankzij een nieuwe methode van toezicht, waarmee in principe volledige controle mogelijk is, heeft het Commissariaat de controle op naleving van de regels voor reclamezendtijd geïntensiveerd. Op basis van de resultaten daarvan bleek dat een deel van de omroepen zich in het tweede deel van 2009 niet heeft gehouden aan de wettelijke bepalingen. Begin 2010 worden passende sancties opgelegd aan de betreffende omroepen.

PROGRAMMAQUOTA 2008

Ter controle van de naleving van de programmaquota dienen alle commerciële omroepen de volledige programmeringsgegevens van vier aangewezen steekproefweken (één per kwartaal) aan het Commissariaat ter beschikking te stellen. Omroepen met een bereik van minder dan 75 procent van het aantal huishoudens dat is aangesloten op het omroepnetwerk, kunnen volstaan met een opgave van de door die omroep uitgezonden percentages. Van de grote commerciële zenders voldeden alleen de zenders van MTV Networks BV niet aan het percentage Europees product. Daarnaast voldeden de MTV-zenders niet aan het voor 2008 geldende percentage van 15 procent oorspronkelijk Nederlandstalige programma's voorzien van ondertiteling ten behoeve van mensen met een auditieve beperking.

NAAM

Siebrand van Hengel

LEEFTIJD

36 jaar

AFDELING

Programmatoezicht

"Wat doe jij daar eigenlijk?" Als ik met vrienden in de kroeg zit, is dat een vraag die geregeld langskomt. Niet iedereen kan zich een voorstelling maken van wat programmatoezicht precies inhoudt. "Je zit de hele dag tv te kijken? Van onze belastingcenten? Mooie boel!" Inderdaad, antwoord ik dan, mijn werk bestaat voor een deel uit televisie kijken. Het is helaas iets heel anders dan hangen voor de buis: wij kijken op een gestructureerde manier speciaal geselecteerde programma's na op overtredingen van de Mediawet. Dat moet wel gestructureerd, want in Nederland wordt jaarlijks bijna zeven miljoen uur radio en televisie uitgezonden. Ga er maar aan staan met een afdeling van 10 fte. En daar komen ook nog eens alle non-lineaire mediadiensten voor bijvoorbeeld internet en mobiele applicaties bij. Dat moeten we dus wel op een slimme manier oplossen. We hanteren daarbij een eigen risicoanalyse, waarmee we voorspellen bij welke zenders en programma's de kans op mediawettelijke overtredingen het grootst is. Elke zender heeft een gelijke kans om gecontroleerd te worden, maar dankzij deze risicoanalyse, waarbij we ook naar bereik kijken, brengen we die miljoenen uren radio en tv terug tot een behapbaar aantal. Zo hebben we uiteindelijk ook een programma als de Bibaboerderij van de TROS bekeken, waarmee die omroep het dienstbaarheidsverbod overtrad. Overigens werd me dat door het dochttertje van een vriend niet in dank afgenomen: "Ik ben boos, Bibaboerderij is niet meer op tv." Ik heb hem kunnen uitleggen dat we er op die manier voor zorgen dat publiek geld niet naar de verkeerde zakken vloeit. Maar ja, zijn dochttertje had daar natuurlijk geen boodschap aan. Die bleef boos."

BESLUITEN 2009

SANCTIEBESCHIKKINGEN

Datum	Omroep	Aanleiding	Boete
10 februari	Urban Channel	Niet naleven informatieplicht	€ 650,-
10 februari	Stichting Nedervisie	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
10 februari	Garuda TV	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
17 februari	Regionale Televisie Netwerk Limburg B.V.	Diverse reclame-overtredingen	€ 16.000,-
3 maart	Stichting Mixed Martial Arts Channel	Niet naleven informatieplicht	€ 650,-
3 maart	Satellite Data Broadcasting B.V.	Niet naleven informatieplicht	€ 3.000,-
24 september	Urban Channel	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
13 oktober	Stichting Mixed Martial Arts Channel	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
13 oktober	Onze	Niet naleven informatieplicht	€ 650,-
13 oktober	Digiquest ligt onder curator	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
10 november	Stichting Nedervisie	Niet naleven informatieplicht	€ 825,-
22 december	Satellite Data Broadcasting	Niet naleven informatieplicht	€ 3.500,-

BESLISSINGEN OP BEZWAAR

Datum	Appellant	Betreft	Besluit
3 september	Gerstel Producties B.V.	Waarschuwing in verband met niet toegestane sponsorvermeldingen in de programma's	Niet-ontvankelijk verklaard
10 november	Stichting ODP TV	Besluit ontheffing programmaquota van 22 juni 2009	Bezwaar ongegrond verklaard

WAARSCHUWINGEN

Datum	Omroep	Aanleiding
29 januari	SBS Broadcasting B.V.	Sponsoring en sluikreclame in de programma's Hotel, Wining & Dining en Julia's Tango
31 maart	Finest TV and Multimedia Services b.v.	Programmaquota 2007 (informatieplicht)
31 maart	Massalia Telecom Nederland BV	Programmaquota 2007 (informatieplicht)
2 april	SBS Broadcasting BV	Sponsoring en sluikreclame in de programma's Julia's Tango en Verborgten Gebreken
26 mei	Gerstel Producties BV	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok
26 mei	Maximaal TV Walcheren	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok
26 mei	TV & Co Holding BV	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok
26 mei	InfoThuis Nieuwe Media BV	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok
26 mei	Regio 22	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok
2 juni	Graafschap TV bv	Bewaarplicht, sluikreclame, sponsorvermelding, met dank aan, reclameblok

ONTHEFFINGEN

Datum	Omroep	Besluit
24 februari	Chellomedia Programming BV	Er wordt ontheffing verleend van de Europese programmaquota. Film 1 en Film 2 mogen in de jaren 2009 tot en met 2011 voor 35% bestaan uit Europese producties, voor Film 1.3 is dat percentage voor de jaren 2010 en 2011 35%. Voor Film 1 Action is mag het percentage Europese producties in 2009 10%, voor 2010 15% en voor 2011 25% bedragen.
22 juni	IBS/Broadcast marketing Stichting ODP TV	Het programmaquotum voor Nederlands- of Friestalige producties is voor 2009 vastgesteld op 0%, voor 2010 op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%.
22 juni	2Grapesmedia BV	Het programmaquotum voor Europese producties is voor 2009 vastgesteld op 0%, voor 2010 op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%.
17 november	Kaze Networks BV	Het programmaquotum voor Europese producties is voor 2009 en 2010 vastgesteld op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%.
7 december	P.H. Media BV	Het programmaquotum voor Europese producties voor de programmakanalen is voor 2009 en 2010 vastgesteld op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%. Het programmaquotum voor Nederlands- of Friestalige producties is voor 2009 vastgesteld op 0%, voor 2010 op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%.
10 december	Disney Channels Benelux BV	Het programmaquotum voor Europese producties voor het tv- programmakanaal is voor 2009 en 2010 vastgesteld op 10%, voor 2011 op 15% en voor 2012 op 25%.
15 december	MTV Networks BV	Het percentage Nederlands- of Friestalige producties voor het programmakanaal Nick jr. (België) is voor de duur van de toestemming vastgesteld op 0%.

6.

A photograph of a person's lower half, wearing dark trousers and black shoes, standing on a large, rectangular carpet with a dense, diagonal striped pattern in shades of grey and white. The carpet is laid on a light-colored floor. In the background, a modern interior with large windows and a wooden door is visible. A white rectangular box is overlaid on the image, containing the text "KABELZAKEN" in red capital letters.

KABELZAKEN

6. KABELZAKEN

OM TE VERZEKEREN DAT IEDER HUISHOUDEN DAT IS AANGESLOTEN OP DE KABEL EEN PLURIFORM SAMENGESTELD PROGRAMMAPAKKET VAN VOLDOENDE OMVANG KAN ONTVANGEN, VOORZIET DE MEDIAWET IN EEN SYSTEEM VAN CONSUMENTENINVLOED. SINDS SEPTEMBER 1997 ZIJN ER PROGRAMMARADEN DIE AAN DE KABELEXPLOITANTEN ZWAARWEGEND ADVIES UITBRENGEN OVER HET ZOGEHETEN WETTELIJK MINIMUMPAKKET, DAT BESTAAT UIT 15 TELEVISIEPROGRAMMA'S EN 25 RADIOPROGRAMMA'S. HET COMMISSARIAAT HEEFT DE TAAK GEKREGEN OM EROP TOE TE ZIEN DAT DE ADVIEZEN WORDEN NAGELEEFD VOOR ZOVER DE KABELEXPLOITANT GEEN ZWAARWEGENDE REDENEN HEEFT DAARVAN AF TE WIJKEN. IN DE LOOP DER JAREN HEEFT HET COMMISSARIAAT RUIM 70 VERZOEKEN OM HANDHAVING VAN DE BEPALINGEN OVER HET MINIMUMPAKKET IN BEHANDELING GENOMEN. HET WERK VAN DE PROGRAMMARADEN WORDT SINDS 2002 ONDERSTEUND DOOR DE ORGANISATIE KABELRADEN.NL, WAARVAN DE KOSTEN GEDRAGEN WORDEN DOOR HET MINISTERIE VAN OCW.

Het functioneren van de programmaraden is van verschillende kanten kritisch gevolgd. Zo uitte de Europese Commissie bezwaren tegen de in haar ogen te brede discretionaire bevoegdheid en het ontbreken van voldoende rechtszekerheid. Daarnaast klinkt regelmatig door dat het systeem met programmaraden tamelijk omslachtig is en tot veel administratieve lasten leidt. Daarbij komt dat de invloed van de adviezen op het aanbod niet al te groot is, omdat na aftrek van het must carry-gedeelte van het pakket de advisering is beperkt tot niet meer dan acht televisiekanalen. Er wordt om al deze redenen al langere tijd gezocht naar een alternatieve manier om consumenteninvloed op het kabelaanbod te regelen. In oktober 2009 heeft de minister van OCW zijn plannen voor een dergelijk alternatief ontvouwd. In deze plannen is geen plaats meer voor de programmaraden.

De minister wil dat consumenteninvloed straks tot uitdrukking komt door marktonderzoek naar voorkeuren van kabelabonnees, via advisering door klantenraden en door voorlichting. De in te stellen klantenraden zullen de bevoegdheid krijgen om zwaarwegend te adviseren over twee analoge en twee digitale kanalen. Naast de uitkomsten van het marktonderzoek dat de voorkeur van de meerderheid van de aangeslotenen weergeeft, kan door de invloed van de klantenraden rekening

worden gehouden met kleinere publieksgroepen en met de komst van nieuwe programma-aanbieders.

Het Commissariaat krijgt, als het aan de minister ligt, een belangrijke rol in deze nieuwe constellatie. Als nieuwe taak moet het Commissariaat erop toe gaan zien dat de kabelexploitanten zorgvuldig omgaan met de resultaten van het marktonderzoek en dat zij de klantenraden serieus nemen. Het toezicht zal zich verder uitstrekken tot de keuze voor een onafhankelijk en gerenommeerd marktonderzoeksbureau en tot de samenstelling van de klantenraden die als volwaardige gesprekspartners van de kabelexploitanten moeten kunnen optreden. In de plannen zal het Commissariaat onafhankelijke informatie verschaffen over nieuwe programmakanalen die in het marktonderzoek moeten worden opgenomen. Tot slot krijgt het Commissariaat de bevoegdheid om één of meer programmacategorieën aan te wijzen die in ieder geval deel zullen uitmaken van het programma-aanbod.

In 2009 is meegedacht over een goed systeem dat garanties biedt voor een pluriform aanbod – in 2010 zal het Commissariaat zich voorbereiden op zijn nieuwe taken.

De Mediawet bepaalt dat abonnees op de kabel een pluriform samengesteld wettelijk minimumpakket moet worden geboden van 25 radio- en 15 televisieprogramma's. Een door de gemeenteraad ingestelde programmaraad adviseert over het minimumpakket en de kabelexploitant mag alleen om zwaarwichtige redenen van dat advies afwijken. Klachten met betrekking tot de overige programma's (de programma's van het standaardpakket die niet behoren tot het wettelijke minimumpakket), moeten worden voorgelegd aan de OPTA.

DOORGIFTE TVE, RAI UNO EN FRANCE 2

Om het digitale aanbod te kunnen uitbreiden, besloot Ziggo begin 2009 het analoge minimumpakket af te bouwen van 34 naar 30 programma's. Nichezenders als TVE, RAI Uno en TV5Monde zouden daardoor uitsluitend nog in het digitale standaardpakket worden doorgegeven. Daar waren de Programmaraad Breda en de Programmaraad Multikabel het niet mee eens en ze dienden bij het Commissariaat een handhavingsverzoek in. Omdat TV5Monde zelf aangaf alleen nog digitaal doorgegeven te willen worden, werd geadviseerd in plaats van TV5Monde France 2 op te nemen in het analoge pakket.

Ziggo vroeg bij het Commissariaat vervolgens onthefing aan van de doorgifte van TVE, RAI Uno en France2 in het minimumpakket, maar kreeg nul op het rekest. De verzoeken van PR Breda en PR Multikabel werden ingewilligd, omdat het Commissariaat van mening was dat Ziggo geen zwaarwichtige redenen had om af te wijken van de adviezen. Bovendien zouden die adviezen de innovatie van het digitale aanbod niet in de weg staan.

Ziggo maakte tegen dit besluit bezwaar, maar het Commissariaat oordeelde in september opnieuw in het nadeel van de kabelaar. Vervolgens ging Ziggo in beroep bij de rechtbank; die procedure loopt nog. In afwachting van de uitspraak zal Ziggo TVE, RAI Uno en France2 blijven uitzenden in het analoge pakket.

DOORGIFTE CONCERTZENDER

De Programmaraad Amstelveen (PRA) diende in 2007 een handhavingsverzoek in tegen Casema, omdat de kabelaar de Concertzender niet door wilde geven, tegen het Radio Advies 2007 in. Het Commissariaat stelde vast dat de NPO de Concertzender niet beschikbaar stelt voor uitzending in het wettelijk minimumpakket en dat Casema daarom een zwaarwichtige reden had

om van het Radio Advies af te wijken. Met een nieuwe beslissing op bezwaar kwam het Commissariaat hier vorig jaar op terug. Aanleiding was dat het programma wel beschikbaar bleek voor uitzending maar dat noch de NPO noch de kabelexploitant bereid waren om de kosten te betalen die verbonden zijn aan uitzending. De wet beschouwt het betalen van een geringe vergoeding of het voor eigen rekening nemen van geringe kosten echter niet als een zwaarwichtige reden voor afwijking van het Radio Advies. De financieel-economische exploitatiemogelijkheden van Casema worden als gevolg van deze kosten niet in gevaar gebracht. Het Commissariaat legde Casema een symbolische boete op van € 1,- en besloot dat Casema de Concertzender alsnog moest opnemen in het wettelijk minimumpakket, met daarbij de aantekening dat als Ziggo de aanwijzing niet zou opvolgen, het Commissariaat een nieuw besluit zou nemen en een substantiële boete zou opleggen.

Casema, inmiddels Ziggo geheten, kreeg eerst nog een voorlopige voorziening, maar in de laatste uitspraak in de bodemprocedure bepaalde de rechter op 9 juli 2009 dat Ziggo geen zwaarwichtige reden heeft om af te wijken van het advies en dus de Concertzender in Amstelveen gewoon moet doorgeven. Het Commissariaat legde Ziggo in november 2009 dan ook een boete op van € 13.000,-, waartegen Ziggo in bezwaar is gegaan. Tegen de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam is Ziggo in hoger beroep gegaan bij de Raad van State.

UPC had bezwaar gemaakt tegen het besluit van het Commissariaat de Concertzender door te geven in het wettelijke minimumpakket in de gemeente Haarlem. Dat bezwaar is in 2009 ingetrokken.

RADIO 227

De Utrechtse Programmaraad heeft in 2009 het Commissariaat verzocht handhavend op te treden en Ziggo te verplichten Radio 227 door te geven in het wettelijk minimumpakket in de gemeente Utrecht. Het verzoek werd door het Commissariaat afgewezen. Voordat Radio 227 in het advies was opgenomen, had deze met Ziggo reeds een doorgifte-overeenkomst gesloten, waarin Radio 227 zich verplichtte tot betaling van een doorgiftevergoeding. Radio 227 had de Utrechtse Programmaraad aangegeven dat, gelet op de begroting, doorgifte van haar programma in Utrecht niet mogelijk was. Het Commissariaat was van oordeel dat Radio 227 hiermee geen toestemming heeft gegeven voor doorgifte in de gemeente Utrecht.

7.

OVERIGE MEDIAZAKEN

7. OVERIGE MEDIAZAKEN

NIEUWE OMROEPMEDEDELING

De Europese Commissie heeft op 2 juli 2009 een nieuwe Omroepmededeling vastgesteld. Nadat de Commissie in november 2008 een voorstel voor herziening van de Omroepmededeling 2001 had ingediend, zijn lidstaten en marktpartijen in de gelegenheid gesteld om commentaar te leveren. Hoewel Nederland en de andere lidstaten geen behoefte hadden aan een nieuwe Omroepmededeling – de bestaande uit 2001 voldeed volgens hen nog prima – achtte de Commissie de tijd rijp voor een herziening, mede gelet op de omvang en impact van publieke financiering van publieke omroepen in Europa. Jaarlijks ontvangen de publieke omroepen in Europa meer dan € 22 miljard aan omroepbijdragen of rechtstreekse overheidssteun. Daarmee staat de publieke omroep – na landbouw en transport – op nummer drie op de Europese ranglijst van sectoren die staatssteun ontvangen.

De drie basisprincipes uit de Omroepmededeling 2001 zijn in de nieuwe Omroepmededeling overeind gebleven: een duidelijke omschrijving van de publieke taakopdracht, een expliciete toewijzing van taakopdracht en onafhankelijk toezicht daarop, en evenredigheid van de publieke financiering. Deze drie principes zijn

aangevuld met een vijftal andere die de in de beschermingspraktijk van de Commissie ontwikkelde lijn neerleggen. Een belangrijke wijziging in vergelijking met de Omroepmededeling 2001 is dat nu expliciet wordt erkend dat betaaldiensten onderdeel kunnen uitmaken van de publieke taak. Verder wordt expliciet vermeld dat naast de publieke media ook de commerciële media een belangrijke bijdrage leveren aan de pluriformiteit en diversiteit in Europa. Ook stelt de Omroepmededeling dat er ex ante controle moet zijn op nieuwe diensten die publieke omroepen lanceren, waarbij de marktimpact van dergelijke nieuwe diensten wordt afgewogen tegen hun waarde voor de samenleving.

Waar de EBU, de belangenorganisatie van Europese publieke omroepen, vreest dat door de verplichte markttoets omroepen beperkt zullen worden in hun mogelijkheden nieuwe (digitale) diensten te ontwikkelen, reageerden commerciële omroepen en uitgevers juist verheugd. Minister Plasterk liet weten tevreden te zijn met de definitieve tekst, omdat nu erkend wordt dat publieke omroepen betaaldiensten kunnen aanbieden indien dat noodzakelijk is voor uitvoering van de publieke taakopdracht.

MEDIAMONITOR

Jaarlijks brengt het Commissariaat de verhoudingen binnen de mediawereld in kaart met het rapport 'Mediaconcentratie in beeld. Concentratie en pluriformiteit van de Nederlandse media'. Met ingang van 2009 verandert dit rapport van naam, formaat en verschijningsfrequentie. De nieuwe Mediamonitor, zoals het rapport nu officieel gedoopt is, wordt inhoudelijk in twee delen gesplitst. In het eerste deel, dat steeds voor de zomer zal worden gepubliceerd en daardoor actueler zal zijn dan voorheen, kijkt het Commissariaat terug op het afgelopen jaar: wat waren de trends, wat hebben de grote mediabedrijven gedaan en wat waren hun marktaandeelen? In het tweede deel van de monitor, dat aan het eind van het jaar verschijnt, presenteert het Commissariaat de resultaten van een onderzoek. In 2009 was dat gewijd aan nieuws-inhoud.

MEDIABEDRIJVEN EN MEDIAMARKTEN 2008

Het eerste deel van de Mediamonitor signaleerde dat de mediabedrijven in 2008 een pas op de plaats hebben moeten maken. Door koersdalingen en schuldenlasten werden uitgevers en omroepen genoodzaakt te zoeken naar kostenbesparingen; deelnemingen die verder van de kernactiviteiten afstonden, werden van de hand gedaan. In de consumptie van radio, televisie en internet waren in 2008 weinig veranderingen te zien. Voor de Nederlandse Publieke Omroep steeg het televisiekijktijdaandeel tot meer dan een derde. RTL bleef op hetzelfde niveau en SBS steeg lichtjes, mede door het verdwijnen van Tien. De regionale omroepen behaalden gezamenlijk voor het eerst minder dan twee procent. In 2008 keek per dag maar een op de twintig Nederlanders naar de regionale omroepen.

PUBLIEKSTIJDSCRIFTEN

Dit eerste deel van de Mediamonitor richtte zich dit keer ook op de ontwikkelingen bij de publiekstijdschriften in de afgelopen tien jaar. Hoewel steeds minder mensen publiekstijdschriften lezen, zijn er diverse titels bijgekomen en is de totale oplage gegroeid. Het grootste tijdschrift in oplage is sinds jaar en dag het gezinsblad *Kamper*; radio- en televisiebladen vormen de categorie met de grootste oplage. *Veronica Magazine* is met een gemiddelde oplage van meer dan één miljoen per nummer het enige tijdschrift dat zich in dit opzicht kan meten met *Kamper*. Opvallend is de categorie 'sponsored magazines', die vanaf 2001 sterk is gegroeid, met bekende titels als *Allerhande* (Albert Heijn), *Boodschappen* (verschillende supermarkten) en *Health* (verzekeraar Achmea). Vrouwen- en opiniebladen daalden in oplage, al vormen het tijdschrift *Vrouw*, dat sinds 2007 gratis wordt geleverd bij de zaterdageditie van de *Telegraaf*, en Elsevier positieve uitzonderingen. In de jongerenmarkt blijft *Donald Duck* een vaste waarde, waarschijnlijk doordat dit vrolijke weekblad niet alleen door jongeren wordt gelezen.

ANALYSE EN VERDIEPING: OVER NIEUWS EN HET ANP

Het tweede deel van de Mediamonitor presenteerde het vijfde in een reeks onderzoeken naar nieuws en informatievoorziening in Nederland. Na eerdere analyses van het landelijke nieuwsaanbod, nieuwsredacties, lokale dagbladedities en nieuwsgebruik was nu het actuele nieuws op een willekeurige dag onderwerp van onderzoek. Hoe ziet de stroom van actuele nieuwsberichten op radio, televisie, teletekst en internet er op een dag uit? De papieren dagbladen bleven buiten beschouwing, omdat die slechts één keer op een dag verschijnen en daarmee minder actueel zijn. De gekozen dag was donderdag 18 juni 2009.

Op deze dag brachten de 21 in het onderzoek betrokken nieuwstitels op internet, radio, televisie en teletekst in totaal 1802 nieuwsberichten, per nieuwstittel gemiddeld 86 nieuwe berichten. Alle berichten samen behandelen 514 unieke gebeurtenissen, waarvan de helft slechts door één nieuwsbericht wordt besproken; meestal waren dit human interest-berichten op internet. Ongeveer tien procent van de gebeurtenissen werd door zeven of meer berichten gemeld. Belangrijke berichten werden door de helft van de nieuwstitels binnen een uur na het verschijnen van het eerste bericht overgenomen. Het medium waar berichten het minst werden herhaald, was de radio: de bulletins bevatten bijna altijd slechts enkele maar wel telkens nieuwe onderwerpen. Het meest voorkomende onderwerp in nieuwe berichten was 'criminaliteit en veiligheid', financieel nieuws en sportnieuws scoorden ook hoog. De diversiteit van het nieuws was groot,

maar van een fragmentatie van het nieuwsaanbod lijkt geen sprake: het belangrijkste nieuws haalde bijna alle nieuwstitels.

De persbureaus spelen vooral op internet een dominante rol: in totaal werd bij bijna de helft van de berichten een van de persbureaus als bron aangegeven. De websites van *depers.nl*, *nos.nl* en *telegraaf.nl* gaven hun bron vaak niet aan. Als zulke sites buiten beschouwing worden gelaten, stijgt het aandeel berichten van persbureaus naar bijna driekwart.

PERSBUREAUS DOMINEREN NIEUWSVOORZIENING

Naast het onderzoek naar actueel nieuws op een willekeurige dag presenteerde de Mediamonitor een onderzoek van de Nederlandse Nieuwsmonitor van 'Het Persinstituut'. Dit onderzoek analyseerde in hoeverre nieuws en achtergrondinformatie in landelijke dagbladen was gebaseerd op berichten van het ANP. Van bijna 60.000 artikelen uit de periode 2006-2008 bleek ruim 17.000 (deels) gebaseerd op een bericht van het ANP. Daarbij ging het vooral om artikelen over sport, economie en buitenland. In 2008 was bijna 36 procent van de artikelen met nieuws en achtergrondinformatie over binnenlandse politiek (deels) gebaseerd op een ANP-bericht; in 2006 was dat 31 procent. In bijna alle kranten steeg tussen 2006 en 2008 het percentage artikelen dat (deels) gebaseerd was op het ANP.

Het overschrijven en/of enigszins uitbreiden van ANP-berichten komt bij de gratis dagbladen *Spits* en *Metro* duidelijk vaker voor dan bij de overige kranten. Persberichten bewerken en informatie toevoegen deden deze kranten juist weinig, het *NRC Handelsblad* was hierin koploper met 83 procent. Over de hele linie bleken dagbladen lang niet altijd zorgvuldig met het vermelden van bronnen.

De Mediamonitor toonde aan dat dagbladen en andere nieuwsmedia veelvuldig gebruikmaken van ANP-berichten. Nader onderzoek zou moeten aantonen in hoeverre berichten van persbureaus en nieuwstitels zijn gebaseerd op persberichten van publieke of particuliere organisaties. Hiermee kan de vraag worden beantwoord of persbureaus en nieuwsredacties nog steeds betrouwbare poortwachters zijn of louter doorgeefluiken.

TIJDELIJKE WET MEDIACONCENTRATIES: ADVIES AAN DE NMA

In het kader van de handhaving van de Tijdelijke wet mediaconcentraties (Twm) heeft het Commissariaat in 2009 advies uitgebracht aan de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) over de voorgenomen overname van PCM door De Persgroep. De Twm waarborgt spreiding van opiniemacht onder meer door per

marktpartij het aandeel op de dagbladenmarkt te maximaliseren op 35%. Van De Persgroep en PCM bleek het gecombineerde aandeel op de markt voor dagbladen 24,7%. Het Commissariaat gaf dan ook een positief advies aan de NMa; de gemelde mediaconcentratie doet geen afbreuk aan de gewenste spreiding van opiniemacht.

TOEZICHT NICAM

Het Commissariaat is belast met het metatoezicht op het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM). Dit toezicht richt zich zowel op de kwaliteit van de classificaties als op de criteria die het instituut gebruikt om te bepalen of de classificatie betrouwbaar, valide, stabiel, consistent en nauwkeurig is. De steekproef voor het kwaliteitsonderzoek wordt jaarlijks in overleg met het Commissariaat opgezet.

Hoewel het Commissariaat constateerde dat de classificaties van het NICAM, op die van bioscoopfilms na, betrouwbaar, valide en nauwkeurig zijn, gaf de rapportage over 2008 het Commissariaat aanleiding tot een aantal punten van kritiek. In het rapport van het NICAM viel op dat volgens een steekproef de classificatie van televisieprogramma's slechts in 80% van de gevallen juist was, beduidend lager dan de voorgaande jaren. De reden hiervoor lag in het feit dat een aantal programma's ten onrechte niet was geclassificeerd. Ook bioscoopfilms werden in 2008 minder goed ingedeeld: van 93% correct in 2007 tot 73% in 2008. Het NICAM wil deze dalende trend keren door meer voorlichting en training te geven. Ook zal het NICAM zelf steekproefsgewijs monitoren of de programma's die zijn opgenomen in de programmagidsen ook voorkomen in de database.

KLACHTEN

In 2008 kwamen vanuit het buitenland meermalen anonieme klachten binnen over pornozenders met een Nederlandse toestemming. Het NICAM kan echter alleen optreden wanneer een formele, niet-anonieme klacht wordt ingediend. Het NICAM heeft laten weten na te willen gaan of dergelijke klachten toch in behandeling genomen kunnen worden en zal daarnaast ook zelf actief zenders gaan monitoren. Wellicht is het ook mogelijk eerder in te grijpen wanneer een aangesloten partij zich niet aan de regels houdt. Nu biedt het reglement alleen het roeyement als uiterste consequentie.

AANPASSING REGELS

Ten aanzien van seksadvertenties op teletekst en reclame voor sekslijnen zijn in 2008 onvoldoende stappen gezet. De aangekondigde gedragscode voor commerciële tv-zenders liet bijvoorbeeld lang op zich wachten. Een ander punt betreft de mogelijke schadelijkheid van teksten: momenteel wordt alleen audiovisueel materiaal daarop beoordeeld, terwijl de bescherming van minderjarigen geldt voor al het media-aanbod van de publieke omroep. Het NICAM zal zowel de eigen regels als het klachtensysteem hierop moeten inrichten.

ONDERZOEK AV-MEDIADIENSTEN OP INTERNET

Met de implementatie van de Europese Richtlijn voor audiovisuele mediadiensten vallen ook allerlei videodiensten op internet en mobiele platforms onder het toezicht van het Commissariaat. Het Commissariaat heeft de criteria die een onderscheid moeten maken tussen online mediadiensten die wel en niet gereguleerd moeten worden, nader uitgewerkt. Zo is het van belang dat er bewegende beelden te zien zijn – banners en spelletjes tellen niet mee – en het moet om massamedia gaan, wat wil zeggen dat de beelden breed beschikbaar moeten zijn: met standaardapparatuur te ontvangen, toegankelijk en verkrijgbaar voor de gewone consument. Op deze manier is een aantal criteria vastgesteld,

waarmee voor het Nederlandse toezicht relevante sites op het omvangrijke, internationale en onoverzichtelijke internet kunnen worden opgespoord en geclassificeerd. Ten behoeve van deze taak heeft het Commissariaat opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een 'spider', een digitale zoekrobot, die systematisch een groot aantal websites afspeurt op zoek naar av-materiaal. Deze spider is gekoppeld aan een programma dat kan classificeren of de gevonden sites voldoen aan de vooraf gestelde criteria. Eind 2009 is deze spider actief geworden en in de loop van 2010 wil het Commissariaat inzicht hebben in het aantal websites met av-mediacontent die daadwerkelijk onder zijn toezicht vallen.

NAAM

Marcel Betzel

LEEFTIJD

42 jaar

AFDELING

Strategie, Beleid en Onderzoek

"Veel van mijn tijd besteed ik aan de internationale contacten van het Commissariaat. Meerdere malen per jaar voer ik overleg met de toezichthouders uit andere EU-staten en de Europese Commissie, waarbij dit jaar natuurlijk de vraag centraal stond hoe de nieuwe Richtlijn voor audiovisuele mediadiensten het beste ingevoerd kan worden. De formulering van de richtlijn is enigszins vaag, want het is het resultaat van allerlei compromissen. Bovendien moet elk van de lidstaten de richtlijn toch nog omzetten in eigen wetgeving. Wij lopen binnen Europa voorop in die omzetting, sinds december 2009 hebben we de nieuwe richtlijn in onze wetgeving opgenomen. De praktische invulling van alle criteria moet nu volgen, net als de toetsing aan de praktijk, maar veel landen zijn daar nog helemaal niet aan toe. Het is dus pionieren voor ons, we moeten veel zelf verzinnen. We zijn weliswaar een klein land, maar we hebben een dynamische mediasector, met veel spelers die ook internationaal meetellen. Gelukkig zijn Engeland en Frankrijk ongeveer even ver in dit proces, we kunnen gebruikmaken van elkaars ervaringen. De wet is erdoor, maar het echte werk begint nu pas. Je snapt: deze klus is nog lang niet geklaard. Verder ga ik zo nu en dan als expert voor de Raad van Europa op missie naar landen in Oost-Europa om te adviseren over mediawetgeving en toezicht. In 2009 heb ik Azerbeidzjan bezocht. Een interessante en prikkelende ervaring om te adviseren in een land waar de onafhankelijkheid van toezicht en persvrijheid enorm onder druk staan."

EVENEMENTENZENDERS

Het aantal in 2009 verleende toestemmingen om via een omroepzender een omroepdienst te verzorgen voor een bijzonder doel en met een beperkt bereik of van een beperkte duur, bedroeg 85 (24 meer dan in 2008). Tot deze 85 behoorde één toestemming voor een evenement

als bedrijfsondersteunende dienst, met als bijzonder doel een kunstproject van Moritz Ebinger: 'Radio Rood' in het museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam. Dit evenement duurde van 14 december 2009 tot en met 7 februari 2010.

INTERNATIONALE ACTIVITEITEN VAN HET COMMISSARIAAT

CONTACT COMITÉ

Het Contact Comité is een overlegorgaan van de EU-lidstaten, voornamelijk bestaand uit vertegenwoordigers van nationale ministeries met verantwoordelijkheid voor mediawetgeving. Onder voorzitterschap van de Europese Commissie discussiëren zij over de interpretatie en toepassing van de Richtlijn.

De 30e vergadering van het Contact Comité vond plaats in Brussel, op 12 mei 2009. Zoals gewoonlijk stond een belangrijk deel van de vergadering in het teken van de implementatie van de Europese Richtlijn voor audiovisuele mediadiensten (AVMD). Duidelijk werd dat veel landen de meeste bepalingen van de Richtlijn vrijwel ongewijzigd over zullen nemen. Met de Richtlijn wordt ook een rapportageverplichting geïntroduceerd voor on-demand-diensten en moeten lidstaten de Europese Commissie laten weten op welke wijze Europese werken worden bevorderd. Veel lidstaten gaven aan een aanzienlijke verzwaring van administratieve lasten te verwachten. De Europese Commissie hield ook een presentatie over op kinderen gerichte voedingsreclame. 'Fatty food advertising' is een onderwerp waaraan ook de nieuwe Richtlijn aandacht besteedt, aangezien overgewicht bij kinderen in Europa als een steeds groter maatschappelijk probleem wordt ervaren. De bescherming van minderjarigen tegen pornografische inhoud van televisie-uitzendingen, met name via in Europa te ontvangen satellietzenders, was een ander onderwerp waar de Europese Commissie aandacht voor vroeg. Probleem hierbij is dat dergelijke uitzendingen overdag vaak in ongecodeerde vorm kunnen worden ontvangen. Bovendien heeft een aantal van deze kanalen geen uitzendvergunning en is het buitengewoon lastig om vast te stellen vanuit welke lidstaat ze opereren en wie toezicht moet uitoefenen.

In november 2009 kwam het Contact Comité weer bijeen in Brussel. Deze 31e vergadering begon met een update van de implementatie van de AVMD Richtlijn. Op het moment van vergaderen hadden slechts twee landen, te weten België en Frankrijk, de Richtlijn volledig omgezet in de nationale wetgeving. In veel landen lag het wetsvoorstel begin november nog bij de nationale

wetgever, zoals in Nederland bij de Eerste Kamer. Er is ook een aantal landen, waaronder Denemarken, waar nog niet eens een formeel wetsvoorstel was ingediend en die dus niet de uiterlijke implementatiedatum van 19 december zouden halen. Verder stond het Contact Comité ook stil bij de gevolgen van het omkeren van de jurisdictiecriteria van de Richtlijn, waardoor de plaats van uplink een belangrijker criterium wordt voor het vaststellen van de rechtsmacht over satellietzenders. Hierdoor krijgt met name Frankrijk ineens veel meer satellietzenders onder zijn jurisdictie. Verder presenteerde de Europese Commissie zijn paper 'Creatieve content in één Europese digitale markt', dat een bredere en diverse keuze van Europese content moet stimuleren.

EUROPESE WERKGROEP TOEZICHTHOUDERS

Op 24 november 2009 vergaderde in Brussel de Werkgroep van AVMD toezichthouders. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de toezichthouders op de omroep in 27 EU-lidstaten, in kandidaat-lidstaten als Turkije en in landen van de Europese Economische Ruimte (EVA) die geen lid zijn van de EU, zoals Noorwegen. Een groot deel van de bijeenkomst werd besteed aan de implementatie van de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten (AVMD Richtlijn). Duidelijk werd dat een flink aantal landen de implementatiedatum van 19 december niet zouden halen, omdat het wetgevingsproces dan nog niet is afgerond. Bovendien moeten de toezichthouders in veel landen nog uitvoeringsmaatregelen vaststellen. Ook werd nader ingegaan op zaken als zelfpromotie, sponsoring en productplaatsing ('product placement') en de verhouding ten opzichte van reguliere reclame. Met name het onderscheid tussen sponsoring en product placement riep de nodige vragen op bij de lidstaten. Ook vroeg de Commissie wederom aandacht voor het toenemend aantal klachten van burgers over pornografische content van uitzendingen en werd gewezen op de noodzaak van goede samenwerking tussen de toezichthouders in de verschillende landen. Verder waren er presentaties over media wijsheid ('media literacy'), digitale ethertelevisie, mobiele televisie en de toegankelijkheid van auditief en visueel gehandicapten tot audiovisuele media.

EPRA

Het in 1995 opgerichte European Platform of Regulatory Authorities (EPRA) biedt de Europese toezichthouders op de audiovisuele media de gelegenheid tot het voeren van overleg en het uitwisselen van informatie. Twee keer per jaar organiseert de EPRA een vergadering waar plenair en in werkgroepen wordt gesproken over uiteenlopende onderwerpen op het vlak van Europese mediaregelgeving en toezicht.

Tijdens de 29e EPRA-vergadering, gehouden in Tallinn, werd gesproken over de regulering van commerciële communicatie. Een spreker van de Britse toezichthouder OFCOM ging nader in op de belangrijke rol van co-regulering bij het toezicht op audiovisuele mediadiensten op aanvraag in het Verenigd Koninkrijk. Verder presenteerde de Griekse toezichthouder de uitkomsten van een internationale vergelijking van de regels voor product placement en zogeheten props, gratis bijdragen aan programma's of bijdragen van geringe waarde, zoals rekvisieten. Een spreker van de Ierse toezichthouder BCI stond stil bij de regulering van kinderreclame en reclame voor fast food, iets wat de laatste tijd hoog op de Europese agenda staat. In een werkgroep over digitale radio stond de vraag centraal of er behoefte is aan één Europese standaard en of een switch off-datum voor analoge radio het proces van digitalisering kan versnellen. In een andere werkgroep werd besproken hoe de toegankelijkheid tot audiovisuele media voor mensen met een auditieve of visuele handicap kan worden vergroot. In de laatste werkgroep, over bescherming van minderjarigen, ging de Franse toezichthouder CSA in op het verbod van televisieprogramma's exclusief gericht op kinderen onder de 2 jaar. De spreker van de Italiaanse AGCOM gaf een presentatie over het probleem van satellietzenders die zonder licentie en ongecodeerd pornografische content uitzenden. Tot slot stond de EPRA stil bij de verantwoordingsplicht van toezichthouders. Een externe spreker wees erop dat het zeer belangrijk is aan de burger en consument duidelijk te maken waarvoor je als toezichthouder staat, minstens zo belangrijk als het afleggen van verantwoording aan politiek en industrie.

De volgende EPRA-vergadering, in Dresden, ging over de ontwikkeling van en het toekomstige toezicht op audiovisuele mediadiensten op aanvraag. Een gastspreker van de BBC ging in op het enorme succes van de BBC iPlayer, de dienst voor uitgesteld kijken van de Britse publieke omroep. De Italiaanse associatie van IPTV-providers gaf een presentatie over de technische en commerciële evolutie van non-lineaire av-mediadiensten. Evenals de Britse spreker schetste zij de trend waarbij telecompartijen in de toekomst steeds minder belangrijk worden. Partijen kunnen namelijk steeds eenvoudiger hun content direct in de huiskamer brengen, via aangepaste televisietoestellen, decoders of gameconsoles, zonder daarbij afhankelijk te zijn van kabelnetwerken of andere distributieplat-

forms. Dit wordt ook wel aangeduid als 'over the top-tv'. De Franse toezichthouder CSA ging in op de noodzaak om bij de regulering van nieuwe mediadiensten een balans te vinden tussen de verwachting van het publiek om beschermd te worden tegen bepaalde content en het belang van de industrie om niet geremd te worden in innovatiedrang. Zeker bij het bepalen van de jurisdictie over nieuwe diensten is samenwerking tussen Europese toezichthouders meer dan ooit gewenst. Een werkgroep stond stil bij een Europese studie naar indicatoren voor het meten van mediapluraliteit, waartoe de Europese Commissie opdracht heeft gegeven. Bijzonder aan deze studie, die maar liefst 165 indicatoren heeft opgeleverd, is dat niet alleen gefocust wordt op media-eigendom, maar dat ook veel andere dimensies van mediapluraliteit worden belicht. Verder is in werkgroepen gesproken over de onderwerpen zelf- en crosspromotie en politieke reclame.

EUREGIOLATORS

In december 2009 vond in Luxemburg de tweede vergadering van de Euregiolators plaats. Dit regionale overlegplatform bestaat uit toezichthouders op de media uit Nederland, België (de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap), Luxemburg en de Duitse deelstaten die aan deze landen grenzen. Op de agenda staan met name zaken die interessant en relevant zijn voor het media-toezicht in de betreffende grensregio's. De bijeenkomst die het Luxemburgse Conseil National des Programmes (CNP) had georganiseerd, ging over meertalige tv-uitzendingen, ondertiteling, regionale omroep en pers, frequentieconflicten in grensgebieden en samenwerking bij digitale etherradio (DVB-T). Het Commissariaat, vertegenwoordigd door Edmund Lauf en Marcel Betzel, gaf daarbij een presentatie over de praktische invulling van het toezicht op audiovisuele mediadiensten.

PRESENTATIES, WORKSHOPS EN ANDERE INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Op 11 maart 2009 sprak een delegatie van het Commissariaat, bestaande uit Wim Groen, Siebrand van Hengel, Edmund Lauf en Marcel Betzel, met vertegenwoordigers van de Luxemburgse toezichthouder SMC (Service des Médias et des Communications) over calculatie reclamezendtijd, zelfpromotie, monitoring en afstemming contacten in het kader van toezicht op RTL.

Marcel Betzel gaf op 24 april 2009 in Ljubljana (Slovenië) op uitnodiging van de Sloveense toezichthouder APEK een workshop over de regulering en classificatie van audiovisuele mediadiensten.

Marcel Betzel bezocht als expert voor de Raad van Europa op 4 juni 2009 Bakoe (Azerbeidzjan) om presentaties te geven over regulering van online media in Nederland en volgens de AVMD Richtlijn.

8.

VASTE BOEKENPRIJS

8. VASTE BOEKENPRIJS

DE WET OP DE VASTE BOEKENPRIJS WERD IN 2008 EN 2009 GEËVALUEERD. DE BIJDRAGE VAN HET COMMISSARIAAT AAN DEZE EVALUATIE BESTOND UIT EEN RAPPORT VAN EEN EXTERN ONDERZOEKSBUREAU OVER HET TOEZICHT OP EN DE HANDHAVING VAN DE VASTE BOEKENPRIJS DOOR HET COMMISSARIAAT, EEN BESCHRIJVING VAN DE WERKZAAMHEDEN EN TAAKUITOEFENING DOOR HET COMMISSARIAAT EN EEN OVERZICHT VAN DE BEVINDINGEN VAN HET COMMISSARIAAT BIJ DE TOEPASSING VAN DE REGELS OVER DE VASTE BOEKENPRIJS. HET COMMISSARIAAT HEEFT DEZE DOCUMENTEN AANGEBODEN AAN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP.

Op 1 mei 2009 is de beleidslijn sanctiemaatregelen vaste boekenprijs in werking getreden. In deze beleidslijn geeft het Commissariaat inzicht in de criteria die worden gehanteerd bij het opleggen van sanctiemaatregelen in geval van overtreding van de Wet op de vaste boekenprijs (Wvbp). Overtredingen worden ingedeeld in drie categorieën: lichte overtredingen, ernstige overtredingen en zeer ernstige overtredingen. In geval van zeer ernstige overtredingen wordt in principe een boete van maximaal € 45.000,- opgelegd. Boeteverhogende omstandigheden, zoals recidive en opzet, kunnen leiden tot een boete die twee keer zo hoog is als de maximale boete van de betreffende boetecategorie. Bij zeer ernstige overtredingen kan dat resulteren in de maximale boete volgens de Wvbp, te weten € 90.000,-

In 2009 heeft het Commissariaat zich opnieuw uitgesproken over de toelaatbaarheid van zogenaamde cashback-programma's. Eindafnemers die bij dergelijke programma's zijn aangesloten, ontvangen een geldelijk voordeel over hun aankopen bij online verkopers. Het

Commissariaat oordeelde dat boekverkopers die aan cashbackprogramma's deelnemen en geen uitzondering voor Nederlandstalige boeken maken, ongeoorloofde korting verstrekken. De exploitant van een van deze cashbackprogramma's heeft het oordeel van het Commissariaat voorgelegd aan zowel de civiele rechter als de bestuursrechter. Die zullen naar verwachting begin 2010 uitspraak doen.

BoekenConcurrent kreeg in 2009 een last onder dwangsom opgelegd. Dit bedrijf verkocht via internet, naar eigen zeggen vanuit Curaçao, Nederlandstalige boeken met kortingen van 10 tot 20%. Het Commissariaat was van oordeel dat BoekenConcurrent onder de Nederlandse Wet op de vaste boekenprijs valt en dat de toegepaste kortingen niet zijn toegestaan.

In december 2009 is de eerste editie van de nieuwsbrief vaste boekenprijs verschenen. Met deze nieuwsbrief informeert het Commissariaat uitgevers, importeurs en verkopers van boeken en bladmuziekuitgaven op een laagdrempelige manier over de vaste boekenprijs.

NIEUWSBERICHT SITE - 9 OKTOBER 2009

UITGAVEN LEESLADDER-REEKS ZIJN GEEN SCHOOLBOEKEN

Het Commissariaat heeft diverse uitgaven van Kwintessens NZV Uitgevers aangemerkt als boek en niet als schoolboek. Dit betekent dat voor de uitgaven uit de LeesLadder-reeks en de boeken 'De ark van Noach' en 'De Benjaminbijbel' een vaste boekenprijs geldt.

Naar het oordeel van het Commissariaat kunnen de leesboeken uit de LeesLadder-reeks, noch 'De ark van Noach' en 'De Benjaminbijbel' naar vorm en inhoud als schoolboek worden aangemerkt. Het gaat niet om lesmethoden, maar om leesboeken zonder oefeningen,

opgaven en toetsvragen. Daarbij sluit aan dat bij deze uitgaven geen handleiding voor groepsleerkrachten wordt uitgebracht.

Daarnaast worden van zowel diverse LeesLadder-titels als van de twee genoemde boeken door andere uitgevers co-edities op de markt gebracht, die via reguliere boekverkopers aan eindafnemers worden aangeboden. Deze co-edities zijn vrijwel identiek aan de edities die door Kwintessens NZV Uitgevers op de markt worden gebracht. Anders dan schoolboeken worden (de co-edities van) deze boeken in de boekhandel neergelegd voor het brede publiek en zijn deze boeken daar ook buiten het schoolboekenseizoen beschikbaar.

NAAM

Bastiaan Mons

LEEFTIJD

40 jaar

AFDELING

Bureau Vaste Boekenprijs

“Het ministerie van OCW stuurt begin 2010 naar de Tweede Kamer een aantal rapporten waarin de Wet op de vaste boekenprijs wordt geëvalueerd. Ik heb daaraan namens het Commissariaat een bijdrage geleverd door het opzetten van de externe evaluatie van ons toezicht op en de handhaving van de vaste boekenprijs. Ik heb beschreven hoe het Commissariaat daarbij te werk is gegaan: hoe hebben wij het toezicht en de handhaving georganiseerd, hoe hebben we iedereen geïnformeerd, wat waren de knelpunten? Om onze werkwijze bij toezicht en handhaving te verduidelijken, heeft dit jaar de Beleidslijn sanctiemaatregelen het licht gezien. Daarin leggen wij uit wat onze criteria zijn voor het opleggen van sanctiemaatregelen, met andere woorden: hoe komen wij tot het opleggen van boetes? In december hebben we ons uitgesproken over de vraag of een bedrijf via internet aan eindafnemers in Nederland boeken onder de vaste boekenprijs mag verkopen. In dit geval vonden de ondernemingactiviteiten plaats in Nederland, maar was het bedrijf statutair gevestigd op Curaçao. Wij vinden dan dat de vaste boekenprijs moet gelden, maar de betreffende verkoper vindt van niet: dat wordt een juridisch interessante zaak. Het werpt meer vragen op: hoe zit dat bijvoorbeeld in het buitenland? Ook Frankrijk en Duitsland hebben een vaste boekenprijs; hoe kijken zij naar buitenlandse verkoop, nu alle grenzen dankzij internet vervaagd zijn? Ik hoop daar in 2010 wat meer tijd aan te kunnen besteden. Er zijn trouwens nog veel meer interessante vragen die op een antwoord wachten. Om er eentje te noemen: moet er een vaste boekenprijs komen voor e-books? Boeiende kwesties!”

BESLUITEN

BESTUURLIJKE RECHTSOORDELEN

AKO B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of AKO met haar deelname aan een cashbackprogramma korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

BGN Selexyz B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of BGN Selexyz met haar deelname aan een cashbackprogramma korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

Bol.com B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of bol.com met haar deelname aan diverse cashbackprogramma's korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

Bruna B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of Bruna met haar deelname aan diverse cashbackprogramma's korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

Cosmox Retail B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of Cosmox met haar deelname aan diverse cashbackprogramma's korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

Inproba B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of de voorgelegde uitgave een boek is in de zin van de Wet op de vaste boekenprijs. Het boek wordt niet tegen betaling van een geldsom geleverd, zodat er geen sprake is van koop. Gezien het feit dat het boek niet bestemd is voor de verkoop aan eindafnemers, is geen sprake van een boek in de zin van de Wet op de vaste boekenprijs.

NBDIBiblion B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of korting mag worden verleend bij verkoop van bibliotheekboeken aan Karmac Bibliotheek Service (KBS). KBS kan wat betreft de exploitatie van bibliobussen worden gelijkgesteld met een openbare bibliotheek, wat betekent dat het NBDIBiblion is toegestaan om bij levering van voor gebruik door openbare biblio-

theken geschikt gemaakte boeken aan KBS een korting van ten hoogste 25 procent toe te passen, voor zover deze boeken bestemd zijn voor de collectie die in de bibliobussen wordt aangeboden.

Nederlandse Boekonderneming B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of de Nederlandse Boekonderneming met haar deelname aan een cashbackprogramma korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

NLstore B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag of NLstore met haar deelname aan diverse cashbackprogramma's korting op Nederlandstalige boeken verstrekt. Er was geen sprake van korting, aangezien een uitzondering voor Nederlandstalige boeken werd gemaakt.

WAARSCHUWINGEN

Ammelma B.V.: waarschuwing wegens het toepassen van lagere dan door de uitgevers vastgestelde prijzen bij de verkoop van diverse boeken.

Boekhandel Van den Munckhof B.V.: waarschuwing wegens het aanbieden van een geldelijk voordeel bij verkoop van boeken.

Bol.com B.V.: waarschuwing wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via een cashbackprogramma.

Drie Lindes V.O.F.: waarschuwing wegens de suggestie dat bij verkoop van een boek een lagere dan de vaste prijs werd toegepast en wegens het niet tijdig melden van de vaste boekenprijs.

Dutchshop: waarschuwing wegens het toepassen van een ongeoorloofde staffelkorting bij de verkoop van boeken.

HEMA B.V.: waarschuwing wegens het toepassen van korting bij de verkoop van boeken via de website van HEMA.

Illustre B.V.: waarschuwing wegens het toepassen van lagere dan door de uitgevers vastgestelde prijzen bij de verkoop van diverse boeken.

Koninklijke TNT Post B.V.: waarschuwing wegens het niet tijdig melden van vaste boekenprijs bij het Commissariaat.

Mainpress B.V.: waarschuwing wegens het gebruik van misleidende uitingen over de prijs van boeken.

Mtbclinic B.V.: waarschuwing wegens het aanbieden van een tweetal boeken beneden de door de uitgever vastgestelde vaste prijs.

Neckermann B.V.: waarschuwing wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via diverse cashbackprogramma's.

SB Commerce B.V.: waarschuwing wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via diverse cashbackprogramma's.

Shopholding B.V.: waarschuwing wegens het aanbieden van boeken voor een andere dan de door de uitgever vastgestelde prijs.

Staarink Warenhuis Doesburg B.V.: waarschuwing wegens het toepassen van lagere dan door de uitgevers vastgestelde prijzen bij de verkoop van diverse boeken.

Toonbeeld B.V.: waarschuwing wegens het vaststellen van een actieprijis waaraan een ongeoorloofde voorwaarde was verbonden.

Uitgeverij Grote Letter Bibliotheek B.V.: waarschuwing wegens het toepassen van een ongeoorloofde staffelkorting en het niet melden van vaste boekenprijzen bij het Commissariaat.

Verburg Services: waarschuwing wegens het aanbieden van een geschenkboek dat ter gelegenheid van de Maand van het christelijke spannende boek was uitgegeven, bij verkoop van boeken waarvoor geen combinatieprijs was vastgesteld.

V.O.F. De Blockshop: waarschuwing wegens het aanbieden van € 2,- korting op boeken tegen inlevering van een kortingsbon uit een plaatselijk huis-aan-huisblad.

SANCTIES

BGN Selexyz B.V.: boete van € 2500,- wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via een cashbackprogramma.

Bol.com B.V.: boete van € 7500,- wegens een actie waarbij vijf boeken waarvoor geen actieprijis was vastgesteld, werden verkocht voor lagere prijzen dan de uitgever voor deze boeken had vastgesteld.

Free Record Shop B.V.: boete van € 500,- wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via diverse cashbackprogramma's.

Intertoys Holland B.V.: boete van € 1000,- wegens het toepassen van een lagere dan de door de uitgever vastgestelde vaste prijs.

Kookpunt B.V.: boete van € 500,- wegens het toepassen van korting bij verkoop van boeken. Bij kortingsactie ontbreekt een voorbehoud ten aanzien van boeken.

Kwintessens NZV Uitgevers B.V.: boete van € 15.000,- wegens het toepassen van andere dan de door de uitgevers vastgestelde prijzen en het toepassen van ongeoorloofde staffelkortingen. De uitgaven moeten worden aangemerkt als boeken in de zin van de Wet op de vaste boekenprijs en niet als schoolboeken die van deze wet zijn uitgezonderd.

Multigift Relatiegeschenken B.V.: boete van € 1000,- wegens het toepassen van lagere dan de door de uitgever vastgestelde prijzen en het toepassen van ongeoorloofde kwantumkorting bij verkoop van meerdere exemplaren van een boek.

Print Media B.V.: boete van € 1000,- wegens het toepassen van korting bij verkoop van boeken aan abonnees op de Gereformeerde Kerkbode.

Rabobank West-Zeeuws-Vlaanderen: boete van € 500,- wegens het toepassen van korting bij verkoop van een boek aan leden van de Rabobank.

SB Commerce B.V.: boete van € 3000,- wegens het toepassen van een lagere dan de door de uitgever vastgestelde prijs bij verkoop van een boek en het verstrekken van een op geld waardeerbaar voordeel bij verkoop van een ander boek.

Tandem Totaal Gemak B.V.: boete van € 500,- wegens het verstrekken en verzilveren van spaarpunten bij verkoop van boeken, terwijl geen sprake was van een collectieve spaaractie.

Van Leest Platenspecialzaken B.V.: boete van € 500,- wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via diverse cashbackprogramma's.

NAAM

Wieteke Jongbloed

LEEFTIJD

26 jaar

AFDELING

Strategie, Beleid en Onderzoek

"Als je wilt weten wat er op 18 juni 2009 gebeurde, dan moet je dat aan mij vragen. Dat is namelijk de dag die we hadden uitgekozen om de nieuwsvoorziening op tv, radio, teletekst en verschillende internetsites in kaart te brengen. We hielden onder meer per uur bij welke nieuwe berichten verschenen, wat de inhoud ervan was, waar het nieuws zich afspeelde en welke bron werd vermeld. Deze analyse is uiteindelijk gepubliceerd in het rapport van de Mediamonitor. Ik vond het leuk om te doen; ik heb in Amsterdam Communicatiewetenschap gestudeerd, waar onderzoek naar de invloed van media op de samenleving centraal staat. Dit nieuwsonderzoek paste daarom ook goed bij mij. Naast het nieuwsonderzoek ben ik druk bezig geweest met de definitie van online av-mediadiensten: welke vallen onder ons toezicht en welke niet? Leuk, maar soms ook lastig om de vertaalslag van de nieuwe richtlijn naar de praktijk te maken gezien de ontwikkelingen op mediagebied. We willen de criteria zo hard mogelijk maken, want het moet wel behapbaar blijven. Je bent dus steeds aan het inzoomen en uitzoomen: hoe gaat het op deze site en past dit binnen het grotere geheel? Een interessante en uitdagende klus."

Veen Magazines B.V.: boete van € 7500,- wegens het toepassen van lagere dan de door de uitgevers vastgestelde prijzen en het verstrekken van op geld waardeerbare voordelen bij verkoop van boeken.

Wehkamp B.V.: boete van € 5000,- wegens het verstrekken en het verzilveren van waardebonnen bij de verkoop van boeken.

Wehkamp B.V.: boete van € 1000,- wegens het verstrekken van geldelijk voordeel bij verkoop van boeken via diverse cashbackprogramma's.

BESLISSINGEN OP BEZWAAR

Bol.com B.V.: bezwaar tegen boete van € 5000,- wegens het beneden de vaste prijs verkopen van Het Groene Boekje. Bezwaar ongegrond verklaard.

SplinQ B.V.: bezwaar tegen de waarschuwingen die zijn gegeven aan de verkopers die bij het cashbackprogramma van SplinQ zijn aangesloten. Bezwaar niet-ontvankelijk verklaard. Er is geen sprake van een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, Awb en evenmin van een bestuurlijk rechtsoordeel dat voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep met een besluit kan worden gelijkgesteld. Bovendien is SplinQ geen belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, Awb. SplinQ heeft niet het vereiste rechtstreekse belang, maar slechts een afgeleid belang. Desondanks heeft het Commissariaat ambtshalve een onderzoek naar deze cashbackprogramma's ingesteld.

OVERIGE BESLUITEN

BoekenConcurrent: last onder dwangsom in verband met het aanbieden en verstrekken van korting op boeken. BoekenConcurrent moet worden aangemerkt als verkoper in de zin van de Wvbp. De ondernemingsactiviteiten van BoekenConcurrent vinden voornamelijk plaats in Nederland. Daarnaast blijven de boeken die aan eindafnemers in Nederland worden verkocht, fysiek binnen de Nederlandse landsgrenzen. Dwangsom € 50.000,- per dag met een maximum van € 3.000.000,-.

SplinQ B.V.: verzoek om handhavend op te treden tegen de verkopers die zijn aangesloten bij de volgende cashbackprogramma's: Euroclix, Ippies, MoneyMiljonair, Spaarwinkelen en Zinn Internet Services. Handhavingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard. SplinQ is geen belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, Awb.

RECHTERLIJKE UITSPRAKEN

DekaMarkt Apeldoorn B.V.: beroep gericht tegen de beslissing op bezwaar waarbij DekaMarkt Apeldoorn een boete van € 3750,- werd opgelegd in verband met het verstrekken van een cadeaubon van € 5,- bij verkoop van het boek Bereik en behoud je ideale gewicht! van Sonja Bakker. De rechtbank Haarlem heeft het beroep ongegrond verklaard.

DKV-Beheer B.V.: beroep gericht tegen de beslissing op bezwaar waarbij DKV-Beheer een boete van € 11.250,- werd opgelegd in verband met het verstrekken van een cadeaubon van € 5,- bij verkoop van het boek Bereik en behoud je ideale gewicht! van Sonja Bakker. De rechtbank Haarlem heeft het beroep ongegrond verklaard.

ECI voor boeken en platen B.V.: beroep gericht tegen de beslissing op bezwaar over de termijn waarop boeken als welkomstgeschenk aan nieuwe boekenclubleden mogen worden aangeboden. De rechtbank Utrecht heeft het beroep van ECI ongegrond verklaard.

Unieboek B.V.: hoger beroep gericht tegen de uitspraak van de rechtbank Utrecht over een voorgenomen spaaractie met de Capitoolgids Nederland. Unieboek is van mening dat aan de toepassing van een actieprijs de voorwaarde mag worden verbonden dat een bon met spaarzegels wordt ingeleverd. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het hoger beroep van Unieboek tegen de uitspraak van de rechtbank Utrecht ongegrond verklaard.

OVERLEG DERDEN

Het Commissariaat heeft een periodiek overleg met de Koninklijke Boekverkoopersbond (KBb) en de Groep Algemene Uitgevers van het Nederlands Uitgeversverbond (GAU) geïnitieerd. Vier keer per jaar

komen vertegenwoordigers van het Commissariaat, de KBb en de GAU bijeen om actuele vraagstukken over de vaste boekenprijs te bespreken.

9.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

9. FINANCIËLE VERANTWOORDING

VOLGENS ARTIKEL 34 VAN DE KADERWET ZBO'S, ZOALS UITGEWERKT IN HET HANDBOEK FINANCIËLE VERANTWOORDING COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA, DIEN EEN JAARREKENING TE WORDEN OPGESTELD, WAARIN ZOWEL DE APPARAATSKOSTEN ALS HET BEHEER (FINANCIERING VAN DE OMROEPEN) ZIJN OPGENOMEN. DEZE JAARREKENING DIEN VOOR 15 MAART 2010 BIJ HET MINISTERIE VAN OCW TE WORDEN INGE- DIEND EN BEHOEFT DE INSTEMMING VAN DE MINISTER VAN OCW. DE JAARREKENING IS IN DE VERGADERING VAN 2 MAART 2010 DOOR HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN VASTGESTELD.

DE FINANCIËLE VERANTWOORDING APPARAAT EN BEHEER IS DOOR DE ACCOUNTANT GECONTROLEERD EN VOORZIEN VAN EEN ACCOUNTANTSVERKLARING.

OP DE VOLGENDE PAGINA'S VINDT U DE VERKORTE JAARREKENING VAN ZOWEL APPARAAT ALS BEHEER.

9.1 BALANS APPARAAT PER 31 DECEMBER (BEDRAGEN X € 1.000) (NA RESULTAATBESTEMMING)

Actief	2009		2008	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en –terreinen	4.605		4.657	
Installaties	72		62	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	644		718	
		5.321		5.437
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	974		212	
Overige vorderingen	0		0	
Overlopende activa	819		1.276	
		1.793		1.488
Liquide middelen		1.602		1.691
Totaal		8.716		8.616

(BEDRAGEN X € 1.000)

Passief	2009		2008	
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.082		4.664	
Bestemmingsreserve	2.065		1.995	
		6.147		6.659
Voorzieningen		973		629
Egalisatierekening		0		159
Kortlopende schulden				
Vooruit ontvangen	40		40	
Crediteuren	323		169	
Belastingen en sociale premies	123		108	
Overige schulden	1.110		852	
		1.596		1.169
Totaal		8.716		8.616

9.2 EXPLOITATIEREKENING APPARAAT (BEDRAGEN X € 1.000)

	2009	Begroting	2008
Baten			
Bijdrage OCW	4.677	4.588	4.344
Overige baten	1.103	1.100	1.267
<i>Som der baten</i>	<i>5.780</i>	<i>5.688</i>	<i>5.611</i>
Lasten			
Lonen en salarissen	2.915	2.670	2.321
Sociale lasten	563	616	532
Afschrijvingen op materiële vaste activa	367	391	269
Overige lasten	2.504	2.028	2.375
<i>Som der lasten</i>	<i>6.349</i>	<i>5.705</i>	<i>5.497</i>
Bedrijfsresultaat	-569	-17	114
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	57	101	116
Exploitatieresultaat	-512	84	230
Bestemming van het resultaat			
Afname resp. toename algemene reserve	-582	109	254
Toename resp. afname bestemmingsreserve	70	-25	-24
	-512	84	230

9.3 TOELICHTING OP DE BALANS APPARAAT (BEDRAGEN X € 1.000)

Materiële vaste activa

Het verloop in 2009 is als volgt weer te geven:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Saldo per 1 januari				
Aanschafwaarden	5.236	684	2.530	8.450
Cumulatieve afschrijvingen	-579	-622	-1.812	-3.013
Boekwaarde	4.657	62	718	5.437
Mutaties in het boekjaar				
Investerings	5	33	213	251
Afschrijvingen	-57	-23	-287	-367
Saldo	-52	10	-74	-116
Saldo per 31 december				
Aanschafwaarden	5.241	717	2.743	8.701
Cumulatieve afschrijvingen	-636	-645	-2.099	-3.380
Boekwaarde	4.605	72	644	5.321

De bedrijfsgebouwen worden in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde interestpercentage is 5%. Groot onderhoud wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, installaties en inventaris in 5 jaar en hard- en software in 4 jaar.

In de afschrijving 'andere vaste bedrijfsmiddelen' zit een bedrag van € 63.674 voor de bouw van de website vaste boekenprijs.

Over de grondwaarde ad € 476.000 wordt niet afgeschreven.

VORDERINGEN

	2009	2008
Debiteuren		
Debiteuren	1.049	372
Voorziening voor oninbaarheid	- 75	-160
	974	212
Overlopende activa		
Te ontvangen interest	2	23
Te ontvangen opbrengsten	799	1.239
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen	18	14
	819	1.276

LIQUIDE MIDDELEN

	2009	2008
Ministerie van Financiën	1.601	1.689
ING Bank	1	2
	1.602	1.691

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar.

EIGEN VERMOGEN

Het verloop in 2009 is als volgt weer te geven:

	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Totaal
Saldo per 1 januari	4.664	1.995	6.659
Resultaatbestemming	-582	70	-512
Saldo per 31 december	4.082	2.065	6.147

De bestemmingsreserve is gevormd uit de éénmalige bijdrage van € 2.269.000 die door het Ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van de nieuwbouw. Het evenredige deel van de afschrijvingskosten die samenhangen met deze nieuwbouw wordt via de resultaatbestemming in mindering gebracht op deze bestemmingsreserve. De realisatie van de website vaste boekenprijs wordt door het Ministerie van OCW separaat gefinancierd op declaratiebasis. Een bedrag ter grootte van het geactiveerde deel van deze bestedingen wordt als investeringsbijdrage verantwoord. Jaarlijks wordt via de resultaatbestemming een bedrag van deze investeringsbijdrage overgeheveld naar de Algemene reserve. Dit bedrag correspondeert met de afschrijvingskosten van de website vaste boekenprijs, die met de betreffende investeringssubsidies is gefinancierd.

VOORZIENINGEN

	2009	2008
Wachtgeld en rijkswachtgeldregeling	933	585
Voorziening jubileumuitkeringen	40	44
	973	629

Voorziening wachtgeld en rijkswachtgeldregeling

Het verloop in 2009 is als volgt weer te geven:

	Wachtgeld	Rijkswacht- geldregeling	Wachtgeld commissarissen	Totaal
Saldo per 1 januari	539	46	0	585
Dotaties	140	0	380	520
Onttrekkingen	-128	-23	-21	-172
Saldo per 31 december	551	23	359	933

De voorziening wachtgeld is in 2002 gevormd voor twee afvloeiingsregelingen. Jaarlijks werden bij de werknemers ingehouden pseudo ww-premies gedoteerd aan deze voorziening.

Vanaf 2009 is er geen inhouding meer en wordt er nu jaarlijks een bedrag begroot, gelijk aan de in het verleden ingehouden pseudo ww-premies. De voorziening Rijkswachtgeldregeling Kijk- en Luisterdienst en Adviseur is in 1994 gevormd in verband met de reorganisatie van deze afdeling per 1 december 1994. De voorziening ultimo 2009 is opgebouwd uit de bedragen, die volgens het Rijkswachtgeldbesluit 1959 moeten worden uitgekeerd aan een vijftal medewerkers in de periode 2009 tot en met 2014. Daarnaast zijn er voorzieningen getroffen voor medewerkers die in de loop van 2009 zijn afgevoerd, onder wie een commissaris. Vanaf 2009 wordt jaarlijks een bedrag aan de voorziening toegevoegd ten behoeve van de te verwachten wachtgeldregeling voor de huidige commissarissen.

Er loopt nog een procedure ten aanzien van een medewerker. Aangezien de uitkomst daarvan nog onzeker is, wordt nu geen bedrag meegenomen in de voorziening. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 87.000 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen

	2009	2008
Stand per 1 januari	44	39
Dotatie	5	9
Onttrekkingen	-9	-4
Stand per 31 december	40	44

Met ingang van het verslagjaar 2006 is een voorziening getroffen voor in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan het personeel. De voorziening wordt bepaald per personeelslid vanaf het moment dat de werknemer bij het ABP is verzekerd. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 1.100 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

EGALISATIEREKENING

Het verloop van de investeringsbijdrage is als volgt:

	2009	2008
Stand per 1 januari	159	223
Ontvangen subsidies	0	0
Vrijval	-159	-64
Stand per 31 december	0	159

Met ingang van het boekjaar 2009 is conform het Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot investeringssubsidies. In tegenstelling tot voorgaande jaren dienen de investeringssubsidies te worden verantwoord als bestemmingsreserve als onderdeel van het eigen vermogen. Het saldo van de egalisatierekening ultimo 2008 (in feite betreft dit het nog niet als opbrengst verantwoordde deel van de investeringssubsidie) is in 2009 vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

Via de resultaatbestemming is een bestemmingsreserve gevormd voor de investeringssubsidie met betrekking tot de website vaste boekenprijs. Als gevolg van deze stelselwijziging is het resultaat over 2009 € 159.000 hoger. Het saldo van de bestemmingsreserve voor de vaste boekenprijs bedraagt ultimo 2009 € 95.000.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Vooruit ontvangen

	2009	2008
Mediaconcentraties	40	40
	40	40

Belastingen en sociale premies

	2009	2008
Loonbelasting	53	52
Sociale premies	14	18
Pensioenpremie	56	38
	123	108

Overige schulden

	2009	2008
Af te dragen boetes	868	434
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	184	213
Nog te betalen kosten	58	205
	1.110	852

De boetes betreffen de nog openstaande boetes per 31 december. Het bedrag aan ontvangen boetes in 2009 van € 243.300 wordt begin 2010 aan het ministerie van OCW afgedragen en is op 31 december 2009 nog in de openstaande boetes verwerkt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Met ING Car Lease Nederland B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor twee personenauto's. De resterende leaseverplichting exclusief brandstof bedraagt ultimo 2009 € 59.700.

Met Volvo Car Lease B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting exclusief brandstof bedraagt ultimo 2009 € 7.700.

WOPT

In het kader van de WOPT kan de volgende toelichting worden verstrekt:

Ten behoeve van de commissaris, tevens voorzitter van het college, die in de loop van 2009 uit dienst is gegaan, is een voorziening getroffen betaalbaar op termijn (zie hieronder).

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Lonen en salarissen	Pensioenlasten wg en wn	Sociale premies	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Totaal
mr. I. Brakman	21	4	3	350	378

NAAM

Nils Nissen

LEEFTIJD

54 jaar

AFDELING

Bedrijfsbureau

"Met een collega ben ik dit jaar bij het ministerie van OCW op bezoek geweest. Het was leuk om eens rond te kijken op de afdeling waarmee ik veel samenwerk. Als administrateur verzorg ik namelijk de bevoorschotting van de omroepen, dat wil zeggen dat ik de gelden uit het mediabudget van het ministerie doorsluis naar onder meer de NPO en de Wereldomroep. Begin 2009 werd het voorschot van januari per ongeluk naar de verkeerde rekening overgemaakt. We kregen het niet op onze beheersrekening, met een betaalgrens van maximaal 75 miljoen per dag, maar op een andere rekening, waar we maar twee miljoen per dag mogen muteren. Het duurde dus wel even voor we al het geld op de juiste plaats hadden. Ik dacht nog even dat we dan wel een leuk rentevoordeel zouden hebben, maar dat viel tegen: de rente was maar 0,41 procent. Toch jammer. Aan het eind van het jaar ben ik alweer hard aan de slag gegaan met de jaarcijfers, die we in 2010 voor 15 maart moeten presenteren. Het kabinet wil de cijfers van alle zelfstandige bestuursorganen compleet hebben voor de voorjaarsrapportage, de beleidsverantwoording in het parlement. Mijn eerste maanden van het nieuwe jaar zijn dus goed gevuld, ook omdat ik actief ben voor de ChristenUnie in mijn woonplaats Huizen. De gemeenteraadsverkiezingen komen eraan; ik zal me als penningmeester van de kiesvereniging Gooi-Noord geen moment hoeven te vervelen."

9.4 BALANS BEHEER PER 31 DECEMBER (BEDRAGEN X € 1.000) (NA RESULTAATBESTEMMING)

Actief	2009	2008
Vaste activa		
Financiële vaste activa	8.826	8.826
Vlottende activa		
Vorderingen		
Overige vorderingen	43.932	52.432
Overlopende activa	47	700
	43.979	53.132
Liquide middelen	40.912	39.095
Totaal	93.717	101.053

Passief	2009	2008
Eigen vermogen		
Bestemmingsfonds	92.398	100.529
Voorzieningen	500	500
Kortlopende schulden		
Crediteuren	37	12
Overige schulden	782	12
	819	24
Totaal	93.717	101.053

9.5 EXPLOITATIEREKENING BEHEER (BEDRAGEN X € 1.000)

	2009	Begroting	2008
Baten			
Rijksbijdragen media	665.586	664.426	643.365
Reclamegelden STER	188.500	209.000	225.571
Bijzondere baten	0	0	0
<i>Som der baten</i>	<i>854.086</i>	<i>873.426</i>	<i>868.936</i>
Lasten			
Verstrekte subsidies	862.803	863.007	836.911
Overige lasten	197	0	170
Bijzondere lasten	0	0	500
<i>Som der lasten</i>	<i>863.000</i>	<i>863.007</i>	<i>837.581</i>
Bedrijfsresultaat	-8.914	10.419	31.355
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	783	2.000	2.198
Exploitatieresultaat	-8.131	12.419	33.553
Bestemming van het resultaat			
Onttrekking respectievelijk toevoeging Bestemmingsfonds	-8.131	12.419	33.553
	-8.131	12.419	33.553

9.6 TOELICHTING OP DE BALANS BEHEER (BEDRAGEN X € 1.000)

Financiële vaste activa

Dit betreft een onderhandse lening aan de Nederlandse Programma Stichting ad € 8.826.000. Per 1 januari 2000 is deze lening rentedragend geworden. De lening is aflossingsvrij. Het rentepercentage was voor een periode van 10 jaar vastgesteld op 4,75%.

Met ingang van 1 januari 2006 is de rentevergoeding gelijkgesteld aan wat het Commissariaat voor de Media ontvangt van het Ministerie van Financiën op de aldaar uitstaande gelden. Voor 2009 betekent dit een interestpercentage van 2,35%.

VORDERINGEN

	2009	2008
Overige vorderingen		
Stichting Ether Reclame	43.932	52.432
Overlopende activa		
Te ontvangen interest	47	700

LIQUIDE MIDDELEN

	2009	2008
Rekening-courant saldo	40.912	39.095

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar.

EIGEN VERMOGEN

Bestemmingsfonds

Het verloop in 2009 is als volgt weer te geven:

	2009	2008
Saldo per 1 januari	100.529	66.976
Resultaatbestemming	-8.131	33.553
Saldo per 31 december	92.398	100.529

Het Bestemmingsfonds bestaat uit de Algemene Medioreserve en wordt aangehouden als buffer voor tegenvallende reclame-opbrengsten van de STER, als liquidatiereserve in geval van discontinuïteit van een van de omroepen en ter financiering van de rekening-courant met de STER. Het Commissariaat voor de Media beheert het Bestemmingsfonds, de Minister van OCW beschikt over de bestemming. Ultimo 2009 heeft het Bestemmingsfonds een stand van € 92,4 miljoen. De inkomsten van de STER zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt deels gecompenseerd door een hogere bijdrage van het ministerie, onder de vermelding, dat van deze bijdrage een bedrag van € 14,8 miljoen als geormerkt geld moet worden aangemerkt.

VOORZIENINGEN

	2009	2008
Voorziening aanspraken garantstellingen	500	500

KORTLOPENDE SCHULDEN

Overige schulden

	2009	2008
Nog te betalen kosten	782	24

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Bij gelegenheid van de splitsing van de NOS en het NOB is in 1988 in de Mediawet opgenomen dat het Commissariaat, de NOS en het NOB over en weer als hoofdelijk schuldenaar garant staan voor financiële verplichtingen die door de NOS voor 1 januari 1988 zijn aangegaan. Deze garantstelling, die inmiddels weinig materiële betekenis meer zal hebben, zal formeel blijven bestaan tot de Mediawet op dit punt gewijzigd wordt. In september 2006 is door de NOS, het Commissariaat en NOB Holding B.V. een overeenkomst getekend, waardoor de verplichtingen van het NOB zijn overgenomen door NOB Holding B.V.

9.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING BEHEER (BEDRAGEN X € 1.000)

	2009	Begroting	2008
Verstrekte subsidies			
Landelijke Omroepen	736.887	738.331	715.036
Wereldomroep	46.761	46.011	44.361
Muziekcentrum van de Omroep	30.627	30.750	29.782
Nederlands Omroepproductie Bedrijf	23.501	23.323	23.497
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	20.003	20.072	19.373
Multiculturele Televisie Nederland	3.006	3.094	2.964
FunX	950	925	925
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland	499	501	483
FunX Investeringsubsidie	0	0	490
Verzelfstandiging Nederlandse Omroep Stichting	569	0	0
	862.803	863.007	836.911
Overige lasten			
Organisatie adviezen	102	0	114
Accountantskosten	94	0	55
Diversen	1	0	1
	197	0	170
Bijzondere lasten			
Aanspraken gegarandeerde leningen	0	0	500
	0	0	500
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rente lening u/g NPS	207	0	346
Rente rekening-couranten	575	2.000	1.852
	782	2.000	2.198

OVERIGE INFORMATIE

In 2009 was er geen personeel in dienst van Beheer.

NAAM

Bert Kipp

LEEFTIJD

50 jaar

AFDELING

Bert Kipp

"De kinderziektes van ons nieuwe administratiesysteem hebben me het afgelopen jaar de nodige hoofdbrekens bezorgd, maar daar wordt hard aan gewerkt. Gelukkig maar, want ik ben nog volop bezig met de commerciële mediadiensten op aanvraag. Wie een commerciële mediadienst via internet wil starten, moet zich daarvoor per 2010 aanmelden bij het Commissariaat. Maar we weten nog niet precies wie en wat daar allemaal onder gaan vallen, dat zullen we de eerste maanden van 2010 gaan merken. Die inventarisatie hangt natuurlijk sterk samen met onze definitie van de criteria: pakken we het ruim aan of hanteren we een hele strikte uitleg? Het idee achter de nieuwe Mediawet deugt: waarom zou televisie via bijvoorbeeld de kabel anders zijn dan via internet? Maar waar controle op tv-programma's geaccepteerd is, wordt internet nog steeds gezien als vrijplaats: handen af van internet! Niet iedereen zal blij zijn met deze Europese regels, ons toezicht en de daaraan verbonden toezichtskosten. Want als je een commerciële mediadienst via internet opzet, dan ga je meebetalen aan de kosten van het toezicht. Daarvoor zal door het ministerie van OCW een vast bedrag – een flat fee – worden vastgesteld, dat iedereen moet betalen. Zo zorgt de nieuwe Mediawet nog voor veel reuring hier, want op veel punten kunnen we nog niet overzien hoe omvangrijk de groep door ons te controleren mediadiensten zal zijn. Als het heel groot wordt, dan mogen we wel een extra verdieping op ons gebouw zetten!"

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Aan: het College van Commissarissen van het Commissariaat voor de Media te Hilversum.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de in dit verslag op pagina 78 tot en met pagina 88 opgenomen verkorte jaarrekening 2009 van het Commissariaat voor de Media te Hilversum, bestaande uit de balans van Apparaat en Beheer per 31 december 2009 en de exploitatierekeningen van Apparaat en Beheer over 2009 op de juiste wijze is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2009 van het Commissariaat voor de Media. Bij die jaarrekening hebben wij op 2 maart 2010 een goedgekeurde accountantsverklaring verstrekt. Het College van Commissarissen is verantwoordelijk voor het opstellen van de verkorte jaarrekening in overeenstemming met de gehanteerde grondslagen in de jaarrekening 2009 van het Commissariaat voor de Media. Het is onze verantwoordelijkheid aan accountantsverklaring inzake de verkorte jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienstverleningswetgeving daaronder wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verkorte jaarrekening op de juiste wijze is ontleend aan de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de verkorte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten op de juiste wijze ontleend aan de jaarrekening.

Toelichting

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van het Commissariaat voor de Media en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de verkorte jaarrekening dient te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening waarvan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 2 maart 2010 verstrekte goedgekeurde accountantsverklaring. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Amsterdam, 3 maart 2010

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door M. Karmen

Elvira Karmen
1979, en Amsterdam
Praktijk op de
weg te Amsterdam

Verkeert men niet op
Kantoor van de
Kantoor van de
Kantoor van de

Amsterdam
1017 CA
T. 020 611 1111
F. 020 611 1112
E. info@dubois.nl
W. www.dubois.nl
D. 020 611 1111
A. 020 611 1111
V. 020 611 1111
B. 020 611 1111
C. 020 611 1111
D. 020 611 1111
E. 020 611 1111
F. 020 611 1111
G. 020 611 1111
H. 020 611 1111
I. 020 611 1111
J. 020 611 1111
K. 020 611 1111
L. 020 611 1111
M. 020 611 1111
N. 020 611 1111
O. 020 611 1111
P. 020 611 1111
Q. 020 611 1111
R. 020 611 1111
S. 020 611 1111
T. 020 611 1111
U. 020 611 1111
V. 020 611 1111
W. 020 611 1111
X. 020 611 1111
Y. 020 611 1111
Z. 020 611 1111

COLOFON

Jaarverslag 2009 is een uitgave van het
Commissariaat voor de Media.

Samenstelling en eindredactie
Bureau Communicatie

Vormgeving
FC Klap, Hilversum

Fotografie
Eelco Hofstra, Ruud Pos

Druk
Roto Smeets Grafiservices, Utrecht

Commissariaat voor de Media
Hoge Naarderweg 78, 1217 AH Hilversum
Postbus 1426, 1200 BK Hilversum
T 035 773 77 00
F 035 773 77 99
E cvdm@cvdm.nl
I www.cvdn.nl

.....

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 |||| 1217 AH Hilversum ||||
Postbus 1426 |||| 1200 BK Hilversum ||||
T 035 773 77 00 |||| F 035 773 77 99 ||||
cvdm@cvdm.nl |||| www.cvdn.nl